

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VĚSTNÍK

NEJVVŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU

2014

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (III)
(14/15, 14/22, 14/23, 14/24, 14/27, 14/28) str. 313
7. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (III)
(14/41) str. 315

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

- 13/29 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo obrany* za rok 2012,
účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva obrany za rok 2012 str. 317
- 13/30 Peněžní prostředky určené na vybrané programy Ministerstva obrany
a jím zřízených organizací a prodej nepotřebné části nemovitého majetku str. 327
- 13/32 Peněžní prostředky určené na rozvoj cestovního ruchu str. 339
- 13/33 Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit
Ministerstvo dopravy a jeho vybrané organizační složky státu str. 349
- 13/35 Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her str. 371
- 13/36 Peněžní prostředky vynakládané na služby, jejichž cílem je podpora
zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu str. 387
- 13/37 Peněžní prostředky určené na realizaci programu švýcarsko-české spolupráce
na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie str. 401
- 13/38 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo zemědělství* za rok 2013,
účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva zemědělství za rok 2013 str. 415

Část C: INFORMACE A DOKUMENTY

- Jednací řád Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu str. 429

Část A

Plán kontrolní činnosti**6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (III)****Číslo kontrolní akce: 14/15****Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky vynakládané na projekty a opatření k podpoře a dosažení efektivní veřejné správy včetně realizace úspor výdajů

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vypouští se:

Ministerstvo dopravy.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XIII/2014 na svém XIII. zasedání dne 28. 7. 2014.

Číslo kontrolní akce: 14/24**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu poskytnuté na úhradu výdajů národních projektů v rámci operačního programu *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Národní institut pro další vzdělávání (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků), Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 8/XIII/2014 na svém XIII. zasedání dne 28. 7. 2014.

Číslo kontrolní akce: 14/22**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky určené na infrastrukturu pro výuku na vysokých školách

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vybraní příjemci peněžních prostředků*) – upřesňuje se:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích;

Ostravská univerzita v Ostravě;

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem;

Univerzita Palackého v Olomouci;

Univerzita Pardubice;

Vysoké učení technické v Brně;

Západočeská univerzita v Plzni.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XIV/2014 na svém XIV. jednání dne 8. 9. 2014.

Číslo kontrolní akce: 14/28**Předmět kontroly:**

Správa spotřebních daní z lihu a tabáku a příjmů z prodeje kontrolních pásek a tabákových nálepek, včetně hospodaření s těmito ceninami

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vybrané celní úřady*) – upřesňuje se:

Celní úřad pro Středočeský kraj, Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XIV/2014 na svém XIV. jednání dne 8. 9. 2014.

Číslo kontrolní akce: 14/23**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny Hasičského záchranného sboru ČR

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vybrané hasičské záchranné sbory krajů*) – upřesňuje se:

Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy, Praha;

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, České Budějovice;

Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina, Jihlava;

Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje, Plzeň.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XV/2014 na svém XV. jednání dne 22. 9. 2014.

Číslo kontrolní akce: 14/27**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky *Fondu solidarity Evropské unie* poskytnuté ČR v souvislosti s katastrofálními povodněmi

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vybraní příjemci peněžních prostředků*) – upřesňuje se:

město Chrástava.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XV/2014 na svém XV. jednání dne 22. 9. 2014.

7. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2014 (III)

Číslo kontrolní akce: 14/41

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem obrany na zajištění úkolů biologické ochrany

Cíle kontroly:

Provéřit hospodárnost a účelnost výdajů státního rozpočtu na zajištění úkolů Ministerstva obrany v oblasti biologické ochrany

Kontrolované osoby:

Ministerstvo obrany

Časový plán:

- zahájení kontroly: 11/14
- předložení kontrolního závěru ke schválení: 08/15

Kontrolní závěr vypracovává: Ing. Josef Kubíček

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIV/2014 na svém XIV. jednání dne 8. 9. 2014.

Část B

Kontrolní závěry z kontrolních akcí

13/29

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo obrany* za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy *Ministerstva obrany* za rok 2012

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/29. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda *Ministerstvo obrany* při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2012 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo obrany (dále také „MO“).

Kontrolovaným obdobím byl rok 2012 a související skutečnosti z předchozích let, popřípadě z roku 2013.

Kontrola byla prováděna v době od konce srpna roku 2013 do počátku března roku 2014.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které MO podalo, vypořádal vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání MO proti rozhodnutí o námítkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 30. června 2014,

schválilo usnesením č. 3/XII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo obrany (dále také „MO“) bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

MO je dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), správcem rozpočtové kapitoly 307 – *Ministerstvo obrany*. MO je dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vybranou účetní jednotkou.

MO mělo v roce 2012 ve své řídicí působnosti jednu organizační složku státu a devět příspěvkových organizací.

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce *Ministerstva obrany* za rok 2012 a dále které měly vliv na hodnotu významných údajů ve finančních výkazech *Ministerstva obrany* za rok 2012 a na závěrečný účet kapitoly 307 – *Ministerstvo obrany* za rok 2012.

Kontrola byla provedena u položek účetní závěrky (dále také „ÚZ“) a finančních výkazů výběrovým způsobem v návaznosti na jejich významnost.

Tato kontrolní akce navazuje na kontrolní akci 11/22 podobného zaměření, v jejímž rámci byly kontrolovány činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MO, měly vliv na hodnoty kontrolovaných konečných zůstatků účtů v ÚZ k 31. prosinci 2010 a které sloužily jako podklad pro závěrečný účet kapitoly 307 – *Ministerstvo obrany* za rok 2010.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Účetní závěrka MO k 31. prosinci 2012

MO sestavilo ÚZ v rozsahu definovaném v § 18 odst. 1 zákona o účetnictví, tj. sestavilo rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Takto sestavená ÚZ obsahovala náležitosti dle § 18 odst. 2 zákona o účetnictví.

Tabulka č. 1 – Základní údaje účetní závěrky MO k 31. prosinci 2012 (v Kč)

Položka	Účetní hodnota
Aktiva (brutto)	242 823 439 514,02
Aktiva (netto)	152 057 082 109,02
Pasiva	152 057 082 109,02
Náklady za hlavní a hospodářskou činnost	46 020 609 613,90
Výnosy za hlavní a hospodářskou činnost	5 842 709 406,98

Zdroj: účetní závěrka MO k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 2 – Údaje za běžné účetní období z výkazu rozvaha k 31. prosinci 2012 (v Kč)

Aktiva (v netto hodnotě)			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní kapitál	Cizí zdroje	Pasiva celkem
116 384 467 726,94	35 672 614 382,08	152 057 082 109,02	148 343 413 485,39	3 713 668 623,63	152 057 082 109,02

Zdroj: účetní závěrka MO k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 3 – Údaje za běžné účetní období z výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2012 (v Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření běžného účetního období
46 020 609 613,90	5 842 709 406,98	40 177 900 206,92

Zdroj: účetní závěrka MO k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 4 – Údaje za běžné účetní období z přílohy ÚZ k 31. prosinci 2012, část A.4. (v Kč)

Podrozvahové účty	Účetní hodnota
P.I. Majetek účetní jednotky	1 594 365 618,91
P.II. Vyřazené pohledávky a závazky	232 951 474,13
P.III. Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou	5 177 922,00
P.IV. Další podmíněné pohledávky a ostatní podmíněná aktiva	168 457 891,00
P.V. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	13 718 916 901,33
P.VI. Další podmíněné závazky a ostatní podmíněná pasiva	5 690 865 580,66
P.VII. Vyrovnávací účty	17 408 829 575,95

Zdroj: účetní závěrka MO k 31. prosinci 2012.

Nesprávnosti v účetní závěrce a hlavní příčiny těchto nesprávností

V účetní závěrce MO k 31. prosinci 2012 zjistil NKÚ celkovou nesprávnost ve výši 19,8 mld. Kč. Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých účtů výkazu rozvaha, výkazu zisku a ztráty, přílohy ÚZ, položek přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu, a to v důsledku toho, že MO porušilo v roce 2012 právní předpisy upravující účetnictví a účetní výkaznictví OSS anebo příslušné české účetní standardy. Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona o účetnictví a podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. Níže uvádíme pouze významná zjištění.

1.1 Nesprávnosti ve výkazu rozvaha a ve výkazu zisku a ztráty

Sankční platby vyměřené vůči dodavatelům MO

MO o pohledávkách z titulu sankčních plateb, které vyměřilo vůči svým dodavatelům, účtovalo nesprávně na účtu 311 – *Odběratelé*, přestože se nejednalo o pohledávky za odběrateli v oblasti soukromoprávních vztahů. V důsledku toho MO ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 311 – *Odběratelé* v netto hodnotě o 10,41 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* v netto hodnotě.

Program NATO

MO nesprávně zaúčtovalo předpis platby na program NATO zabývající se vývojem aliančního systému pro sledování pozemních cílů¹ na rok 2013 na souvztažné účty 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* a 372 – *Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí* ve výši 86,96 mil. Kč, přestože se nejednalo ani o závazek ani o náklad roku 2012, nýbrž o zálohu, a tím ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* o 86,96 mil. Kč. MO v důsledku uvedené nesprávnosti podhodnotilo o stejnou částku i výsledek hospodaření běžného účetního období. Účet 372 nebyl ve výkazu rozvaha nadhodnocen, neboť částka 86,96 mil. Kč byla odúčtována ještě v roce 2012 v souvislosti s platbou.

Vzhledem k tomu, že MO nebylo schopno určit na základě dokladů obdržovaných z NATO, kdy došlo k vyúčtování této zálohy, což je nezbytné pro určení krátkodobosti či dlouhodobosti záloh, není možné konstatovat, zda byl podhodnocen účet 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* či účet 471 – *Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery*. MO by mělo přijmout opatření, aby bylo schopné určit dlouhodobost či krátkodobost záloh, a to např. vyžádáním si příslušných podkladů od NATO svědčících o použití zálohy.

Bezúplatné převody majetku subjektům mimo vybrané účetní jednotky

MO o bezúplatných převodech majetku subjektům (státním podnikům, občanským sdružením, obecně prospěšným společnostem, společností s ručením omezeným, družstvům a fyzickým osobám), které nejsou vybranými účetními jednotkami dle zákona o účetnictví, účtovalo nesprávně na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*. V důsledku toho MO ve výkazu rozvaha podhodnotilo zůstatek účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* o 25,90 mil. Kč a o stejnou částku ve výkazu zisku a ztráty podhodnotilo zůstatek účtu 543 – *Dary*. MO uvedenou nesprávností nadhodnotilo i výsledek hospodaření běžného účetního období o 25,90 mil. Kč.

Dále byly kontrolou zjištěny také nesprávnosti, které neměly vliv na výsledek hospodaření běžného účetního období:

Výnosy ze závodního stravování

MO zabezpečuje závodní stravování mj. ve vlastních zařízeních závodního stravování. O souvisejících výnosech MO účtovalo nesprávně na účtu 601 – *Výnosy z prodeje vlastních výrobků*, přestože zároveň neúčtovalo o výrobě a úbytku obědů na účtu 123 – *Výrobky* a účtu 613 – *Změna stavu výrobků*.

V souladu s českým účetním standardem (dále jen „ČÚS“) č. 704 – *Fondy účetní jednotky* proto mělo MO o výnosech ze závodního stravování účtovat na účtu 602 – *Výnosy z prodeje služeb*. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty ve sloupci „*hospodářská činnost*“ nadhodnotilo zůstatek účtu 601 – *Výnosy z prodeje vlastních výrobků* o 20 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 602 – *Výnosy z prodeje služeb*.

Výnosy ze správních poplatků

MO inkasuje dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, od provozovatele skládky na území vojenského újezdu Hradiště poplatky za uložení odpadů. O výnosech z těchto poplatků MO účtovalo nesprávně na účtu 605 – *Výnosy ze správních poplatků*, přestože poplatek za uložení odpadů není správním poplatkem ve smyslu zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 605 – *Výnosy ze správních poplatků* o 11,57 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 688 – *Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků*.

Spotřeba materiálu

MO nesprávně účtovalo o materiálu původně určeném na vytvoření nového díla. O vyskladněném materiálu účtovalo sice správně na účtu 501 – *Spotřeba materiálu*, po zrušení realizace díla však o navrácení materiálu na sklad, které proběhlo rovněž v účetním období roku 2012, účtovalo nesprávně na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 501 – *Spotřeba materiálu* o 6,07 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*.

Bankovní poplatky

MO o bankovních poplatcích účtovalo nesprávně na účtu 569 – *Ostatní finanční náklady*, přestože s účinností od 1. ledna 2012 bylo novelou vyhlášky č. 410/2009 Sb. doplněno obsahové vymezení položky *A.I.12. Ostatní služby* (účet 518), dle kterého se mají na účtu 518 vykazovat mimo jiné i náklady na poplatky za bankovní služby. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 569 – *Ostatní finanční náklady* o 11,37 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 518 – *Ostatní služby*.

Aktivace oběžného majetku

MO v roce 2012 využilo z majetku technicky zhodnoceného materiál v hodnotě 60,16 mil. Kč a z majetku likvidovaného materiál v hodnotě 346,79 mil. Kč. O této aktivaci oběžného majetku účtovalo na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* místo na účtu 507 – *Aktivace oběžného majetku*, čímž ve výkazu zisku a ztráty podhodnotilo účet 549 – *Ostatní náklady z činnosti* o 406,95 mil. Kč a o stejnou částku nadhodnotilo účet 507 – *Aktivace oběžného majetku*.

Vyřazení pohledávky

MO o vyřazení pohledávky z titulu uzavřené dohody o prominutí dluhu účtovalo nesprávně na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*, přestože ČÚS č. 706 – *Opravné položky a vyřazení pohledávek* stanovuje, že o vyřazení pohledávky, která zanikla z jiných důvodů než jejím inkasem, započtením nebo splnutím osoby dlužníka a věřitele, je nutno účtovat na účtu 557 – *Náklady z vyřazených pohledávek*. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* o 3,90 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 557 – *Náklady z vyřazených pohledávek*.

Dávky sociálního zabezpečení

V roce 2012 MO vyplatilo jako orgán sociálního zabezpečení a zároveň orgán nemocenského pojištění dávky, které nesprávně účtovalo na účtu 527 – *Zákonné sociální náklady*, na který dle obsahového vymezení ve vyhlášce č. 410/2009 Sb. patří pouze náklady podle § 24 odst. 2 písm. j) zákona o daních z příjmů. Vzhledem k tomu, že tyto dávky mají dle ČÚS č. 703 – *Transfery* povahu transferu a odpovídají obsahovému vymezení účtu 571 ve vyhlášce č. 410/2009 Sb., měly být vykázány na účtu

571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*. V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 527 – *Zákonné sociální náklady* o 6 824,53 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*.

Příspěvky účastníkům odboje a odporu proti komunismu

MO o nákladech z titulu výplaty příspěvků účastníkům odboje a odporu proti komunismu účtovalo nesprávně na účtu 527 – *Zákonné sociální náklady*, přestože se nejednalo o náklady dle § 24 odst. 2 písm. j) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, nýbrž o náklady na transfery (dle ČÚS č. 703 – *Transfery* a obsahového vymezení účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*). V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 527 – *Zákonné sociální náklady* o 17,35 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*.

Příplatky a zvláštní příspěvky k důchodům

MO jakožto orgán sociálního zabezpečení účtovalo nesprávně o příplatcích k důchodu a o zvláštních příspěvcích k důchodu účastníkům národního boje za osvobození a dalším oprávněným osobám na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*, přestože se jednalo o náklady na transfery (dle ČÚS č. 703 – *Transfery* a obsahového vymezení účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*). V důsledku toho MO ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* o 16,26 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*.

Neúplné účtování

MO vykázalo v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2011 na účtech 013 – *Software*, 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek*, 021 – *Stavby* a 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* s analytickým účtem 0198 některé majetkové položky způsobilé k užívání, které ale nebyly k tomuto datu zavedeny do evidence majetku, a nebyly tedy odepisovány. K postupnému zavádění těchto položek do majetkové evidence, a tedy i k jejich odepisování došlo až v průběhu roku 2012. Tímto postupem MO podhodnotilo ve výkazu zisku a ztráty účet 551 – *Odpisy* o 1,66 mil. Kč a o stejnou částku celkem (v netto hodnotě) nadhodnotilo ve výkazu rozvaha zůstatky výše uvedených majetkových účtů. Výsledek hospodaření běžného účetního období byl touto nesprávností nadhodnocen o 1,66 mil. Kč.

MO nevedlo úplné účetnictví, neboť na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* vykázalo k 31. prosinci 2012 dlouhodobý majetek v celkové výši 13,07 mil. Kč, i když byl tento majetek uveden do stavu způsobilého k užívání již v průběhu roku 2012.

Kontrolou byly zjištěny pozemky v celkové hodnotě 13,90 mil. Kč, které byly vykázány v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012, i když k nim nemělo MO příslušnost hospodaření (již nebyly evidované v katastru nemovitostí), čímž ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 031 – *Pozemky* o 13,90 mil. Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*.

MO v roce 2012 pořídilo dlouhodobý hmotný majetek za souhrnnou částku 29,96 mil. Kč a dlouhodobý nehmotný majetek v celkové hodnotě 14,27 mil. Kč, které zaúčtovalo přímo na příslušné majetkové účty, aniž by účtovalo o jejich pořízení, což zdůvodnilo tím, že nemělo k dispozici došlé faktury. Vzhledem k tomu, že MO nemělo k datu účetní závěrky k dispozici došlé faktury, mělo podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. účtovat o závazku z titulu pořízení dodaného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku na účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* se souvztažným účetním zápisem na účtech pořízení. Pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku zaúčtovalo MO až v roce 2013 a následně zaúčtovalo i úhradu závazku. MO tak ve výkazu rozvaha podhodnotilo zůstatky účtů 389 – *Dohadné účty pasivní* o 44,23 mil. Kč, 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o 14,27 mil. Kč a 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* o 29,96 mil. Kč.

1.2 Nesprávnosti v příloze účetní závěrky

Podmíněné závazky

MO vykázalo v nesprávné výši na podrozvahovém účtu 964 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu úplatného užívání cizího majetku na základě jiného důvodu* hodnotu pronajatého majetku, který užívalo na základě uzavřené smlouvy o pronájmu. Ve smlouvě se MO zavázalo zaplatit pronajímateli za každou pronajatou věc, která byla zničena či značně poškozena a nemohla být po ukončení platnosti smlouvy vrácena, určenou částku jako náhradu. MO však na účtu 964 vykázalo hodnotu o 2 793,77 mil. Kč vyšší než smluvní, čímž v příloze ÚZ o tuto částku nadhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu úplatného užívání cizího majetku na základě jiného důvodu* a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům*.

MO dále nevykázalo na podrozvahovém účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* výši splátek za pronajatý majetek dle splátkového kalendáře uvedeného ve smlouvě, tj. splátky za poslední dva roky pronájmu, čímž v příloze ÚZ podhodnotilo zůstatek účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* o 1 678 mil. Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům*.

Literatura mimo knihovní fond

Kontrolou bylo zjištěno, že v celkové částce 48,25 mil. Kč zaúčtované na účet 902 – *Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek* byl v rozporu s vyhláškou č. 410/2009 Sb. zahrnut i majetek, který z hlediska svého ocenění splňoval podmínku pro vykazování v položce *A.II.6. Drobný dlouhodobý hmotný majetek* či na jiných věcně příslušných položkách dlouhodobého hmotného (nehmotného) majetku v rozvaze. Podle vyjádření MO se po zrušení útvarových knihoven zařadil na účet 902 s analytikou 0192 – *Literatura mimo knihovní fond* jako přechodné opatření veškerý knižní fond bez ohledu na vyhlášku č. 410/2009 Sb. I když byl již v roce 2011 vydán odborný pokyn k doplňkové evidenci tohoto majetku, včetně přeúčtování na správné účty, k 31. prosinci 2012 k nápravě ještě nedošlo.

Neuvedení informací o nesouladu údajů o nemovitostech

MO v rozporu se zákonem o účetnictví a s vyhláškou č. 410/2009 Sb. neuvedlo v příloze účetní závěrky informace o nesouladu údajů o nemovitostech evidovaných v katastru nemovitostí s údaji vykázanými v účetní závěrce, a sice o nemovitostech vykázaných v účetní závěrce k 31. prosinci 2012, ale neevidovaných v katastru nemovitostí, a nemovitostech evidovaných v katastru nemovitostí, ale nevykázaných v účetní závěrce k 31. prosinci 2012.

1.3 Nesprávnosti v přehledu o peněžních tocích

MO při sestavování přehledu o peněžních tocích nepostupovalo v řadě případů v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., neboť:

- neupravilo položku *A.I.4. Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku* o výši nákladů a výnosů z přecenění majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu, a v důsledku toho vykázalo na této položce ztrátu z prodeje dlouhodobého majetku ve výši 104,91 mil. Kč, přestože ve skutečnosti realizovalo zisk z prodeje dlouhodobého majetku ve výši 403,84 mil. Kč. MO tím v přehledu o peněžních tocích nadhodnotilo položku *A.I.4. Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku* o 508,75 mil. Kč (tj. 403,84 mil. Kč + 104,91 mil. Kč) a o stejnou částku podhodnotilo položku *A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace*;
- vykázalo na položce *A.II.1. Změna stavu krátkodobých pohledávek* i změnu stavu poskytnutých záloh na dlouhodobý hmotný a dlouhodobý nehmotný majetek, přestože tyto zálohy nejsou dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. krátkodobými pohledávkami. V důsledku toho MO v přehledu o peněžních tocích nadhodnotilo položku *A.II.1. Změna stavu krátkodobých pohledávek* o 1 806,15 mil. Kč;
- upravilo položku *A.II.2. Změna stavu krátkodobých závazků* i o hodnoty, které nepředstavovaly existující závazky z pořízení dlouhodobých aktiv. V důsledku toho MO v přehledu o peněžních tocích nadhodnotilo položku *A.II.2. Změna stavu krátkodobých závazků* o 5 810,46 mil. Kč;

- vykázalo na položce *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* i hodnotu výdajů realizovaných v předchozích účetních obdobích formou poskytnutých záloh na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. V důsledku toho MO v přehledu o peněžních tocích podhodnotilo položku *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* o 1 806,15 mil. Kč;
- vykázalo na položce *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* i případy úplatného pořízení dlouhodobého majetku, tedy skutečnosti, které nesouvisely se změnou struktury a zvýšením či snížením stavu vlastního kapitálu. V důsledku toho MO v přehledu o peněžních tocích podhodnotilo položku *C.I. Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* o 5 810,46 mil. Kč.

1.4 Nesprávnosti v přehledu o změnách vlastního kapitálu

MO při sestavování přehledu o změnách vlastního kapitálu nepostupovalo v řadě případů v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., neboť nesprávně vykazovalo bezúplatné převody majetku:

- na jiné organizační složky státu na základě zápisů o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu na položce *A.I.3. Bezúplatné převody* místo na položce *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu*;
- na příspěvkové organizace na základě smluv o bezúplatném převodu vlastnictví a smluv o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu na položce *A.I.3. Bezúplatné převody* místo na položce *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu*;
- na územně samosprávné celky na základě smluv o bezúplatném převodu vlastnictví na položce *A.I.3. Bezúplatné převody* místo na položce *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu*;
- na územně samosprávný celek na základě darovací smlouvy na položce *A.I.3. Bezúplatné převody* místo na položce *A.I.5. Dary*;
- na příspěvkové organizace a od příspěvkových organizací na položce *A.I.2. Svěření majetku příspěvkové organizaci*, přestože dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. se na tuto položku zahrnují pouze případy svěření majetku, který je ve vlastnictví územního samosprávného celku, který jej převádí zřizované příspěvkové organizaci na základě zřizovací listiny;
- od jiných organizačních složek státu a příspěvkové organizace na základě zápisů o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu a smlouvy o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu na položce *A.I.3. Bezúplatné převody* místo na položce *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu*;
- od státních podniků či jiných společností na základě smluv o poskytnutí podpory na řešení programového projektu/projektu obranného výzkumu či na základě dohody o narovnání na položce *A.I.5. Dary*, přestože k těmto převodům nedocházelo z titulu darovací smlouvy.

V důsledku uvedených skutečností MO v přehledu o změnách vlastního kapitálu:

- podhodnotilo položku *A.I.1. Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu* ve sloupci „snížení stavu“ o 410,20 mil. Kč a ve sloupci „zvýšení stavu“ o 614,10 mil. Kč,
- nadhodnotilo položku *A.I.2. Svěření majetku příspěvkové organizaci* ve sloupci „snížení stavu“ o 353,94 mil. Kč a ve sloupci „zvýšení stavu“ o 739,60 mil. Kč,
- nadhodnotilo položku *A.I.3. Bezúplatné převody* ve sloupci „snížení stavu“ o 69,54 mil. Kč a ve sloupci „zvýšení stavu“ o 2,63 mil. Kč,
- podhodnotilo položku *A.I.5. Dary* ve sloupci „snížení stavu“ o 0,25 mil. Kč,
- nadhodnotilo položku *A.I.5. Dary* ve sloupci „zvýšení stavu“ o 426,21 mil. Kč.

2. Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, organizačních složek státu a státních fondů

Tabulka č. 5 – Základní údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu MO k 31. prosinci 2012

Položka	Částka (v Kč)
Výdaje celkem	42 914 198 250,40
Příjmy celkem	3 949 014 161,90

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MO k 31. prosinci 2012.

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byly zjištěny následující významné nesprávnosti:

Rezervní fond

MO v roce 2012 nesprávně zařídilo příjmy z transferů, jejichž zdrojem byl rezervní fond, na rozpočtové položky 4159 – *Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí* a 2321 – *Přijaté neinvestiční dary* místo na rozpočtovou položku 4135 – *Převody z rezervních fondů organizačních složek státu*, čímž ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotilo položku 2321 – *Přijaté neinvestiční dary* o 0,35 mil. Kč a položku 4159 – *Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí* o 6,14 mil. Kč a podhodnotilo položku 4135 – *Převody z rezervních fondů organizačních složek státu* o 6,49 mil. Kč.

Sankční platby

MO příjmy ze sankčních plateb přijatých od jiných subjektů (akciových společností) nesprávně zařídilo na rozpočtovou položku 2329 – *Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené* místo na položku 2212 – *Sankční platby přijaté od jiných subjektů*, čímž ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotilo rozpočtovou položku 2329 – *Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené* o 8,39 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 2212 – *Sankční platby přijaté od jiných subjektů*.

Program NATO

MO v rozporu s vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, zařídilo transfer, ze kterého měly být v rámci investičního programu NATO hrazeny výdaje určené na výstavbu společné vojenské infrastruktury, nesprávně na položku 5511 – *Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím* místo na položku 6380 – *Investiční transfery do zahraničí*, čímž ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotilo položku 5511 – *Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím* o 42,84 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo položku 6380 – *Investiční transfery do zahraničí*.

Sanace ekologické zátěže

MO výdaje v souvislosti s poskytnutou dotací na odstranění ekologické zátěže – sanaci zeminy a podzemní vody – nesprávně zařídilo na rozpočtový paragraf 3799 – *Ostatní ekologické záležitosti*, přestože pro toto odvětví je ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, určen rozpočtový paragraf 3732 – *Dekontaminace půd a čištění spodní vody*. V důsledku toho MO ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotilo rozpočtový paragraf 3799 – *Ostatní ekologické záležitosti* o 40,18 mil. Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtový paragraf 3732 – *Dekontaminace půd a čištění spodní vody*.

3. Závěrečný účet

V závěrečném účtu MO (dále také „ZÚ“) sestaveném k 31. prosinci 2012 byly zjištěny následující případy nesouladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb.² a případy uvedení nesprávných skutečností:

- MO nevyšlilo v ZÚ výdaje na zahraniční pracovní cesty a nezhodnotilo jejich přínos pro činnost organizace, a to zvláště za organizační složky státu a za příspěvkové organizace.

² Vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

- MO neuvedlo v ZÚ vyhodnocení výdajů, které vyplývají z veřejných zakázek o předpokládané hodnotě nejméně 300 mil. Kč, se smluvním plněním přesahujícím jeden kalendářní rok a zahrnujícím hodnocený rok.
- MO nevykázalo v ZÚ správné údaje o vyřazení majetku bezúplatným převodem, neboť uvedené údaje o hodnotách a počtech případů nebyly očištěny o storno zápisy. MO tak v ZÚ uvedlo hodnotu o bezúplatných převodech vyšší o 0,18 mil. Kč a počet bezúplatných převodů uvedlo vyšší o 40 případů.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontrolní akce č. 13/29 bylo prověřit, zda MO postupovalo při sestavení závěrečného účtu, při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2012 v souladu s příslušnými právními předpisy.

Účetní závěrka

Jak dokládají zjištění uvedená v části II. tohoto kontrolního závěru, **MO v roce 2012:**

- **nevedlo správné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o účetnictví** (nesprávnosti zjištěné ve všech výkazech účetní závěrky byly vyčísleny ve výši 19,8 mld. Kč a týkaly se především nesprávné klasifikace položek),
- **nevedlo úplné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o účetnictví**, a to především o dlouhodobém hmotném majetku.

Spolehlivost účetní závěrky sestavené k 31. prosinci 2012

Pro posouzení spolehlivosti účetní závěrky byla stanovena významnost (materialita)³, tj. hodnota nesprávností, u kterých je možné přiměřeně očekávat, že jednotlivě nebo v součtu ovlivní ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky, ve výši 3 mld. Kč. Celková částka nesprávností, které byly v průběhu kontroly zjištěny v účetní závěrce MO, byla vyčíslena ve výši 19,8 mld. Kč.

Při kontrole byly zjištěny významné nesprávnosti, kdy MO:

- ve **výkazu zisku a ztráty** nesprávně vykázalo náklady na sociální dávky v hodnotě 6,8 mld. Kč na účtu 527 – *Zákonné sociální náklady*, přestože tyto dávky jsou svou povahou transferem, a měly tedy být vykázány na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*;
- v **příloze** nesprávně vykázalo podmíněné závazky z titulu úplatného užívání cizího majetku, neboť:
 - na účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* nevykázalo podmíněné závazky z titulu úplatného užívání cizího majetku dle splátkového kalendáře, v důsledku čehož byl vykázán zůstatek o 1,7 mld. Kč nižší;
 - na účtu 964 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu úplatného užívání cizího majetku na základě jiného důvodu* nesprávně vykázalo podmíněný závazek z titulu možné náhrady škody za zničení úplatně užívaného cizího majetku, v důsledku čehož byl vykázán zůstatek o 2,8 mld. Kč vyšší;
- v **přehledu o peněžních tocích** nesprávně vykázalo některé položky, přičemž souhrnné zkreslení položek bylo zjištěno ve výši 8,1 mld. Kč.

Podle názoru NKÚ, s výhradou vlivu skutečností popsaných výše, účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

³ Hladina významnosti v účetní závěrce byla stanovena v souladu s dlouhodobě uplatňovaným postupem NKÚ pro posuzování spolehlivosti účetních závěrek organizačních složek státu vycházející z mezinárodní uznávané nejlepší praxe na úrovni 2 % z celkových aktiv (netto) / pasiv k 31. prosinci 2012.

Finanční výkazy

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu sestaveném k 31. prosinci 2012 byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 98,15 mil. Kč zapříčiněná chybným používáním paragrafů položek rozpočtové skladby.

Ostatní zjištění

Ostatní zjištění se týkala porušení zákona o katastru nemovitostí, kdy byly kontrolou zjištěny nemovitosti vykázané v účetní závěrce, ale neevidované v katastru nemovitostí a naopak.

Závěrečný účet

Závěrečný účet kapitoly 307 – *Ministerstvo obrany* byl zpracován v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 419/2001 Sb. a obsahoval povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy. V průvodní zprávě byly zjištěny pouze drobné nedostatky, které neměly zásadní vliv na vypovídací schopnost závěrečného účtu.

13/30

Peněžní prostředky určené na vybrané programy Ministerstva obrany a jím zřízených organizací a prodej nepotřebné části nemovitého majetku

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/30. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků určených na financování programů *Rozvoj a obnova majetku příspěvkových organizací a správních částí Ministerstva obrany a Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury Ministerstva obrany* a ověřit správnost prodeje nepotřebné části nemovitého majetku.

Kontrolováno bylo období od roku 2010 do roku 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna od září 2013 do dubna 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo obrany (dále také „MO“);

Armádní Servisní, příspěvková organizace, Praha (dále jen „AS-PO“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MO, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém XI. zasedání, konaném dne 9. června 2014,

schválilo usnesením č. 3/XI/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla zaměřena na významné investiční programy a akce související s nemovitostmi v působnosti MO včetně jejich vazby na koncepční materiály MO. Kontrolovány byly také prodeje vybraného trvale nepotřebného nemovitého majetku státu, se kterým je příslušné hospodařit MO a jím zřízené příspěvkové organizace.

MO je správcem rozpočtové kapitoly 307 a správcem programů financování reprodukce majetku, v jejichž rámci jsou prováděny výstavba, údržba a rekonstrukce nemovité infrastruktury¹, kterou využívá resort obrany. Odpovídá také za účelné a hospodárné nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem státu, s nímž je oprávněno hospodařit.

AS-PO je příspěvková organizace MO, která byla zřízena s účinností od 1. října 1994 jako Správa vojenského bytového fondu Praha² a ke dni 26. ledna 2012 byla přejmenována na AS-PO. Zřízena byla za účelem zabezpečení hospodaření s bytovým fondem, ubytovnami, rozvodným tepelným zařízením, odběrným tepelným zařízením, vodohospodářskými zařízeními a s dalšími dílčími částmi nemovité i movité infrastruktury resortu obrany určené zřizovatelem.

1 V kontrolním závěru se pod pojmem nemovitá infrastruktura rozumí soubor nemovitého a s ním souvisejícího movitého majetku sloužícího k zabezpečení potřeb v resortu obrany.

2 V kontrolním závěru bude AS-PO uváděna i v případech, kdy činnost ještě vykonávala pod názvem Správa vojenského bytového fondu Praha.

Kontrole byly podrobeny čtyři programy související s nemovitou infrastrukturou:

- program 107V180 – *Obnova a rozvoj majetku příspěvkových organizací a správních částí MO* (dále jen „program 107V180“);
- program 107V200 – *Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury MO* (dále jen „program 107V200“);
- program 107V660 – *Zabezpečení služby a rozvoje nemovité infrastruktury AČR* (dále jen „program 107V660“);
- program 107V730 – *Zabezpečení služeb státními příspěvkovými organizacemi zřízenými MO, obnova a rozvoj jejich infrastruktury* (dále jen „program 107V730“).

Ze dvou těchto programů bylo dále kontrole podrobena 13 vybraných akcí (viz příloha č. 1) o celkovém peněžním objemu 1 208,5 mil. Kč³. Současně byl zkontrolován prodej devíti souborů nemovitostí (viz příloha č. 2) s celkovou dosaženou cenou 566,4 mil. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Koncepce nakládání s nemovitým majetkem MO

Nakládání s nemovitým majetkem bylo řešeno od roku 2007 v několika koncepčních materiálech MO. V příloze č. 5 k *Transformaci resortu MO*⁴ byl uveden přehled 27 perspektivních posádek a 62 perspektivních dislokačních míst. V navazující *Vojenské strategii České republiky*⁵ bylo uvedeno, že resort obrany zoptimalizuje počet vojenských újezdů a vypořádá se s dlouhodobým zastaráváním své infrastruktury a zabezpečí, aby její úroveň odpovídala společenskému standardu.

K realizaci těchto koncepcí ve střednědobém období MO schválilo *Střednědobý plán rozvoje a činnosti resortu MO na léta 2009–2014*, ve kterém bylo uloženo nadále omezovat rozsah využívané infrastruktury, ponechat si pouze nezbytně potřebný rozsah pro zabezpečení plnění úkolů a v letech 2008–2010 vyvinout maximální úsilí k úplatnému převodu co největšího množství nepotřebného majetku a infrastruktury.

V roce 2011 byla vydána *Bílá kniha o obraně* jako souhrnný koncepční rámec rozvoje Armády České republiky (dále jen „AČR“).⁶ V tomto dokumentu, který vymezuje základní koncepční principy, jakož i konkrétní cíle pro stabilní rozvoj ozbrojených sil, je pro oblast nakládání s majetkem zejména uvedeno, že MO urychlí redukci vlastněného majetku tak, aby jeho rozsah odpovídal potřebám a ekonomickým možnostem ozbrojených sil. MO preferuje úplatný převod vyřazovaného majetku, který by měl být prováděn transparentně, hospodárně a efektivně, a výnos z něj reinvestuje do perspektivních nemovitostí s cílem zlepšit podmínky pro činnost ozbrojených sil ČR a modernizovat zanedbanou infrastrukturu. MO si dále stanovilo přehodnotit bytovou a ubytovací politiku, prodat postupně zbývající bytové jednotky a zefektivnit síť ubytovacích zařízení. V *Bílé knize o obraně* je také uvedeno, že nevyhovující současný stav v oblasti nemovité infrastruktury byl kromě nekonceptních škrťů v rozpočtu způsoben nesystémovými investicemi a předraženými zakázkami. Podrobnější vymezení nakládání s nemovitým majetkem je uvedeno ve směrnici pro plánování činnosti a rozvoje resortu Ministerstva obrany na roky 2013–2017.

Z uvedených koncepčních materiálů vplynuly následující principy pro nakládání s nemovitým majetkem AČR:

- redukovat majetek MO přehodnocením dislokace vojenských útvarů a zařízení;
- provést revizi bytové a ubytovací politiky, a to s ohledem na potřeby ozbrojených sil a ekonomické možnosti ministerstva;

³ Všechny ceny uvedené v kontrolním závěru jsou včetně DPH.

⁴ Dokument schválen usnesením vlády ze dne 22. října 2007 č. 1194, o *Transformaci resortu Ministerstva obrany*.

⁵ Dokument schválen usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 907, o *Vojenské strategii ČR*.

⁶ Dokument schválen usnesením vlády ze dne 18. května 2011 č. 369, o *Bílé knize o obraně*.

- provádět ekologická opatření a stavebně-technická opatření ke snížení energetické náročnosti perspektivních nemovitostí (zateplování vojenských objektů, zavádění zemního plynu v lokálních výtopnách);
- urychlovat redukci nepotřebného majetku, a to zejména transparentním, hospodárným a efektivním prodejem;
- výnosy z prodeje reinvestovat do perspektivních nemovitostí s cílem zlepšit podmínky a modernizovat zanedbanou infrastrukturu tak, aby její zanedbanost neklesla pod úroveň roku 2010.

Kontrolou bylo ověřeno, že MO v zásadě nakládalo s nemovitým majetkem v souladu s uvedenými principy. Pro realizaci *Bílé knihy o obraně* vypracovalo seznamy perspektivních a neperspektivních nemovitostí, včetně seznamu ubytovacích kapacit, přehledu nemovitostí, kde je nutné řešit tepelné a vodní hospodářství a přehledu bytových jednotek ve správě MO, a přijalo nové investiční programy.

2. Investiční programy zaměřené na nemovitou infrastrukturu

Kontrola byla podrobena čtyři programy, ze kterých byly financovány investice do nemovité infrastruktury.

2.1 Program 107V180 – *Obnova a rozvoj majetku příspěvkových organizací a správních částí MO*

Dokumentace programu byla Ministerstvem financí (dále jen „MF“) schválena dne 19. ledna 2009 s termínem realizace programu v letech 2009 až 2014 a s celkovým finančním objemem prostředků 2 342 mil. Kč. Dne 1. února 2010 schválilo MF doplněk, kterým byl program rozšířen o další tři podprogramy a finanční objem navýšen na 3 075 mil. Kč. V tabulce č. 1 jsou uvedeny výdaje podle schválené dokumentace a jejího doplněku, rozpočet programu pro daný rok, upravený rozpočet, skutečnost včetně využití mimorozpočtových zdrojů (dále také „MRZ“), kterými jsou příjmy z prodeje nepotřebného majetku, se kterým mělo MO právo hospodařit.

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Dokumentace	287,0	497,0	576,0	470,0	323,0	189,0	2 342,0
Doplněk	287,0	583,0	886,0	642,0	488,0	189,0	3 075,0
Rozpočet	101,3	411,5	347,1	0,0	0,0	43,3	903,2
Upravený rozpočet	422,8	587,0	205,7	6,4	62,1	–	1 284,0
Skutečnost	338,3	628,3	176,7	70,7	75,7	–	1 289,7
- z toho MRZ	0,0	34,0	100,0	63,8	10,4	–	208,2

Zdroj: dokumentace programu a závěrečný účet kapitoly MO.

Skutečné čerpání prostředků je značně nižší, než předpokládala dokumentace programu. Do konce roku 2013 mělo být podle upravené dokumentace programu vyčerpáno 2 886 mil. Kč, ve skutečnosti bylo vyčerpáno 1 289,7 mil. Kč, tj. necelých 45 %. Důvodem byly mimo jiné restriktce rozpočtu MO.

Program byl rozčleněn do devíti podprogramů. Kontrolován byl podprogram 107V184 – *Obnova a rozvoj majetku Správy vojenského bytového fondu*, který řešil nevyhovující stav ubytoven a technologických zařízení postupnou technickou obnovou. V dokumentaci podprogramu bylo uvedeno, že ubytovací zařízení resortu obrany jsou v dezolátním stavu, objekty nebyly více než 30 let zásadně rekonstruovány, vybavení je zastaralé a nevyhovuje současným požadavkům.

Současné byly v dokumentaci podprogramu konkrétně uvedeny nemovitosti, které by měly být předmětem rekonstrukce a modernizace, avšak bez rozboru výchozího stavu. Dokumentace tak neobsahovala základní parametry typu počet ubytoven, které nespĺňují platné normy, nebo počet nemovitostí, které je nutné plynofikovat. Dále zde nebylo stanoveno, jak se stav změní po realizaci podprogramu. Cíle byly určeny pouze obecně a bez kvantifikace, která by umožnila vyhodnocení jejich splnění (například zefektivnění využívání spotřeby energií nebo kapacity potřebné pro ubytování příslušníků AČR a zaměstnanců resortu obrany).

Podprogram byl realizován prostřednictvím AS-PO. Při realizaci došlo k některým změnám oproti dokumentaci, když pro nedostatek prostředků nebyly některé akce realizovány (například Rakovník – plynofikace areálu, Přeaslavice – rekonstrukce předávacích stanic, Bučovice – plynofikace kasáren, Klatovy – rekonstrukce posádkové ubytovny, rekonstrukce ubytoven v posádce Brno) a k realizaci byly vybrány akce, které v dokumentaci programu uvedeny nebyly, např. rekonstrukce ubytovny v Chotusicích nebo ubytovny v Táboře. MO zařazení akcí do programu ponechalo na AS-PO. Tato příspěvková organizace nepostupovala při realizaci projektů účelně a hospodárně, viz kapitola 3.2 kontrolního závěru.

2.2 Program 107V200 – Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury MO

Dokumentaci programu ze dne 27. října 2009 schválilo MF dne 8. ledna 2010 s termínem realizace programu v letech 2010 až 2014 a s celkovým finančním objemem prostředků 3 234,3 mil. Kč. V tabulce č. 2 jsou uvedeny výdaje podle schválené dokumentace, rozpočet, upravený rozpočet a skutečnost včetně využití MRZ.

Tabulka č. 2

(v mil. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Dokumentace	573,8	831,2	680,3	690,5	458,5	3 234,3
Rozpočet	531,8	557,4	453,6	392,0	91,2	2 026,0
Upravený rozpočet	528,6	554,4	439,7	533,7	–	2 056,4
Skutečnost	503,4	880,8	641,3	453,2	–	2 478,7
- z toho MRZ	1,0	300,8	207,2	19,5	–	528,5

Zdroj: dokumentace programu a závěrečný účet kapitoly MO.

Skutečné čerpání prostředků je nižší, než předpokládala dokumentace programu. Do konce roku 2013 mělo být podle této dokumentace vyčerpáno 2 775,8 mil. Kč, ve skutečnosti bylo vyčerpáno 2 478,7 mil. Kč, tj. 89,2 %.

Program 107V200 byl rozdělen do pěti podprogramů a kontrola se zaměřila na tři z nich:

- podprogram 107V202 – *Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury ústředního správního úřadu* je orientován na řešení nezbytných opatření zejména rekonstrukčního charakteru v rozsahu zajištění a zkvalitnění požadavků na bezpečný provoz a užívání současných objektů při dodržování hygienických a bezpečnostních norem;
- podprogram 107V203 – *Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury Vojenského zpravodajství* měl za cíl rekonstrukcemi a výstavbou odstranit zanedbanost nemovité infrastruktury Vojenského zpravodajství, dále zabezpečit některé objekty a pracoviště z hlediska ochrany utajovaných skutečností a snížit ekologické zátěže vyplývající z této nemovité infrastruktury;
- podprogram 107V204 – *Výstavba a rekonstrukce nemovité infrastruktury Vojenské policie* je zaměřen na podporu obnovy stavebních objektů užívaných Vojenskou policií v jednotlivých posádkách a dislokačních místech ČR.

V rámci těchto podprogramů byly v dokumentaci programu uvedeny konkrétní akce. Program měl stanoveny parametry, podle kterých bude možné hodnotit jeho úspěšnost. Kontrolou bylo ověřeno, že realizace programu probíhá v posádkách a dislokačních místech, které byly v materiálu *Transformace resortu Ministerstva obrany* stanoveny jako perspektivní.

2.3 Program – 107V660 Zabezpečení služby a rozvoje nemovité infrastruktury AČR

Dokumentaci programu 107V660 schválilo MF dne 9. prosince 2013 s termínem realizace programu v letech 2013 až 2016 a s celkovým finančním objemem prostředků maximálně 348,7 mil. Kč (z toho mimorozpočtové zdroje ve výši 19,2 mil. Kč). Rozpočet na roky 2013 až 2014 byl 123,3 mil. Kč. V roce 2013 nebyla rozpočtovaná částka 41,6 mil. Kč čerpána vůbec.

Program není členěn na podprogramy a jeho základními opatřeními jsou nákupy, výstavba, zhodnocení, případně provedení významných plánovaných stavebních úprav nemovitostí. Opatření k realizaci programu jsou vymezena posádkami, dislokačními místy a k nim zřízenými učebně-výcvikovými zařízeními na území České republiky, které AČR využívá a které byly ke dni vyhotovení dokumentace označovány jako perspektivní. U každého cíle kromě cíle, který je v režimu utajení, jsou uvedena kritéria pro hodnocení.

Základním problémem tohoto programu je disproporce mezi schválenými prostředky a potřebami, které jsou v dokumentaci programu uvedeny ve výši 1 738,7 mil. Kč, tj. o 1 390 mil. Kč převyšují vyčleněné zdroje. Opatření jsou v dokumentaci rozdělena na opatření v rámci disponibilních zdrojů a na opatření nad tento rámec.

2.4 Program 107V730 – Zabezpečení služeb státními příspěvkovými organizacemi zřízenými MO, obnova a rozvoj jejich infrastruktury

Dokumentaci programu schválilo MF dne 26. července 2013 s termínem realizace programu v letech 2013 až 2017 a s celkovým finančním objemem prostředků 518,8 mil. Kč (výše vlastních prostředků účastníků programu minimálně 76,3 mil. Kč). Upravený rozpočet na rok 2013 byl 138,7 mil. Kč. V roce 2013 bylo vyčerpáno 108,8 mil. Kč, tj. 78,4 % upraveného rozpočtu.

Program je určen k zabezpečení činnosti a rozvoje schopností státních příspěvkových organizací v letech 2013–2017 a má pouze jeden podprogram. Program je projektovým nástrojem k realizaci cíle „*snižovat stavební zanedbanost nemovitého majetku a zvyšovat efektivitu a hospodárnost provozu a údržby nemovité infrastruktury*“.

Rovněž u tohoto programu je problémem disproporce mezi schválenými prostředky a potřebami, které jsou uvedeny ve výši 1 940 mil. Kč, tj. o 1 497,5 mil. Kč převyšují vyčleněné zdroje. Z tohoto důvodu jsou akce rozděleny na akce pokryté disponibilními zdroji a na akce jdoucí nad rámec těchto zdrojů. Cílem programu má být v oblasti ubytoven udržení existujícího počtu lůžek a zvýšení kategorie ubytování v určitých standardech o 20 %. Největší akcí v rámci schváleného finančního rámce ke splnění tohoto cíle je rekonstrukce ubytoven v Olomouci za 16 mil. Kč. Finančně náročnější rekonstrukce ubytoven v Brně za 112 mil. Kč nebo rekonstrukce internátu v Hradci Králové za 140 mil. Kč jsou naplánovány nad rámec disponibilních zdrojů.

3. Kontrolované akce

3.1 Akce realizované přímo MO

Kontrola bylo podrobena osm akcí z programu 107V200 v celkovém objemu 1 115,8 mil. Kč. Všechny kontrolované akce naplňovaly cíle programu.

MO zvolilo při zadávání veřejných zakázek v roce 2010 u všech kontrolovaných akcí užší řízení⁷. Ve všech případech také v oznámení o zahájení veřejné zakázky uvedlo, že počet zájemců o účast v užším řízení bude snížen na pět, a to náhodným výběrem, tj. losováním⁸. Losování proběhlo u šesti akcí, kde po posouzení kvalifikace zůstal počet zájemců vyšší než pět. Losování provedla externí obchodní společnost na základě mandátní smlouvy za účasti notáře. Největší redukce zájemců byla u akce **výstavby depozitáře Vojenského historického muzea v Lešanech**, kde zůstalo 16 způsobilých zájemců, a u akce **rekonstrukce budovy lázní na Julisce**, kde zůstalo 11 způsobilých zájemců. U akce **rekonstrukce areálu Pohořelec** podali dva vyloučení uchazeči námítky proti netransparentnosti losování, které MO zamítlo. Jeden z těchto stěžovatelů podal následně návrh na zahájení řízení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který návrh svým rozhodnutím zamítl.

Při realizaci došlo u pěti akcí k navýšení smluvních cen v rozpětí od 2,7 mil. Kč do 19,4 mil. Kč. K prodloužení termínu realizace o dva až pět měsíců došlo u čtyř akcí a jedna akce nebyla dosud

⁷ Ustanovení § 28 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁸ Ustanovení § 61 odst. 4 zákona č. 137/2006 Sb.

dokončena vůbec. Důvodem těchto změn byly především vícepráce, které byly způsobeny kromě jiného nedostatečnou přípravou akcí. Kontrolou NKÚ byly mj. zjištěny tyto skutečnosti:

- U akce **rekonstrukce budovy lázní na Julisce** byla smluvní cena navýšena z 279,8 mil. Kč na 299,3 mil. Kč, tj. o 19,4 mil. Kč, a termín dokončení byl posunut z října 2013 na březen 2014. Důvodem byly nedostatky v projektové dokumentaci, dodatečné práce, jejichž potřeba vznikla až v průběhu realizace, a změna stavby, kdy oproti původnímu záměru bylo do rekonstrukce lázní zařazeno vybudování oštěpařského trenažéru. Stavební práce spojené se zabudováním trenažéru byly zadány původnímu zhotoviteli přímo, a to jako veřejná zakázka malého rozsahu.
- U akce **rekonstrukce objektu pro Vojenský ústřední archiv v Ruzyni** byla smluvní cena 369,8 mil. Kč navýšena na 383,9 mil. Kč. Ke dni 15. dubna 2014 nebyly dodatky ke smlouvě týkající se tohoto navýšení uzavřeny a provedené práce nebyly dodavateli uhrazeny. Stavba, která měla být dokončena v říjnu 2013, neměla do doby ukončení kontroly v dubnu 2014 vydán kolaudační souhlas. Důvodem prodloužení byla realizace prací, které nebyly obsaženy v projektové dokumentaci, a Ministerstvem obrany nastavený kontrolní, zadávací a schvalovací systém, který je časově velmi náročný (až 16 měsíců).

Věcné cíle kontrolovaných akcí byly splněny, byly to např. prostory pro uložení exponátů v depozitáři v Lešanech, prostory pro provádění tělesné přípravy vojáků a sportovců Dukly, rekonstrukce areálu na Pohořelci, zkvalitnění pracovních a hygienických podmínek pro výkon policejní ochrany a snížení energetické náročnosti budov.

3.2 Akce realizované prostřednictvím AS-PO

Z programu 107V180 bylo kontrole podrobena pět akcí o celkovém objemu 92,7 mil. Kč (včetně vlastních zdrojů AS-PO) zaměřených na ubytovací kapacity a ekologická opatření. Původně do kontroly zařazená akce na plynifikaci kasáren Vyškov a VVP Dědice s celkovými výdaji 303,3 mil. Kč kontrolována nebyla, protože realizaci této akce šetří Policie ČR pro podezření ze spáchání trestného činu pletichy při veřejné soutěži a porušování povinností při správě cizího majetku.

AS-PO bez dostatečného zdůvodnění realizovala akce (rekonstrukce ubytovny v Táboře, rekonstrukce ubytovny v Chotusicích a zateplení bytových domů v Kozlově), které nebyly v dokumentaci programu uvedeny. V investičních záměrech na rekonstrukce ubytoven bylo k efektivnosti těchto akcí bez bližšího zdůvodnění uvedeno, že rekonstrukce jsou perspektivní pro AČR. Nebyly v nich uvedeny žádné údaje o obsazenosti těchto ubytoven. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že například v případě Chotusic je přímo v areálu další ubytovna, která byla dříve obsazena pouze částečně a nyní je trvale neobsazená. Další ubytovna v nedaleké Čáslavi je obsazena pouze z 50 %. MO i přes nedostatečně odůvodněné investiční záměry tyto akce zaregistrovalo a umožnilo jejich realizaci, neplnilo tak řádně povinnosti správce programu⁹.

Veřejné zakázky těchto tří akcí byly zadány ve zjednodušeném podlimitním řízení¹⁰, když u všech akcí bylo k podání nabídky osloveno pět uchazečů. V průběhu zadávacích řízení nebyly požadovány reference uchazečů o již provedených dílech. Zakázky byly zadány dvěma obchodním společnostmi, které získaly živnostenské oprávnění pro danou činnost pouze několik měsíců před vyhlášením veřejných zakázek. Tyto společnosti zakázky realizovaly v plném rozsahu prostřednictvím subdodavatele. Ani jedna akce nebyla řádně dokončena, protože zhotovitelé nesplnili své závazky. To způsobilo opoždění akcí, nebo dokonce jejich nedokončení. AS-PO nezajistila vedení stavebních deníků zhotoviteli v souladu s vyhláškou¹¹. Výkonem funkce technického dozoru pověřila zaměstnance bez potřebných kompetencí, což vedlo k úhradě neprovedených prací. Kontrolou NKÚ bylo mimo jiné zjištěno:

- Zadávací řízení u akce **rekonstrukce ubytovny v Táboře** bylo v říjnu 2009 zajištěno externě, když dodavatele této služby vybral ředitel AS-PO bez výběrového řízení. Předmět veřejné zakázky

9 Ustanovení § 12 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

10 Ustanovení § 38 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.

11 Příloha č. 5 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

na stavební práce nebyl přesně vymezen z hlediska druhu požadavků a poptávaného množství a neumožňoval podat srovnatelné nabídky. AS-PO nedoložila, že jedna třetina hodnotící komise (dva členové) měla odbornost ve vztahu k zakázce¹². Nabídku podaly čtyři společnosti, z nichž tři byly v průběhu zadávacího řízení vyloučeny. Zbylá obchodní společnost měla předmět podnikání „provádění staveb“ zapsán do obchodního rejstříku až v prosinci 2008. Smlouva s ní byla uzavřena v listopadu 2009 na částku 21,6 mil. Kč (z toho 13,2 mil. Kč ze státního rozpočtu) a s datem ukončení září 2010. V červnu 2010 přestal zhotovitel na stavbě pracovat. Nový technický dozor v červenci 2010 zjistil, že práce v ceně 2,9 mil. Kč byly fakturovány neoprávněně. Zhotovitel tuto částku ani na základě výzvy AS-PO nevrátil, a protože v realizaci díla nepokračoval, byla mu v říjnu 2010 vypovězena smlouva. Do té doby mu bylo vyplaceno 14,5 mil. Kč. V únoru 2011 proběhlo výběrové řízení na dokončení stavby a nový zhotovitel stavbu za 6,4 mil. Kč (z vlastních zdrojů AS-PO) dokončil v listopadu 2011 (tj. o 14 měsíců později). V rozporu se zákonem o účetnictví¹³ nebylo technické zhodnocení majetku do doby ukončení kontroly zavedeno do užívání. Přestože rekonstruovaná ubytovna je v provozu již od června 2012, technické zhodnocení bylo v době ukončení kontroly evidováno na syntetickém účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* a nebyly zaúčtovány ani odpisy tohoto technického zhodnocení.

- V případě akce **rekonstrukce ubytovny v Chotusicích** předložila AS-PO ke kontrole NKÚ neúplnou dokumentaci o veřejné zakázce, když zejména chyběly nabídky uchazečů. V říjnu 2009 předložili nabídku čtyři uchazeči, z nichž jeden byl vyloučen pro nesplnění kvalifikačních předpokladů. Za vítěze byla vybrána obchodní společnost, která měla živnostenské oprávnění teprve od března 2009 a která byla v případě ubytovny v Táboře vyloučena pro neúplnost nabídky. Smlouva byla uzavřena v listopadu 2009 na částku 18,2 mil. Kč (z toho 14 mil. Kč ze státního rozpočtu) a s datem ukončení červenec 2010. Nový technický dozor v červenci 2010 zjistil neoprávněně fakturované částky ve výši 2,9 mil. Kč. Zhotovitel tuto částku ani na základě výzvy AS-PO nevrátil a v realizaci díla nepokračoval. V říjnu 2010 odstoupila AS-PO od smlouvy a v prosinci 2010 vyhlásila veřejnou zakázku na dokončení rekonstrukce. Ta však dokončena nebyla a objekt není využíván, což bylo ověřeno prohlídkou na místě. Zhotoviteli bylo uhrazeno 17,4 mil. Kč. Ubytovna je pro AČR nepotřebná a s jejím využitím se ani do budoucna nepočítá.
- Také u akce **zateplení domů v Kozlově** byla dokumentace k veřejné zakázce neúplná. Nabídku v říjnu 2009 podali čtyři uchazeči, z nichž jeden byl vyloučen pro nesplnění kvalifikačních předpokladů. Vítězem se stala stejná obchodní společnost jako u rekonstrukce ubytovny v Chotusicích. Smlouva byla uzavřena v listopadu 2009 na částku 13,6 mil. Kč (z toho 10,2 mil. Kč ze státního rozpočtu) a s termínem ukončení červenec 2010. V červnu 2010 nastal spor o kvalitu díla a zateplení nebylo řádně dokončeno a předáno. Nový technický dozor v červenci 2010 zjistil rozdíl ve fakturaci 0,4 mil. Kč ve prospěch AS-PO. Zhotovitel před dokončením díla odstoupil od smlouvy. Zateplení bylo dokončeno jiným zhotovitelem za 0,8 mil. Kč až v červenci 2011 (tj. o 12 měsíců později).

MO v červenci 2010 uložilo AS-PO zadávat veřejné zakázky výlučně prostřednictvím akvizičního pracoviště MO. Později při svých kontrolách zjistilo, že AS-PO u všech tří akcí porušila rozpočtovou kázeň (nesplnila minimální úroveň parametru „vlastní zdroje příjemce“ a provedla neoprávněné fakturace), a podalo podnět finančnímu úřadu. Ten na základě svého šetření zahájeného v květnu 2013 vyměřil odvod za porušení rozpočtové kázně v celkové výši 11,8 mil. Kč (ubytovna v Táboře 6,1 mil. Kč, ubytovna v Chotusicích 5,3 mil. Kč, bytové domy v Kozlově 0,4 mil. Kč). Předepsaný odvod ve výši 11,8 mil. Kč i vyměřené penále ve výši 8,9 mil. Kč AS-PO uhradila.

Podle NKÚ použila AS-PO při realizaci výše uvedených akcí nehospodárně částku ve výši 45,5 mil. Kč, a to 14,5 mil. Kč u ubytovny v Táboře, 17,4 mil. Kč u ubytovny v Chotusicích a 17,6 mil. Kč u bytových domů v Kozlově. Neúčelně vynaložené prostředky státního rozpočtu podle NKÚ činily v případě ubytovny v Chotusicích 14 mil. Kč, tj. veškeré vynaložené prostředky státního rozpočtu na tuto akci.

¹² Ustanovení § 74 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb.

¹³ Ustanovení § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

AS-PO podala v roce 2011 návrh na zahájení insolvenčního řízení proti oběma dodavatelům, ale k vymáhání prakticky nedošlo, neboť společnosti jsou bez majetku. Uvedené akce vyšetřuje i Policie ČR a AS-PO se v únoru 2014 v hlavním trestním řízení přihlásila jako poškozená s celkovou výší škody 44,4 mil. Kč.

4. Kontrolované prodeje

Podle údajů předložených Ministerstvem obrany byl v letech 2008–2013 prodán majetek v celkové hodnotě 4 601,4 mil. Kč, z toho 3 375,6 mil. Kč (tj. 73,4 %) byly příjmy z odprodeje pozemků a nemovitého majetku. MO pro financování jiných projektů resortu využilo 2 679,1 mil. Kč.

Tabulka č. 3 – Prodeje nepotřebného majetku v letech 2008 až 2013 (v mil. Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Prodej celkem	705,8	436,3	397,1	594,8	1 044,1	1 423,3	4 601,4
- z toho nemovitosti	347,6	358,9	255,3	364,5	896,2	1 153,1	3 375,6
Využito MO	365,2	296,5	200,6	914,7	615,7	286,4	2 679,1

Zdroj: MO.

Porovnání prodejů v jednotlivých letech v tabulce č. 3 ukazuje, že se objem prodejů od roku 2010 zvyšuje. Z prostředků získaných prodejem nemovitostí využilo MO u dvou kontrolovaných programů částku ve výši 737,7 mil. Kč.

Koncepčním a výkonným orgánem MO v oblasti nakládání s nepotřebným majetkem státu, se kterým má MO příslušnost hospodařit, je Agentura pro nakládání s nepotřebným majetkem. Postup ministerstva před a při prodeji nepotřebného majetku je podrobně upraven v interních normách, které vycházejí z příslušných obecně závazných předpisů¹⁴. Při prodeji nepotřebného majetku platil následující postup:

- MO nabídne nepotřebný majetek ostatním organizačním složkám státu a státním organizacím a v případě nezájmu vydá rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti pro stát;
- konkrétní nakládání s vyřazeným majetkem projednává komise pro nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem, o projednáváných otázkách a návrzích následně rozhoduje ředitel agentury;
- úplatný převod se realizuje přímým prodejem vybrané osobě nebo po předchozím zjišťování zájemců o koupi, platnost smluv na prodej nepotřebného majetku je podmíněna schválením ze strany MF;
- kupní cena se u nemovitostí určí minimálně ve výši stanovené znaleckým posudkem; při zjišťování zájemce o koupi, které se opakuje pro nezájem v předchozím kole, lze minimální kupní cenu přiměřeně snížit;
- v případě bytů na území hlavního města Prahy bylo vládou rozhodnuto realizovat přímý prodej jiným osobám podle zákona č. 219/2000 Sb.¹⁵. Za takovou osobu byla určena bytová družstva vytvořená nájemci bytů v převáděných bytových domech.

MO uvedený postup u kontrolovaných prodejů dodržovalo. Kontrolovaný vzorek obsahoval bytové celky, letiště, kasárna, rekreační chatu a vilu k ubytování. Přímý prodej tří bytových celků majitelům bytů byl uskutečněn za odhadní cenu 348,3 mil. Kč. U dalších šesti prodejů bylo provedeno výběrové řízení na zjištění zájemců o koupi. Ani jeden prodej se nezrealizoval v prvním kole. Průměrně bylo potřeba 4,5 kola, přičemž nejvyšší počet byl osm kol. Od vyhlášení o nepotřebnosti majetku do doby uzavření kupní smlouvy uplynulo až pět let. Celková odhadní cena ve výši 389,8 mil. Kč byla po provedených výběrových řízeních dosažena pouze z 55,9 % (tj. 218 mil. Kč). Kontrolou byly zjištěny například tyto skutečnosti:

- MO rozhodlo o trvalé nepotřebnosti **kasáren v Brně-Řečkovících** v lednu 2008. První kolo výběrového řízení bylo vyhlášeno v květnu 2012 s odhadní cenou 59,9 mil. Kč. V prvních čtyřech kolech nebyl

¹⁴ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, a vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací v majetku státu.

¹⁵ Usnesení vlády ze dne 12. října 2009 č. 1285, k informaci o plnění usnesení vlády o převodu některého majetku státu, s nímž je příslušná hospodařit příspěvková organizace Správa vojenského bytového fondu Praha a Ministerstvo obrany, do vlastnictví samosprávných celků.

zájemce o koupi. Ten se přihlásil až v pátém kole v březnu 2013, kdy již byla cena snížena na 32,9 mil. Kč, ale nesložil povinnou kauci a byl vyřazen. V šestém kole opět nebyl zájemce a zájemce ze sedmého kola s nabídkovou cenou 31,9 mil. Kč z výběrového řízení odstoupil. Kasárna byla prodána až v osmém kole za 28,7 mil. Kč a kupní smlouva byla uzavřena v prosinci 2013.

- MO rozhodlo o trvalé nepotřebnosti **letišť v Příbrami – Dlouhé Lhotě** v květnu 2004. První dvě kola prodeje v březnu a červnu 2006 s minimální cenou 81,2 mil. Kč, resp. 51 mil. Kč nebyla úspěšná. V třetím kole v září 2006 s minimální cenou 30 mil. Kč byli dva zájemci s nabídkou 30,5 mil. Kč, resp. 30,8 mil. Kč. MO vyšší nabídku vůbec nehodnotilo, protože v ní chybělo rodné číslo jako požadovaná součást nabídky. Návrh kupní smlouvy vítězi zaslalo až v březnu 2007, ale ten od uzavření smlouvy odstoupil. Čtvrté kolo se konalo až v březnu 2008 a ve třetím kole vyřazený zájemce se do něho již nepřihlásil. Letiště bylo prodáno až v šestém kole v září 2008 za 17,1 mil. Kč.

Letiště v Příbrami – Dlouhé Lhotě bylo vybudováno na pozemcích velkého množství různých vlastníků. V důsledku toho se stavby, příslušenství a zejména vzletová a přistávací dráha, které vybuďovalo MO, nachází na pozemcích cizích vlastníků. Původní kupní smlouvu z ledna 2009, kde se kupující zavázal vypořádat veškeré vztahy s vlastníky těchto pozemků, prohlásil okresní soud v březnu 2011 za neplatnou, a to z důvodu nesprávného vymezení předmětu převodu. V nové kupní smlouvě z listopadu 2011 bylo výslovně uvedeno, že předmětem smlouvy není převod vlastnického práva k ostatním částem majetku na cizích pozemcích, tj. k inženýrským sítím a k vzletové a přistávací dráze. Otázka, zda je možné vzletovou a přistávací dráhu umístěnou na cizím pozemku samostatně převést, je předmětem soudního rozhodování již několik let. MO a kupující přesto dali návrh na vklad vlastnického práva, který byl do katastru nemovitostí zapsán s využitím tzv. poznámky spornosti, která značí, že jsou pochybnosti o souladu stavu zapsaného v katastru se skutečným právním stavem. V současné době vedou vlastníci pozemků pod vzletovou a přistávací dráhou s MO několik soudních sporů.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrola bylo podrobena financování čtyř programů zabývajících se obnovou nemovitého majetku resortu obrany a dále prodej nepotřebné části nemovitého majetku. Cíle kontroly byly naplněny na vzorku 13 investičních akcí s celkovým finančním objemem 1 208,5 mil. Kč (blíže viz příloha č. 1). Rovněž bylo prověřeno devět prodejů nepotřebného nemovitého majetku s celkovou dosaženou cenou 566,4 mil. Kč. Zásadní nedostatky byly zjištěny u některých investičních akcí realizovaných prostřednictvím AS-PO v letech 2009 a 2010, kdy byla část prostředků státního rozpočtu investována neekonomicky (prostředky použité na rekonstrukci ubytoven v Táboře a v Chotusicích a na zateplení bytových domů v Kozlově v celkové výši 45,5 mil. Kč) a část také neúčelně. Pro další období přijalo MO opatření ke zlepšení neuspokojivého stavu. Při kontrole prodejů nepotřebných nemovitostí nebyly zjištěny zásadní nedostatky.

Podle koncepčních materiálů MO má AČR prodávat neperspektivní nemovitý majetek a výnosy reinvestovat do perspektivních nemovitostí s cílem zlepšit jejich zanedbaný stav a realizovat ekologická a stavebně-technická opatření ke snížení energetické náročnosti těchto nemovitostí. MO při nakládání s nemovitostmi podle uvedených zásad postupovalo, až na uvedené dílčí nedostatky.

U programu 107V180, zahájeného v roce 2009, byly stanoveny pouze obecné cíle bez kvantifikace dopadů. Akce z kontrolovaného podprogramu zaměřené na rekonstrukce ubytoven a realizaci energetických opatření byly realizovány prostřednictvím AS-PO, která je specializovanou organizací pro hospodaření s bytovým fondem, ubytovny a dalším určeným nemovitým a movitým majetkem státu. MO v počátku trvání programu ponechalo AS-PO značné kompetence pro výběr akcí a pro jejich realizaci a současně podcenilo kontrolu. U kontrolovaných akcí byly v zadávacích řízeních vybrány obchodní společnosti bez dostatečné praxe; tyto společnosti navíc sloužily pouze jako zprostředkovatelé, kteří vlastní realizaci akcí zajistili v plném rozsahu subdodavatelským způsobem. Akce nebyly realizovány hospodárně, jejich ukončení bylo opožděné a jedna akce nebyla dokončena vůbec. Nejvýraznějším případem nesprávného postupu jak při výběru akce, tak při samotné realizaci byla rekonstrukce ubytovny v Chotusicích za

17,4 mil. Kč (z toho 14 mil. Kč ze státního rozpočtu), která nebyla dokončena, přestože v investičním záměru byla označena jako perspektivní. Podle vyjádření MO je pro resort obrany nepotřebná. AS-PO v této investiční akci neúčelně vynaložila peněžní prostředky ze státního rozpočtu ve výši 14 mil. Kč.

MO při realizaci kontrolovaných akcí z programu 107V200 redukovalo v roce 2010 počet uchazečů v zadávacích řízeních losem. Tím omezovalo konkurenční prostředí i případnou možnost dosáhnout výhodnější ceny – zvoleným postupem však nebyl porušen zákon. V některých případech nebyla dostatečně zpracována projektová dokumentace, což akce zdražovalo a prodlužovalo dobu jejich realizace.

Dva nové programy 107V660 a 107V730 zahájené v letech 2013–2014 (tj. po přijetí *Bílé knihy o obraně*) mají lépe zpracovanou dokumentaci než programy předešlé, zejména ve vztahu ke stanoveným cílům a parametrům. Z dokumentace programů vyplývá, že finanční potřeby jsou pokryty pouze z 20 %, když pro plnou realizaci programů chybí 1 390 mil. Kč, resp. 1 497,5 mil. Kč. MO uvedlo, že pro pokrytí potřeb mohou být využity příjmy z prodeje nepotřebného majetku či zdroje EU. Současný nevyhovující stav nemovitostí byl způsoben nejen škrty na investice v rozpočtech kapitoly MO, ale i nesystémovými investicemi a předraženými zakázkami v minulosti.

V oblasti prodeje nepotřebného nemovitého majetku bylo cílem kontroly ověřit, zda MO při prodeji nepotřebného majetku dodržovalo postupy stanovené zákonem i vlastními interními předpisy. Tento cíl byl naplněn kontrolou vzorku devíti prodeje nemovitého majetku s rozdílným určením. O prodávaný majetek nebyl příliš velký zájem. U šesti kontrolovaných prodeje realizovaných formou výběrového řízení bylo k prodeji nutné uspořádat více kol výběru (dvě až osm kol). Od vyhlášení nepotřebnosti majetku do jeho prodeje uběhlo až pět let. Dosažená cena 218 mil. Kč představovala pouze 55,9 % odhadní ceny.

AČR v minulosti využívala celou řadu letišť, která byla vybudována na pozemcích cizích vlastníků. NKÚ na základě skutečností zjištěných při kontrole prodeje letiště v Příbrami – Dlouhé Lhotě doporučuje, aby případným dalším úplatným převodům letišť předcházelo jednoznačné vypořádání majetkových vztahů k dotčeným pozemkům.

Příloha č. 1 – Přehled kontrolovaných akcí

(v mil. Kč)

Název akce	Původní smluvní cena	Skutečná cena	Původní smluvní termín dokončení	Skutečný termín dokončení
Program 107V180				
Plynofikace kotelny na LTO, Praha-Valy	16,582	16,755	09/2010	11/2010
Sanace dnových sedimentů – rybník Radostný, Bechyně	23,984	23,765	12/2009	12/2009
Rekonstrukce ubytovny, Tábor-Lidická	21,621	20,850	09/2010	11/2011 ^x
Rekonstrukce ubytovny, Chotusice	18,224	17,424	07/2010	Nedokončeno
Rekonstrukce bytových domů, Kozlov	13,569	13,950	07/2010	07/2011 ^{xx}
Program 107V200				
Lešany – výstavba depozitáře VHÚ – realizace	190,964	193,229	10/2012	12/2012
Praha – rekonstrukce budovy lázní, Juliska – realizace	279,828	299,263	10/2013	03/2014
Praha-Ruzyně, rekonstrukce objektu pro Vojenský ústřední archiv, budova č. 2 – realizace	369,773	383,872 ^{xxx}	10/2013	Nedokončeno
Praha – výstavba provozního objektu, Juliska – realizace	24,820	24,950	07/2011	09/2011
Praha – rekonstrukce areálu Pohořelec – realizace	40,766	44,242	11/2011	11/2011
Praha – demolice objektu Pohořelec – realizace	4,232	4,192	11/2011	11/2011
Praha – rekonstrukce budovy č. 4 Pohořelec – realizace	109,074	112,805	11/2011	11/2011
Kbely – rekonstrukce budovy č. 1 – realizace	53,496	53,223	9/2011	11/2011

x Rekonstrukce byla dokončena jiným zhotovitelem za 6,355 mil. Kč z vlastních zdrojů AS-PO.

xx Rekonstrukce byla dokončena jiným zhotovitelem za 0,759 mil. Kč z vlastních zdrojů AS-PO.

xxx Částka podle posledního dodatku ke smlouvě; do 31. prosince 2013 bylo vyčerpáno 338,595 mil. Kč.

Příloha č. 2 – Přehled kontrolovaných prodejů

(v mil. Kč)

Nemovitost	Počet kol*	Odhadní cena	Skutečná cena
Bytový technologický celek č. 18, Praha-Vršovice	-	163,114	163,114
Bytový technologický celek č. 5, Hradčany č. p. 305	-	44,529	44,529
Bytový technologický celek č. 2, Čimice	-	140,717	140,727
Na Zlatnici č. p. 276/1, Praha 4 – Podolí	5	19,000	15,015
Příbram – letiště Dlouhá Lhota	6	85,159	17,100
Karlovy Vary – ÚVS	3	26,077	19,129
Brno – letiště Slatina	4	176,000	112,085
Brno – kasárna Řečkovice, Ter. Novákové 64	8	59,805	28,650
Špindlerův Mlýn – ŠVZ chata Labská	2	24,616	26,010

* v případě výběrového řízení.

13/32

Peněžní prostředky určené na rozvoj cestovního ruchu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčíř.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků určených na rozvoj cestovního ruchu.

Kontrolováno bylo období od roku 2007 do roku 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna od září 2013 do března 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“);
Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, Brno;
Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad, České Budějovice;
Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové;
Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Olomouc,

a vybraní příjemci peněžních prostředků:

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism, Praha (dále jen „CzechTourism“);
statutární město Brno;
město Luhačovice;
město Třebíč;
město Žirovnice;
ZOO Dvůr Králové a.s., Dvůr Králové nad Labem;
K3 SPORT, s.r.o., Olomouc;
Malý zámek, s.r.o., Herálec;
ŽLTC s.r.o., Brno;
Biskupství plzeňské, Plzeň;
Sportovní klub Nové Město na Moravě;
Nadace Tomistoma, Protivín.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podala Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové, byly vypořádány vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 30. června 2014,

schválilo usnesením č. 4/XII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla zaměřena na plnění úlohy MMR v oblasti cestovního ruchu a na poskytování a čerpání podpory cestovního ruchu z *Národního programu podpory cestovního ruchu* (evidenční číslo 117 710), z *Integrovaného operačního programu* a čtyř regionálních operačních programů.

MMR je podle ustanovení § 14 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro věci cestovního ruchu. MMR zpracovalo *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období let 2007 až 2013* (dále také „Koncepce 2007–2013“), která byla schválena usnesením vlády č. 1239/2007¹ a *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020* (dále také „Koncepce 2014–2020“), která byla schválena usnesením č. 220/2013².

MMR je správcem Národního programu podpory cestovního ruchu, jehož plánovaná potřeba pro období 2010 až 2017 z prostředků státního rozpočtu činí 331 mil. Kč. MMR je řídicím orgánem *Integrovaného operačního programu* (dále také „IOP“), kde v rámci prioritních os 4a a 4b³ – *Národní podpora cestovního ruchu* bylo alokováno pro období 2007 až 2013 celkem 1 730 mil. Kč z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „ERDF“), přitom podíl spolufinancování z prostředků státního rozpočtu činí 305,6 mil. Kč.

Propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu je hlavní úlohou státní příspěvkové organizace CzechTourism, jejímž zřizovatelem je MMR. Příspěvek pro CzechTourism z prostředků státního rozpočtu činil v letech 2007 až 2013 celkem 2 700 mil. Kč⁴. Kontrola se zaměřila na CzechTourism jako příjemce dotace z *Integrovaného operačního programu*.

V kontrolovaných čtyřech regionálních operačních programech (dále také „ROP“), jejichž řídicími orgány jsou regionální rady regionů soudržnosti Jihovýchod, Jihozápad, Severovýchod a Střední Morava, bylo na podporu cestovního ruchu pro období 2007 až 2013 alokováno celkem 15 548 mil. Kč⁵.

Od roku 2007 do doby ukončení kontroly bylo celkem proplaceno v rámci uvedených programů na podporu cestovního ruchu celkem 10 643 mil. Kč, z toho 9 202 mil. Kč z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a 1 441 mil. Kč z národních zdrojů.

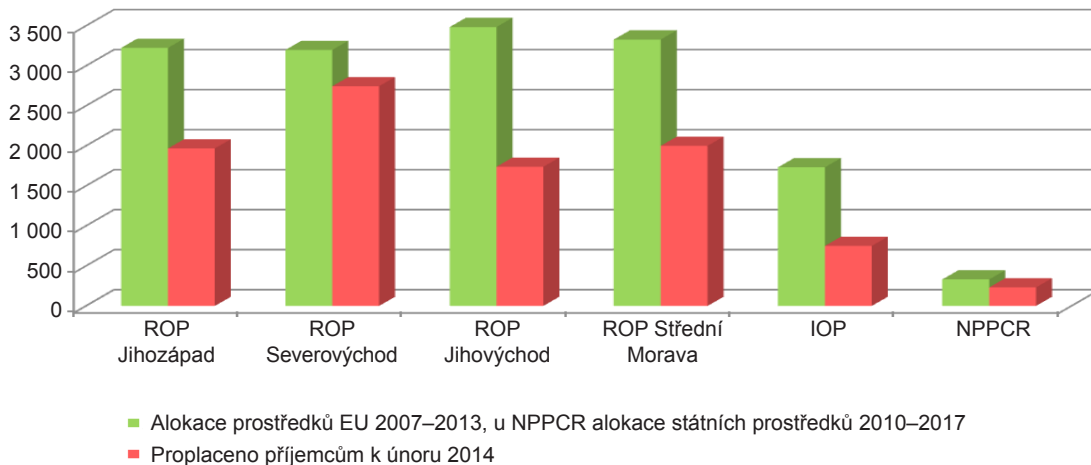
1 Usnesení vlády ČR ze dne 7. listopadu 2007 č. 1239, o *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období let 2007 až 2013*.

2 Usnesení vlády ČR ze dne 27. března 2013 č. 220, o *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020*.

3 Podpora cestovního ruchu je z IOP poskytována odděleně pro cíl *Konvergence* – prioritní osa 4a – a pro cíl *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* – prioritní osa 4b. Peněžní prostředky jsou pro oba cíle odděleny, proto jsou stejné aktivity *Integrovaného operačního programu* realizovány prostřednictvím vždy dvou oddělených párových projektů. V tomto kontrolním závěru jsou příslušné párové projekty uvedeny jako jeden projekt.

4 Za rok 2013 byl vzat údaj z upraveného rozpočtu.

5 Pro regionální operační programy byl použit kurz 26 Kč/€.

Graf č. 1 – Stav čerpání peněžních prostředků alokovaných na cestovní ruch u kontrolovaných programů k únoru 2014 (v mil. Kč)

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Činnost MMR jako orgánu státní správy pro věci cestovního ruchu

Realizace opatření koncepce státní politiky cestovního ruchu a tomu odpovídající finanční podpora nejsou uceleně koordinovány. Přestože je MMR ústředním orgánem státní správy pro věci cestovního ruchu, nemá k tomu dostatečné nástroje.

Podle Koncepce 2007–2013 a jejího prováděcího dokumentu se kraje měly podílet na realizaci většiny opatření a aktivit státní politiky cestovního ruchu, a to přímo jako garanti a realizátoři, nebo na realizaci měly alespoň spolupracovat. Tvorba a realizace koncepce rozvoje cestovního ruchu na území krajů spadá do samostatné působnosti krajů. Vláda svým usnesením¹ doporučila hejtmanům spolupracovat a koncepci státní politiky využít pro zpracování a aktualizaci krajských programů rozvoje cestovního ruchu a dalších souvisejících strategických dokumentů. Zajištění vazby státní politiky cestovního ruchu na koncepci rozvoje cestovního ruchu na území krajů a realizace jejich opatření tak bylo pro kraje dobrovolné.

Koncepce 2007–2013 byla realizována mimo jiné i programy, které MMR neřídí ani nespravuje – jedná se o nejméně pět operačních programů, sedm regionálních operačních programů a další nástroje financované ze státního rozpočtu nebo fondů Evropské unie. MMR nemělo u těchto programů a nástrojů žádný vliv na stanovení jejich alokace či rozpočtu ani na skutečné výdaje v souvislosti s podporou rozvoje cestovního ruchu. Nemohlo ovlivnit zaměření opatření a aktivit těchto programů a nástrojů a podmínek čerpání podpory z těchto programů a nástrojů. Z pohledu jejich vazby na plnění opatření koncepce státní politiky cestovního ruchu je MMR mohlo jen připomínkovat, a to pouze v případech, kdy bylo připomínkovým místem. Vláda uložila jednotlivým ministrům spolupracovat na realizaci opatření, k čemuž měla sloužit mezirezortní koordinační komise pro cestovní ruch zřízená již v roce 2004. Ta však nekoordinovala věcné zaměření ani finanční zajištění podpory cestovního ruchu z jednotlivých programů. Jednání komise byla převážně informativního charakteru, pro členy komise z nich nevyplývaly žádné úkoly. V letech 2008, 2009, 2011 a 2013 komise nezasedala vůbec.

MMR v nové koncepci pro období 2014–2020 uvádí řadu principů a potřebných opatření, které by měly ovlivnit chování subjektů v cestovním ruchu, a řadu prováděcích dokumentů, které by měly být vytvořeny. Vyjma vazby koncepcí krajů a státu v oblasti cestovního ruchu, která by měla být řešena zákonem o cestovním ruchu, ale nevyplývá, jak bude zajištěno, aby příslušné subjekty byly povinny dodržovat tyto

principy a realizovat opatření koncepce a jejich prováděcích dokumentů. Výši prostředků potřebných na realizaci této nové koncepce MMR odhadlo na 21 000 mil. Kč.

MMR nemá dostatečný přehled, kolik prostředků a z jakých zdrojů bylo na podporu cestovního ruchu v minulosti vynaloženo. Jen některé z programů realizujících Koncepci 2007–2013 obsahují opatření zaměřená přímo na cestovní ruch. Opatření, aktivity a projekty ostatních programů se rozvoje cestovního ruchu do určité míry dotýkají. Ve zprávě o plnění koncepce, kterou předložilo vládě, MMR uvedlo, že od konce roku 2007 do června 2013 v oblasti cestovního ruchu bylo podpořeno přes 4 500 projektů s celkovou dotací přes 49 000 mil. Kč. MMR uvedený počet projektů a výši dotace převzalo z analýzy dat monitorovacích systémů, kterou zadalo zpracovat externí firmě za úhradu ve výši 470 tis. Kč. Míra zaměření těchto projektů na rozvoj cestovního ruchu je neprůkazná a obtížně zjištělná. Dle zjištění NKÚ do uvedené zprávy MMR nezahrnulo vyčerpaný příspěvek CzechTourismu z prostředků státního rozpočtu ve výši 2 700 mil. Kč ani dotace poskytované nevládním neziskovým organizacím na cestovní ruch, které činily v letech 2007 až 2013 celkem 935 mil. Kč.

MMR nestanovilo očekávanou míru naplnění cílů Koncepce 2007–2013, a nemohlo ji tak porovnat se skutečností. Výkonnost cestovního ruchu přitom stagnovala nebo dokonce klesala. Hlavními záměry priorit Koncepce 2007–2013 bylo výrazné rozšíření a zkvalitnění nabídky moderních turistických produktů a programů, podpora malého a středního podnikání v cestovním ruchu, prodloužení délky pobytu turistů, růst příjmů z cestovního ruchu, výrazné zkvalitnění a rozšíření nabídky infrastruktury cestovního ruchu, výrazné zkvalitnění nabídky kulturního dědictví a přírodního bohatství pro cestovní ruch, zvýšení zaměstnanosti a životní úrovně místního obyvatelstva, zvýšení konkurenceschopnosti regionální nabídky cestovního ruchu, zvýšení konkurenceschopnosti cestovního ruchu, zvýšení zahraniční pobytové návštěvnosti a zvyšování kvalifikace lidských zdrojů v cestovním ruchu. Očekávanou míru zvýšení uvedených oblastí však MMR nestanovilo.

MMR stanovilo jako strategické cíle Koncepce 2007–2013:

- posílení postavení cestovního ruchu v národním hospodářství – měřeno růstem absolutní výše HDP vytvořeného cestovním ruchem, zvýšením zaměstnanosti v cestovním ruchu;
- růst konkurenceschopnosti cestovního ruchu České republiky v evropském prostoru – měřený růstem výdajů zahraničních turistů v České republice;
- růst objemu pobytového cestovního ruchu v České republice včetně růstu objemu domácího cestovního ruchu.

Očekávanou výši růstu hodnot statistických ukazatelů uvedených v Koncepci 2007–2013 MMR nevyčíslilo, a tudíž ji nebude moci porovnat se skutečností. Na plnění hodnot těchto ukazatelů ale mají vliv i jiné faktory než programy a nástroje realizující koncepci. Podle údajů satelitního účtu cestovního ruchu⁶ měl vývoj hodnot těchto ukazatelů v letech 2007 až 2011 převážně stagnující či klesající tendenci.

Pokles výkonnosti cestovního ruchu a jeho přínosu pro růst národního hospodářství od roku 2007 potvrzuje zpráva o plnění Koncepce 2007–2013 za období 7/2011–6/2013, kterou MMR předložilo k informaci vládě. Rovněž podle *Hodnocení dopadů regulace (RIA)* k věcnému záměru zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu k říjnu 2013 dlouhodobě klesá podíl cestovního ruchu na makroekonomických ukazatelích, kladné saldo bilance cestovního ruchu se dlouhodobě snižuje, klesá počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu a dlouhodobě se snižuje i finanční přínos cestovního ruchu pro veřejné rozpočty.

Podle usnesení vlády č. 1239/2007¹ bylo ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s dalšími ministerstvy a ČSÚ uloženo předkládat vládě vždy do 30. června každého druhého kalendářního roku, počínaje rokem 2009, zprávu o plnění Koncepce 2007–2013. MMR zpracovalo tři zprávy o plnění Koncepce 2007–2013, které předložilo vládě pro informaci. Uvedlo zde pouze neúplný počet realizovaných projektů a výše dotací zjištěných externí firmou a popis, kým a jakým způsobem jsou opatření realizována. Přesto v nové Koncepci 2014–2020 MMR identifikovalo nedostatky v podpoře cestovního ruchu, kterých by se mělo vyvarovat.

⁶ Satelitní účet cestovního ruchu zpracovává Český statistický úřad; poskytuje informace a data o ekonomickém postavení odvětví cestovního ruchu.

2. Národní program podpory cestovního ruchu

Národní program podpory cestovního ruchu měl být jedním z nástrojů implementace Konceptce 2007–2013. Hlavním cílem *Národního programu podpory cestovního ruchu* bylo vytvořit nástroj, který efektivním způsobem přispěje k rozvoji cestovního ruchu.

Tabulka č. 1 – Přehled rozpočtu a čerpání prostředků *Národního programu podpory cestovního ruchu* (v mil. Kč)

	Schválený rozpočet na začátku roku	Upravený rozpočet*	Výše dotace podle rozhodnutí	Skutečné čerpání	Počet realizovaných akcí v roce
2010	100	80,00	64,33	64,32	36
2011	72	72,00	68,69	68,69	42
2012	60	53,99	48,07	48,05	35
2013	50	55,95	50,12	50,10	31
Celkem	282	261,94	231,21	231,16	144

Zdroj: MMR.

* Včetně nároku nespotřebovaných výdajů.

MMR nesledovalo, zda výsledky programu skutečně naplňují zadaný cíl. Program měl zpřístupnit aktivity spojené s cestováním i znevýhodněným skupinám obyvatel (rodinám s dětmi, mládeži, studentům, seniorům, hendikepovaným osobám). MMR v rámci programu např. podpořilo dotací 1,224 mil. Kč zřízení půjčovny osobních transportérů Segway a dotací 0,955 mil. Kč vybudování půjčovny elektrokol a dětských elektrických vozítek. MMR také poskytlo dotaci ve výši 2,246 mil. Kč na pořízení automobilu pro sedm osob pro potřeby přepravy návštěvníků hotelu z řad seniorů a osob s omezením, potisk auta, reklamu v tisku, organizaci presstripu, prezentaci na veletrzích, software pro registraci a koordinaci návštěvnických aktivit, kulinářských prezentací, vydání letáků, brožur a knih, videoprezentací. Ze závěrečného hodnocení akce ale nebylo jasné, do jaké míry byly realizované aktivity skutečně zaměřeny na cílovou skupinu. Po závěrečném vyhodnocení akcí nebyli příjemci podpory povinni informovat MMR o tom, jak dodržují podmínky udržitelnosti akcí, a MMR tuto skutečnost následně neověřovalo.

Hodnocení kvality žádostí a finančního a ekonomického zdraví akcí v rámci *Národního programu podpory cestovního ruchu* mělo vysoce subjektivní charakter. MMR použilo pro hodnocení žádostí v letech 2010 až 2013 sedm hodnotitelů, kterým za to uhradilo 999 tis. Kč. Přestože podle metodiky hodnocení žádostí měli být hodnotitelé nezávislí na hodnocených projektech, MMR tuto povinnost hodnotitelům nestanovilo. Hodnotitele pouze zavázalo, že musí zachovávat mlčenlivost v souvislosti s hodnocením. MMR stanovilo pro hodnocení žádostí o podporu kritéria (potřebnost akce pro cílové skupiny, komplexnost, reálnost, dlouhodobá udržitelnost akce, zohlednění rizik, reálnost a hospodárnost rozpočtu apod.), u nichž mohla žádost získat příslušný stanovený maximální počet bodů. Hodnotitelé při hodnocení žádostí vycházeli z podnikatelského záměru předkládaného žadatelem a míru splnění kritérií a příslušný počet bodů stanovili podle svého úsudku. Posouzení kritérií od jednotlivých hodnotitelů se v některých případech významně lišilo.

MMR nestanovilo vypovídající ukazatele pro vyhodnocení plnění cílů *Národního programu podpory cestovního ruchu*. MMR hodnotí program formálně počtem zpracovaných analýz, marketingových plánů, nákupů služeb, veletrhů, seminářů, kampaní, tiskových medií, pořízené projekční techniky, webových stránek, bezbariérových přístupů, hřišť, dětských koutků apod. Vypovídající ukazatele přínosů pro rozvoj cestovního ruchu nestanovilo. Bude tak velmi obtížné vyhodnotit, zda a popř. jakou měrou přispěla podpora k naplnění stanovených cílů programu, kterými jsou: zvýšení příjmů státního a místních rozpočtů, uvolnění nevyužitého potenciálu cestovního ruchu, zachování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu a vytvoření podmínek pro zajištění pracovních míst v podnicích cestovního ruchu, začlenění nových cílových skupin do aktivit cestovního ruchu, pro které je účast na cestovním ruchu obtížná.

3. Podpora cestovního ruchu z *Integrovaného operačního programu*

Podpora cestovního ruchu je poskytována v rámci dvou prioritních os s národním a systémovým zaměřením. Příjemci podpory jsou organizační složky státu a jimi zřizované příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení právnických osob s celorepublikovou působností v cestovním ruchu. Zprostředkujícím subjektem je Centrum pro regionální rozvoj ČR. Podpora je zaměřena na zavedení národního informačního portálu, národních a mezinárodních standardů ve službách cestovního ruchu, marketing, prezentaci a propagaci kulturního a přírodního bohatství, kulturního průmyslu a služeb s využitím pro cestovní ruch na národní úrovni a prezentaci ČR jako destinace cestovního ruchu.

Tabulka č. 2 – Přehled alokace a čerpání prostředků národní podpory cestovního ruchu z *Integrovaného operačního programu* (v mil. Kč)

Prioritní osa	Alokace 2007–2013		Poskytnuté prostředky podle rozhodnutí o poskytnutí dotace		Proplaceno příjemcům podpory	
	ERDF	SR ⁷	ERDF	SR ⁷	ERDF	SR ⁷
4a	1 608	284	1 438	254	696	123
4b	124	22	111	19	54	9
Celkem	1 732	306	1 549	273	750	132

Zdroj: MMR.

Kontrola se zaměřila na sedm projektů s celkovými finančními potřebami ve výši 580 mil. Kč, z nichž tři projekty byly realizovány CzechTourismem a čtyři projekty realizovalo MMR (viz příloha). U dalšího projektu realizovaného CzechTourismem s názvem *Zavedení národního informačního portálu cestovního ruchu s podporou call centra* byl ověřen jen stav jeho realizace.

Nedostatky zjištěné u příjemců podpory z *Integrovaného operačního programu*

Projekty *Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu, Rebranding a marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu a Česko chutná skvěle*, realizované CzechTourismem, **nebyly dostatečně připraveny**. CzechTourism v průběhu realizace měnil aktivity projektů, strukturu jejich rozpočtu, zadávací řízení, cílové hodnoty indikátorů a termíny dokončení realizace. Cílem projektů byl růst rozvoje cestovního ruchu, vytvoření podmínek pro zvýšení příjezdového cestovního ruchu, růst konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v cestovním ruchu. **Pro hodnocení těchto cílů CzechTourism nestanovil odpovídající ukazatele** a projekty hodnotil počtem kampaní a marketingových produktů. Z průzkumu zadaného CzechTourismem zaměřeného na to, jak turisté reagují na kampaň na webových stránkách a billboardech v rámci projektu *Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu*, vyplynulo, že turistům nebylo jasné, zda se jedná o Českou republiku, informace byly nepřehledné, nejasné a turisté nevěděli, kam se obrátit pro jejich upřesnění.

Projekt zavedení národního informačního portálu cestovního ruchu je zpožděn, což může vést k ohrožení realizace tohoto projektu.

Vytvoření jednotného informačního systému cestovního ruchu bylo naplánováno opatřením *Koncepce státní politiky cestovního ruchu z roku 1999* a *Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2002–2007*. Již kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce 07/23⁸ poukazoval na to, že tento projekt nebyl realizován, přestože koncepce s ním počítaly. Zavedení národního informačního a rezervačního systému cestovního ruchu a napojení na evropský informační portál cestovního ruchu bylo i jednou z aktivit *Koncepce 2007–2013*. Projekt začal realizovat CzechTourism s podporou ve výši 139 mil. Kč z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu v rámci *Integrovaného operačního programu*. Pravidla programu však umožňují realizovat jen informační systém bez rezervačního. Přestože projekt je realizován od roku 2012 a má být ukončen v červnu 2015, bylo k únoru 2014 proplaceno jen 9 % z alokovaných prostředků.

⁷ SR – peněžní prostředky státního rozpočtu.

⁸ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 07/23 – *Finanční prostředky určené v rámci Společného regionálního operačního programu na rozvoj cestovního ruchu a na regeneraci a revitalizaci vybraných měst* (zveřejněn v části 2/2008 *Věstníku NKÚ*).

MMR při přípravě a realizaci projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice* u části vynaložených prostředků nezajistilo dostatečnou efektivnost, případně hospodárnost. Nelze vyloučit riziko, že MMR nebude schopno zajistit zdroje financování dalšího rozvoje a inovace tohoto systému.

MMR začalo v roce 2009 realizovat systém kvality služeb cestovního ruchu třemi projekty s finanční potřebou ve výši 142 mil. Kč z *Integrovaného operačního programu*, kde bylo zároveň řídicím orgánem programu i příjemcem prostředků z tohoto programu. Protože ale projekty připravilo nedostatečně, po uhrazení 11,8 mil. Kč je předčasně ukončilo. Přestože část výdajů ve výši 6,4 mil. Kč zahrnuje do nového projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice*, popsany postup nedostatečné přípravy, částečné realizace a předčasného ukončení projektů nezajišťuje co nejvyšší efekt z prostředků vynaložených na uvedené tři projekty.

Projekt *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice* zahrnuje vytvoření českého standardu kvality služeb cestovního ruchu, značky kvality, marketingového názvu, vzdělávacích kurzů a jejich realizaci a institucionální zabezpečení prostřednictvím specializovaného pracoviště. Cílem této certifikace je prozatím bezplatné ověření výsledků dosažených zúčastněnými subjekty v oblasti zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu a udělení značky kvality, což má být následně zpoplatněno. MMR sice předpokládá dobudování, další rozvoj a inovace systému, ale zdroj financování k tomu nemá zatím zajištěn. Podle MMR bylo k únoru 2014 z plánovaných 2 280 subjektů celkem 643 subjektů klasifikováno a certifikováno, ale ukazatel „počet nově klasifikovaných a certifikovaných subjektů v oblasti cestovního ruchu“ nic nevypovídá o počtu subjektů, které získaly značku kvality služeb. Přestože projekt má být ukončen v červnu 2015, značku českého systému kvality služeb získalo zatím jen 12 subjektů.

Z celkových 95 mil. Kč bylo k únoru 2014 proplaceno na tento projekt 41 mil. Kč. MMR proplatilo mimo jiné i výdaje externí firmě za právní poradenství za účelem tvorby zadávací dokumentace (definování předmětu, hodnotících kritérií, stanovení předpokládané hodnoty a její odůvodnění) a za hodnocení uchazečů veřejných zakázek, ačkoliv provádí metodické řízení procesu zadávání veřejných zakázek a podílí se na přípravě souvisejících právních norem. Součástí organizační struktury MMR byl odbor veřejného investování, který měl zabezpečovat metodickou a konzultační činnost vůči zadavatelům včetně stanovisek určených útvarům ministerstva k postupům při zadávání veřejných zakázek. Kromě toho pro uvedený projekt vytvořilo pětičlenný projektový tým, jehož dva členové měli zajišťovat přípravu a realizaci veřejných zakázek včetně dokumentace zadávacích řízení. MMR tak neekonomicky vynaložilo 230 tis. Kč.

4. Podpora cestovního ruchu z vybraných regionálních operačních programů

U čtyř vybraných regionálních operačních programů byla podpora cestovního ruchu poskytována v rámci samostatných prioritních os. Podpora byla zaměřena převážně na rozvoj infrastruktury včetně revitalizace památek a kulturního dědictví, rozvoj služeb a marketingu, zavádění ICT v oblasti řízení a propagaci cestovního ruchu. Cílem podpory bylo zlepšení atraktivnosti regionu, zvýšení efektivnosti využití přírodního a kulturního potenciálu regionu, zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu, zvýšení konkurenceschopnosti a další rozvoj cestovního ruchu v regionu. Očekávanou míru naplnění těchto cílů regionální rady ale nestanovily. Přínosy podpory hodnotily počtem projektů, počtem vybudovaných či zrekonstruovaných ubytovacích zařízení, informačních center, stezek, parkovacích míst, památkových objektů, počtem přístupů na internet, účastí na veletrzích, počtem nově vytvořených pracovních míst, počtem přenocování návštěvníků v regionu, podílem návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR, využitím kapacity ubytovacích zařízení apod.

V rámci čtyř regionálních operačních programů se kontrola zaměřila na 13 projektů, které realizovalo 11 příjemců dotace, s celkovými finančními potřebami ve výši 954 mil. Kč, z toho dotace z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a z národních zdrojů činila 600 mil. Kč (viz příloha). Zjištěné nedostatky u příjemců podpory se týkaly převážně oblasti zadávání a realizace veřejných zakázek a měly formální nebo méně významný charakter.

III. Shrnutí a vyhodnocení

MMR ve schválené koncepci 2007–2013 stanovilo strategické cíle spočívající v posílení cestovního ruchu v národním hospodářství, ale nestanovilo očekávanou míru naplnění těchto cílů. MMR vykazalo, že od konce roku 2007 do června 2013 bylo na podporu cestovního ruchu vynaloženo nejméně 49 000 mil. Kč z prostředků fondů Evropské unie a národních zdrojů v rámci různých programů a nástrojů. Výkonnost cestovního ruchu přitom stagnovala nebo klesala.

Systém poskytování a hodnocení podpory cestovního ruchu nezajišťuje, aby podpora cestovního ruchu byla průkazně a uceleně koordinována a monitorována a aby zaměření a výše podpory cestovního ruchu byly stanoveny na základě průkazného a uceleného vyhodnocení přínosů již poskytnuté podpory v minulých letech. MMR k takovému monitorování a hodnocení nemá dostatečné nástroje. Přínosy podpory pro rozvoj cestovního ruchu však nesledovali dostatečně ani sami kontrolovaní poskytovatelé podpory, tj. MMR u *Národního programu podpory cestovního ruchu a Integrovaného operačního programu* a čtyři regionální rady u regionálních operačních programů.

Hodnocení žádostí o podporu z *Národního programu podpory cestovního ruchu* bylo vysoce subjektivní. Program měl zpřístupnit cestovní ruch znevýhodněným skupinám obyvatel (rodinám s dětmi, mládeži, seniorům, hendikepovaným osobám apod.), MMR ale nesledovalo, zda realizované projekty uvedenému cíli skutečně slouží.

Z celkových sedmi kontrolovaných projektů z *Integrovaného operačního programu*, jehož řídicím orgánem je MMR, bylo šest nedostatečně připraveno, což u tří z nich vedlo k jejich předčasnému ukončení. Nebyla tak zajištěna dostatečná efektivnost vložených prostředků. Realizace projektu národního informačního portálu cestovního ruchu byla zahájena až v roce 2012, přestože s ním počítaly koncepce cestovního ruchu už od roku 1999. Vzhledem k tomu, že na něj bylo z alokovaných prostředků vyčerpáno k únoru 2014 jen 9 %, nelze vyloučit ohrožení realizace tohoto projektu.

Projekt národního systému kvality služeb cestovního ruchu s alokací 95 mil. Kč má být ukončen v červnu 2015, přitom značku kvality služeb zatím získalo jen 12 subjektů. V případě následného zpoplatnění vstupu do systému, se kterým MMR do budoucna počítá, se zájem o získání značky může ještě snížit. MMR v rámci tohoto projektu uhradilo i 230 tis. Kč externí firmě za poradenství při zadávání a hodnocení veřejných zakázek, přestože MMR připravuje právní normy a metodicky řídí zadávání veřejných zakázek a v organizační struktuře má pro tuto oblast vytvořeny podmínky.

Příloha**Přehled projektů podrobených kontrole NKÚ****(v Kč)**

Název příjemce	Název projektu	Výše podpory podle rozhodnutí/smlouvy	Proplaceno k únoru 2014
Regionální operační programy			
Nadace Tomistoma	Rekonstrukce hospodářského stavení na krokodýlí zoo	34 600 934	30 580 104
Biskupství plzeňské	Revitalizace objektu Františkánského kláštera v Plzni a zřízení muzea církevního umění Plzeňské diecéze	34 597 481	34 377 838
ŽLTC s.r.o.	Sportovní hotel Garni*** – Brno-Židenice	14 956 542	14 885 009
Statutární město Brno	Zpřístupnění brněnského podzemí	59 413 770	59 392 449
	Kostnice u sv. Jakuba	12 565 769	10 951 771
K3 SPORT, s.r.o.	Vybudování sportovně-rekreačního areálu „Kouty“	100 000 000	99 870 451
Město Luhačovice	Městská plovárna Luhačovice	81 563 751	81 563 751
ZOO Dvůr Králové, a.s.	Safari Kemp	29 851 566	25 806 011
	Turistický cíl – Pavilon goril	19 276 900	19 276 900
Město Třebíč	Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí – Vnímání všemi smysly	37 356 954	26 629 279
Sportovní klub Nové Město na Moravě	Rozšíření běžeckých tras na Novoměstsku	98 242 835	74 673 930
Malý zámeček, s.r.o.	Zámek Herálec	49 738 551	49 195 281
Město Žirovnice	Revitalizace zámeckého pivovaru – Knoflíkářské muzeum	27 681 665	27 681 665
Integrovaný operační program			
MMR	Zlepšení kvality služeb turistických informačních center	25 500 000	11 801 139*
	Kvalita služeb v segmentu venkovského cestovního ruchu	37 780 000	
	Zavádění národních standardů kvality ve vybraných sektorech cestovního ruchu	78 499 000	
	Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice	95 145 449	41 177 418
CzechTourism	Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu	81 047 933	68 230 006
	Rebranding a marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu	232 807 000	64 448 345
	Česko chutná skvěle	29 573 650	0
Celkem		1 180 199 750	740 541 347

Zdroj: kontrolní protokoly NKÚ u příjemců podpory.* V tom zahrnuta částka 6 359 215 Kč, která byla převedena do projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice*.

13/33

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo dopravy a jeho vybrané organizační složky státu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/33. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jiří Adámek.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo dopravy a jeho vybrané organizační složky státu.

Kontrolováno bylo období od roku 2010 do roku 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna od září 2013 do dubna 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“); Ředitelství vodních cest ČR (ve zkratce ŘVC ČR), Praha, (dále jen „ŘVC“); Státní plavební správa, Praha, (dále jen „SPS“); Úřad pro civilní letectví, Praha, (dále jen „ÚCL“) a Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod, Praha, (dále jen „ÚZPLN“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MD, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání MD proti rozhodnutí o námitkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 30. června 2014,

schválilo usnesením č. 6/XII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrolované osoby jsou podle zákona č. 219/2000 Sb.¹ organizačními složkami státu. Podle zákona č. 218/2000 Sb.² hospodaří s prostředky státního rozpočtu. Jejich činnost vycházela ve vztahu k předmětu kontroly zejména z plnění následujících úkolů:

- **MD** (zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb.³) zabezpečuje činnosti vyplývající z jeho postavení ústředního orgánu státní správy ve věcech dopravy a správce kapitoly státního rozpočtu 327 – *Ministerstvo dopravy*. V rozsahu své působnosti odpovídá za hospodárné nakládání s prostředky státního rozpočtu a hospodaření s majetkem státu.
- **ŘVC** (zřízeno MD) zabezpečuje podklady pro stanovení koncepcí v oblasti vodních cest, pro výstavbu, modernizaci, opravy a údržbu součástí dopravně významných vodních cest a dalších staveb nutných pro provoz na vodních cestách. Vykonává vlastnická práva státu k nemovitostem týkajícím se vodních cest.
- **SPS** (zřízena zákonem č. 114/1995 Sb.⁴) je správním úřadem podřízeným MD. Ve vymezených věcech vykonává státní správu a státní dozor při provozování plavby na vnitrozemských vodních cestách.

1 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

2 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

3 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

4 Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě.

- **ÚCL** (zřízen zákonem č. 49/1997 Sb.⁵) je správním úřadem pro výkon státní správy ve věcech civilního letectví, podřízeným MD. Vede letecký rejstřík, schvaluje typy letadel a jejich součástí, ověřuje způsobilost v oblasti letectví a vydává povolení k provozování letišť. Je speciálním stavebním úřadem pro letecké stavby.
- **ÚZPLN** (zřízen zákonem č. 49/1997 Sb.) shromažďuje a analyzuje informace o leteckých nehodách a vážných incidentech, určuje jejich příčiny, vypracovává závěry a bezpečnostní doporučení k jejich předcházení.

Kontrolní akcí bylo prověřeno hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti⁶ a s dlouhodobým majetkem státu. Údaje o nákladech, výnosech, majetku státu a vybraných ukazatelích vč. počtu zaměstnanců za roky 2010 až 2013 jsou podle jednotlivých kontrolovaných osob uvedeny v přílohách č. 1 až 5.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Náklady z činnosti

Průměrné roční náklady z činnosti za roky 2010 až 2013, včetně jejich výše na jednoho zaměstnance⁷, jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Průměrné roční náklady z činnosti za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Náklady z činnosti celkem	tis. Kč	2 753 229	28 310	59 730	177 218	13 383
	tis. Kč/zam.	6 250	2 182	709	1 143	1 163

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

V rámci nákladů z činnosti byly především prověřovány peněžní prostředky vynaložené kontrolovanými osobami v souvislosti s plněním příslušných úkolů na vybrané položky spotřeby materiálu, oprav a udržování, cestovního, reprezentace, nákupu služeb a mzdových nákladů. Vybrané položky představovaly cca 22 % z celkových nákladů z činnosti. Dominantní 78% podíl na nich mělo MD.

Podle § 45 zákona č. 218/2000 Sb. jsou organizační složky státu povinny plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a prostředky, kterými disponují, mohou používat na krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. MD je kromě toho podle § 39 uvedeného zákona odpovědné za hospodaření s prostředky státního rozpočtu ve své kapitole.

1.1 Spotřeba materiálu

V rámci nákladů na spotřebu materiálu byla kontrola zaměřena na spotřebu drobného dlouhodobého hmotného majetku, spotřebu materiálu pro informační a komunikační technologie (dále jen „ICT“), spotřebu materiálu pro osobní vozidla, spotřebu kancelářského materiálu a spotřebu ostatního materiálu⁸. Průměrné výše těchto nákladů za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztažené na jednotku jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 2.

5 Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6 Náklady z činnosti se podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. rozumí náklady na spotřebované nákupy a služby, osobní náklady, daně, poplatky a vratky, smluvní poplatky a úroky, dary, manka a škody, odpisy a jiné náklady související s vykonáváním stanovené činnosti kontrolovaných osob. Podíl těchto nákladů na celkových nákladech kontrolovaných osob (bez nákladů na transfery) se pohyboval kolem 99,7 %.

7 Výše nákladů na jednoho zaměstnance je uváděna jako orientační ukazatel, který nelze z důvodu rozdílné charakteristiky činnosti vždy porovnávat s ostatními kontrolovanými osobami.

8 U MD nebyly tyto náklady prověřovány, protože jejich rozhodující část tvořily výdaje spojené se specifickými agendami (např. agendy registračních značek a čipových karet digitálního tachografu).

Tabulka č. 2 – Průměrné roční náklady na spotřebu materiálu za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Spotřeba materiálu celkem	tis. Kč	424 694	708	2 498	7 814	1 029
	tis. Kč/zam.	964,1	54,5	29,6	50,4	89,5
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	tis. Kč	3 480	256	598	1 986 ¹⁾	172
	tis. Kč/zam.	7,9	19,7	7,1	12,8	15,0
Materiál pro ICT	tis. Kč	310	132	441	517	136
	tis. Kč/zam.	0,7	10,2	5,2	3,3	11,8
Materiál pro osobní vozidla	tis. Kč	164	x ²⁾	x ²⁾	72	329
	tis. Kč/voz.	4,0			3,3	65,8
Kancelářský materiál	tis. Kč	2 060	54	368	280	126
	tis. Kč/zam.	4,7	4,2	4,4	1,8	11,0
Ostatní materiál	tis. Kč	418 680	44	507	4 276 ¹⁾	230
	tis. Kč/zam.	950,5	3,4	6,0	27,6	20,0

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) Bez spotřeby materiálu, která se týká činností pro Evropskou agenturu pro bezpečnost letectví.

2) ŘVC a SPS sledovaly tento materiál ve spotřebě ostatního materiálu.

Kontrolou nákladů na spotřebu materiálu bylo zjištěno:

- ÚZPLN účtoval v letech 2011 a 2012 do nákladů na spotřebu materiálu nákup reklamních předmětů v ceně 396 560 Kč a obdobně i SPS v roce 2010 nákup dárkových předmětů v ceně 22 390 Kč, které překračovaly rámec běžných reprezentativních potřeb (podrobněji viz bod 1.4).
- U ŘVC byly mimo uvedené položky prověřovány náklady na knihy, učební pomůcky a tisk, které proti roku 2010 vzrostly v roce 2011 o 314 % na 71 341 Kč, tj. na 5 488 Kč/zam. Jedním z důvodů nárůstu byl nákup 70 knih s názvem *Křižovatka tří moří* pro propagační a dárkové účely. Příjemce knih nebylo možno z evidence ŘVC zjistit.

1.2 Opravy a udržování

V rámci nákladů na opravy a udržování byla kontrola zaměřena na opravy a udržování budov a osobních vozidel. Průměrné výše těchto nákladů za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztahované na jednotku jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Průměrné roční náklady na opravy a udržování za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Opravy a udržování celkem	tis. Kč	1 307 051	1 209	3 120	12 532	354
	tis. Kč/zam.	2 967,2	93,0	37,0	80,9	30,8
Opravy a udržování budov	tis. Kč	9 038	x ¹⁾	821	1 410	x ¹⁾
	tis. Kč/zam.	20,5		9,7	9,1	
Opravy a udržování osobních vozidel	tis. Kč	1 586	95	315	371	171
	Kč/km	2,1	1,1	1,5	1,0	1,6

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) ŘVC a ÚZPLN sídlily v najatých prostorách.

Kontrolou nákladů na opravy a udržování bylo zjištěno:

- MD nepředložilo k veřejné zakázce na zabezpečení provozní a technické údržby svého objektu z března 2011 úplnou dokumentaci zadávacího řízení (nedodržení § 155 zákona č. 137/2006 Sb.⁹⁾. Nebylo tak možno prověřit správnost průběhu zadávacího řízení na výběr dodavatele, se kterým MD uzavřelo smlouvu na dobu od března 2011 do prosince 2014 s cenou 10 523 808 Kč.
- MD mělo o 62 % vyšší průměrné roční náklady na opravy a udržování vozidel na ujetý kilometr, než byl průměr za ostatní kontrolované osoby.

- U ŘVC se podstatná část nákladů na opravy a udržování vozidel týkala jednoho vozidla, které bylo využíváno i k soukromým jízdám (viz bod 2.4). Například v roce 2010 to bylo 83 135 Kč, což činilo 67 % z celkových nákladů na opravy a udržování vozidel, a v roce 2013 to bylo 58 572 Kč, což činilo 93 % z těchto nákladů. ŘVC nepředložilo doklady o jízdách tohoto vozidla za období před červencem 2011, s výjimkou dubna 2010.

1.3 Cestovné

V rámci nákladů na cestovné byla kontrola zaměřena na tuzemské a zahraniční služební cesty. Průměrné výše těchto nákladů za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztažené na jednotku jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Průměrné roční náklady na cestovné za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
	tis. Kč	11 023	164	709	6 671	824
Cestovné celkem	tis. Kč/zam.	25,0	12,6	8,4	43,0	71,7
	tis. Kč/cestu	5,6	1,8	0,4	0,5	5,2
	tis. Kč	1 636	71	359	975 ¹⁾	92 ²⁾
Tuzemské služební cesty	tis. Kč/zam.	3,7	5,4	4,2	6,3	8,0
	tis. Kč/cestu	1,3	1,0	0,2	0,1	0,7
	tis. Kč	9 387	93	350	5 570 ¹⁾	602 ²⁾
Zahraniční služební cesty	tis. Kč/zam.	21,3	7,2	4,2	35,9	52,4
	tis. Kč/cestu	12,3	8,1	9,8	12,8	19,1

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) Bez služebních cest, které se týkaly činností pro Evropskou agenturu pro bezpečnost letectví.

2) Bez nákladů na cestovné, které se týkalo ozdravných pobytů.

Kontrolou nákladů na cestovné nebyly zjištěny významné nedostatky. V ojedinělých případech byly zjištěny formální nedostatky v účetních dokladech (u ŘVC) a nedodržení obsahového vymezení položek účetní závěrky (u MD a ÚZPLN).

1.4 Náklady na reprezentaci

Průměrné výše nákladů na reprezentaci za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztažené na jednoho zaměstnance jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Průměrné roční náklady na reprezentaci za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
	tis. Kč	2 005	117	60 ¹⁾	76	163 ²⁾
Náklady na reprezentaci	tis. Kč/zam.	4,6	9,0	0,7	0,5	14,2

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) Včetně nákladů na reklamní předměty, které byly v roce 2010 účtovány ve výši 22 tis. Kč na účtu 501 – *Spotřeba materiálu*.

2) Včetně nákladů na reklamní předměty, které byly v letech 2011 a 2012 účtovány ve výši 397 tis. Kč na účtu 501 – *Spotřeba materiálu* a v roce 2010 ve výši 14 tis. Kč na účtu 518 – *Ostatní služby*.

Kontrolou nákladů na reprezentaci bylo zjištěno:

- U MD, SPS a ÚCL neobsahovala řada dokladů, prokazujících náklady na pohoštění, rozpis jednotlivých položek, počet zúčastněných osob a další náležitosti. Jednalo se většinou o doklady na částky řádově v desetitisících korun. Nebylo tak možno posoudit účelnost a hospodárnost těchto nákladů. Například SPS takto v prosinci 2011 vyúčtovala částkou 17 109 Kč tři zálohy na občerstvení, z toho v částce 4 597 Kč šlo o nákup cukrovinek.

- ŘVC, SPS a ÚZPLN vynakládaly peněžní prostředky na pořízování reklamních a dárkových předmětů nebo na pohoštění v rozsahu překračujícím rámec běžných reprezentativních potřeb vyplývajících z úkolů, které mají zabezpečovat:
 - ŘVC mělo náklady na reprezentaci v roce 2013 více než 6krát vyšší proti roku 2010. Na jednoho zaměstnance mělo tyto náklady v ročním průměru o 96 % vyšší než MD a 15krát vyšší než SPS a ÚCL. Podstatnou část těchto nákladů tvořilo pohoštění. U dokladů však rovněž chyběly příslušné náležitosti, a nebylo proto možno zjistit účel těchto nákladů ani ověřit jejich hospodárnost. Na základě těchto neúplných dokladů byly částky za občerstvení a pohoštění propláceny jednomu zaměstnanci, který je zároveň jako příkazce operace schválil.
 - U SPS šlo o nákup 30 ks psacích souprav a per za 22 390 Kč, které byly v roce 2010 zaúčtovány do spotřeby materiálu. Podle sdělení SPS byly soupravy a pera použity jako dárkové předměty. Evidenci příjemců však SPS nepředložila.
 - ÚZPLN měl náklady na reprezentaci v roce 2013 dvojnásobné proti roku 2010. Na jednoho zaměstnance, při započtení nákupu reklamních předmětů zaúčtovaných v letech 2011 a 2012 do spotřeby materiálu (viz bod 1.1), měl tyto náklady v ročním průměru o 209 % vyšší než MD a 24krát vyšší než SPS a ÚCL. ÚZPLN nakoupil v uvedených letech 2011 a 2012 například 100 ks plakety za 96 240 Kč, 75 ks sad per za 14 361 Kč, 56 ks šál za 23 449 Kč, 35 ks baterky za 18 612 Kč, 13 ks pásků za 13 117 Kč a další obdobné předměty.
- ÚZPLN zaúčtoval v roce 2010 nesprávně do nákladů na ostatní služby náklady za nájem sálu a občerstvení v částce 14 450 Kč, které se týkaly nákladů na reprezentaci.

1.5 Ostatní služby

V rámci nákladů na ostatní služby byla kontrola zaměřena na úklidové služby, ostrahu objektů, právní, poradenské a konzultační služby a na další vybrané služby. Průměrné výše těchto nákladů za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztažené na jednoho zaměstnance jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 – Průměrné roční náklady na ostatní služby za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Ostatní služby celkem	tis. Kč	411 850	13 659	7 229	34 026	4 087
	tis. Kč/zam.	935,0	1 050,7	85,8	219,5	355,4
Úklidové služby	tis. Kč	6 041	x ¹⁾	1 296	1 179	110
	tis. Kč/zam.	13,7		15,4	7,5	9,6
Ostraha objektů	tis. Kč	5 422	x ¹⁾	389	2 365	0
	tis. Kč/zam.	12,3		4,6	15,3	0,0
Právní, poradenské a konzultační služby	tis. Kč	42 619	5 856	529	830	709
	tis. Kč/zam.	96,8	450,5	6,3	5,4	61,7
Další vybrané služby	tis. Kč	237 475	614	1 384	3 649	2 297
	tis. Kč/zam.	539,1	47,2	16,4	23,5	199,7

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) ŘVC nevlastnilo žádné objekty a tyto náklady hradilo jako součást nájemného.

Kontrolou nákladů na ostatní služby bylo zjištěno:

- MD uzavřelo 31. 12. 2006 přímým oslovením¹⁰ konkrétního poskytovatele smlouvu na zabezpečení provozu informačního systému pro vedení centrálního registru řidičů. Cenu sjednalo pro období do 31. 12. 2006 ve výši 8,5 mil. Kč, pro období od 1. 1. 2007 do 31. 3. 2007 ve výši také 8,5 mil. Kč a pro další období ve výši 2,8 mil. Kč měsíčně. MD uhradilo za uvedené služby realizované v období od 30. 9. 2006 do 31. 12. 2006, tj. za období před uzavřením smlouvy, celkem 8,5 mil. Kč.

¹⁰ MD využilo ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., podle kterého nemuselo zadávat veřejné zakázky podle uvedeného zákona, pokud jejich předmětem byly utajované informace nebo pokud by uveřejnění zadávacích podmínek či plnění veřejné zakázky mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací.

- MD uzavřelo v roce 2007 nesprávně smlouvu na zajištění mezinárodní spolupráce postupem platným pro veřejné zakázky malého rozsahu, neboť šlo o veřejnou zakázku s předpokládanou hodnotou 8 mil. Kč (nedodržení § 21 zákona č. 137/2006 Sb.). V letech 2011 až 2013 uhradilo MD za uvedené služby celkem 7,2 mil. Kč.
- MD uzavřelo v letech 2010 až 2013 s jednou fyzickou osobou postupně pět smluv na poradenské služby v oblasti kosmických aktivit se stejným předmětem plnění. První smlouvu s plněním 1,7 mil. Kč uzavřelo v únoru 2010 v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 4 zákona č. 137/2006 Sb. Dokumentaci k této veřejné zakázce nepředložilo (nedodržení § 155 zákona č. 137/2006 Sb.). Ostatní čtyři smlouvy s celkovým plněním (do doby ukončení kontroly) 4,2 mil. Kč zadalo postupem pro veřejné zakázky malého rozsahu. MD tak nesprávně rozdělilo veřejnou zakázku na služby do několika veřejných zakázek (nedodržení § 13 zákona č. 137/2006 Sb.).
- ŘVC obdobně nesprávně rozdělilo veřejnou zakázku na shodné právní služby do dvou veřejných zakázek, které v lednu a dubnu 2012 zadalo jednomu poskytovateli jako veřejné zakázky malého rozsahu (nedodržení § 13 zákona č. 137/2006 Sb.). Poskytovateli uhradilo v letech 2012 a 2013 celkem 3,8 mil. Kč.
- ŘVC zabezpečovalo běžné činnosti v oblasti personalistiky a účetnictví na základě dvou smluv uzavřených s fyzickými osobami. Například v letech 2012 a 2013 za ně uhradilo celkem 472 200 Kč a 461 640 Kč. Správnost výběru poskytovatelů těchto služeb nemohla být ověřena, protože ŘVC k němu nepředložilo žádné doklady. Jednalo se o veřejné zakázky malého rozsahu.
- SPS uzavřela v roce 2008 smlouvu s fyzickou osobou na spolupráci v oblasti personalistiky s cenou 1 500 Kč/hod za poradenskou činnost, vyhodnocování dokumentů a školení a s cenou 4 500 Kč za diagnostiku jedné osoby v souvislosti s výběrem zaměstnanců. Na základě této smlouvy vynaložila například v roce 2011 celkem 108 000 Kč. V případě úhrady v roce 2012 ve výši 37 800 Kč nebylo možno zjistit specifikaci poskytnutých služeb, a ověřit tak soulad fakturované částky se smluvní cenou. SPS v roce 2014 smlouvu vypověděla.
- ÚCL začal od května 2008 zajišťovat z důvodu redukce mzdových výdajů úklid prostřednictvím dodavatele za cenu 84 930 Kč/měs. Dodavatele vybral nesprávně postupem pro veřejné zakázky malého rozsahu, neboť šlo o veřejnou zakázku s předpokládanou hodnotou 3,4 mil. Kč (nedodržení § 21 zákona č. 137/2006 Sb.). Od dubna 2012, kdy začal úklid opět zajišťovat vlastními zaměstnanci, klesly náklady na úklid na 53 820 Kč/měs., tj. o 37 %.
- ÚCL zadal nesprávně postupem pro veřejné zakázky malého rozsahu v roce 2007 i veřejnou zakázku na recepční službu a ostrahu objektu s předpokládanou hodnotou 7,0 mil. Kč a v roce 2011 dvě veřejné zakázky z oblasti ICT s předpokládanými hodnotami 3,4 mil. Kč a 4,3 mil. Kč (nedodržení § 21 zákona č. 137/2006 Sb.).
- ÚCL uhradil v roce 2011 za organizační zajištění dvou veřejných zakázek 198 000 Kč a 200 000 Kč. Běžně se ceny za obdobná organizační zajištění například otevřeného zadávacího řízení pohybují do 100 000 Kč.
- ÚZPLN zajišťoval od roku 2006 ekonomické činnosti na základě příkazní smlouvy uzavřené s fyzickou osobou (předtím je vykonával vlastní zaměstnanec). V letech 2010 až 2013 za tyto činnosti uhradil 1 811 500 Kč. V této částce byly ve výši 641 500 Kč zahrnuty práce nad rámec smlouvy. Správnost úhrady těchto prací nebylo možno ověřit, protože na příslušných dokladech nebyla uvedena jejich specifikace nebo chyběly údaje vyjadřující množství (časovou náročnost).

1.6 Mzdové náklady

Průměrné výše mzdových nákladů za roky 2010 až 2013 a jejich hodnoty vztažené na jednoho zaměstnance jsou za jednotlivé kontrolované osoby uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7 – Průměrné roční mzdové náklady za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Mzdové náklady celkem	tis. Kč	209 152	6 542	24 102	69 670	4 512
	tis. Kč/zam.	474,8	503,2	286,1	449,5	392,3
Odměny za úspěšné splnění prac. úkolů	tis. Kč	21 424	1 957	957	8 120	255
	tis. Kč/zam.	48,6	150,5	11,4	52,4	22,1

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

Kontrolou mzdových nákladů bylo zjištěno:

- U ŘVC rostly každoročně roční náklady na zaměstnance (v roce 2011 o 9,2 %, v roce 2012 o 8,9 % a v roce 2013 o 14,5 %). ŘVC také mělo za roky 2010 až 2013 nejvyšší průměrné mzdové náklady na jednoho zaměstnance.
- U MD vzrostly v roce 2013 mzdové náklady proti roku 2012 o 3,7 %, z toho u vedoucích zaměstnanců o 14,7 % (u náměstků a vrchních ředitelů o 20,6 %).
- ŘVC vyplácelo všem zaměstnancům měsíční a čtvrtletní odměny zpravidla ve stejné výši podle pracovního zařazení. ŘVC sdělilo, že podkladem pro výplatu odměn bylo vyhodnocení plnění úkolů, zadávaných většinou ústně, schválené ředitelem ŘVC. ŘVC takto například vyplatilo za listopad 2013 dvěma zaměstnankyním přijatým v průběhu uvedeného měsíce nárokové složky mzdy 12 329 Kč a 6 439 Kč a odměny 15 000 Kč a 10 000 Kč. Odměny byly o 22 % a 55 % vyšší než nárokové složky mzdy.
- U šesti ze 13 zaměstnanců ŘVC činila v roce 2012 roční výše odměn 104 % nárokové složky mzdy.

U ŘVC byly kontrolovány také ostatní osobní náklady (jejich celková roční výše se pohybovala do 28 tis. Kč, s výjimkou roku 2012, kdy dosáhla 97 tis. Kč) se zaměřením na **odměny vyplácené na základě dohod o provedení práce**. Zjištěno bylo:

- ŘVC uzavřelo na dobu od 1. 11. do 30. 11. 2011 dohodu o provedení práce s vlastním zaměstnancem s odměnou 10 000 Kč na práce, které byly shodné s jeho pracovní náplní.
- Obdobně ŘVC uzavřelo na dobu od 15. 11. do 30. 11. 2012 dohodu o provedení práce s odměnou 27 000 Kč na práce, které byly shodné s pracovní náplní zaměstnankyně, se kterou v den uzavření dohody ukončilo pracovní poměr dohodou. Hodinová odměna na základě dohody o provedení práce byla o 214 % vyšší než hodinový plat této zaměstnankyně před ukončením pracovního poměru.
- Se stejnou osobou uzavřelo ŘVC další dohodu o provedení práce na dobu od 5. 12. do 31. 12. 2012 s odměnou 70 000 Kč. Předmětem dohody bylo vypracování metodiky a zavedení elektronické spisové služby v podmínkách ŘVC. Kontrolou bylo zjištěno, že metodika nebyla zpracována a elektronickou spisovou službu zavedl jiný dodavatel. ŘVC nedoložilo, jaké práce, za které vyplatilo odměnu v uvedené výši, byly ve skutečnosti provedeny.

2. Hospodaření s majetkem státu

V oblasti hospodaření s majetkem státu byla kontrola zaměřena především na evidenci, nabývání, úbytky, nájmy, pronájmy a využití dlouhodobého hmotného majetku. U MD byla kontrola zaměřena i na dlouhodobý nehmotný majetek.

Základní povinnosti při hospodaření s majetkem státu upravuje § 14 zákona č. 219/2000 Sb. Podle tohoto ustanovení musí být majetek využíván účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností. Organizační složka státu si musí počínat tak, aby svým jednáním majetek nepoškozovala a neodůvodněně nesnižovala jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku. Dále musí chránit tento majetek před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.

U kontrolovaných osob činila k 31. 12. 2013 hodnota dlouhodobého hmotného majetku (v netto hodnotách) 3 983 mil. Kč, z toho u ŘVC 3 073 mil. Kč. U MD činila k 31. 12. 2013 hodnota dlouhodobého nehmotného majetku 431 mil. Kč. Podrobnější údaje o stavu majetku kontrolovaných osob jsou uvedeny v přílohách č. 1 až 5. V tabulce č. 8 jsou uvedeny průměrné údaje týkající se vozidel a administrativních budov za roky 2010 až 2013.

Tabulka č. 8 – Průměrné údaje o vozidlech a admin. budovách za roky 2010 až 2013

Ukazatel	Jednotka	MD	ŘVC	SPS	ÚCL	ÚZPLN
Počet osobních vozidel	ks	40,5	4,0	15,8	21,5	5,0
	zam./ks	10,9	3,3	5,3	7,2	2,3
Užitná plocha administrativních budov	m ²	17 706 ¹⁾	x	3 708	2 131	390 ²⁾
	m ² /zam.	40,2	x	44,0	13,8	33,9
Kancelářská plocha	m ²	10 642 ¹⁾	428 ¹⁾	1 486	1 728	225 ²⁾
	m ² /zam.	24,2	32,9	17,6	11,2	19,6

Zdroj: účetnictví a evidence kontrolovaných osob.

1) Jde o plochy užívané MD. MD pronajímá 36 % užitné plochy a 42 % kancelářské plochy akciové společnosti.

2) Najaté prostory.

2.1 Evidence majetku

V oblasti evidence majetku byly zjištěny nedostatky týkající se správnosti zaúčtování (u ŘVC a SPS) a inventarizace dlouhodobého hmotného majetku (u ŘVC, SPS a ÚZPLN). Z pohledu četnosti a hodnoty majetku se nejednalo o významné nedostatky.

2.2 Nabývání a úbytky majetku

Kontrolou nabývání a úbytků majetku bylo zjištěno:

- MD nedoložilo, pro jaký účel požádalo v roce 2006 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o bezúplatný převod budovy v Praze 4 (šlo o dočasnou stavbu), včetně pozemků v ceně 16,2 mil. Kč o celkové rozloze 2 669 m². MD převzaté nemovitosti následně od ledna 2007 pronajalo státnímu podniku. Na základě rozhodnutí Úřadu městské části Praha 4 odstranilo v listopadu 2011 budovu s náklady 1,8 mil. Kč. Pozemky však od té doby nevyužívalo a ani nedoložilo jejich případné budoucí využití.
- MD nepředložilo k veřejné zakázce na dodávku požární signalizace z roku 2010 v ceně 17,8 mil. Kč úplnou dokumentaci (nedodržení § 155 zákona č. 137/2006 Sb.). Nebylo tak možné prověřit správnost průběhu zadávacího řízení na výběr dodavatele.
- MD zrušilo koncem roku 2012 soutěž, kterou vyhlásilo na prodej čtyř osobních vozidel s celkovou zůstatkovou hodnotou 4 290 tis. Kč, z nichž minimálně dvě byla od února 2012 umístěna v prostorách soukromé společnosti. Důvodem zrušení prodeje byly pochybnosti, na které poukázal vyloučený uchazeč a které MD následně na základě právního stanoviska z listopadu 2012 potvrdilo. Pochybnosti se týkaly skutečného stavu vozidel, manipulace s vozidly tak, aby působila opotřebovaněji, podezření, že soukromá společnost, u které byla vozidla uskladněna, na nich způsobila škodu, nedostatků ve znaleckém posudku, zejména ohledně stanovení kupní ceny vozidel, apod. MD však nedoložilo, jak v uvedené věci dále konalo například vůči zodpovědným zaměstnancům, soudnímu znalci nebo soukromé společnosti, u které byla vozidla umístěna.
- MD vyřadilo v říjnu 2013 z majetku tři obrazy (originály) v zůstatkové ceně 24 000 Kč. Šlo o majetek, který nedohledalo v rámci inventarizace. Jeho vyřazení nedostatečně zdůvodnilo tím, že není známo, jakým způsobem byl majetek vynesena z budovy, kdy k tomu došlo a kdo za něj odpovídá.
- SPS rozdělila nesprávně veřejnou zakázku na dodávky z oblasti ICT v předpokládané hodnotě 3,4 mil. Kč do pěti veřejných zakázek, které zadala v září až listopadu 2011 jako veřejné zakázky malého rozsahu (nedodržení § 13 zákona č. 137/2006 Sb.).
- SPS v některých případech pořizovala majetek stejného charakteru, jaký předtím, ještě před skončením doby jeho životnosti, vyřadila. Vyřazený majetek nebyl poškozen a byl funkční. Jednalo se například o trezorové skříně, páskový autoloader a klimatizace (celková zůstatková hodnota tohoto majetku byla 275 tis. Kč) apod.
- SPS nepředložila doklady, ze kterých by bylo možno ověřit správnost předepsané úhrady 3 500 Kč zaměstnanci za ztrátu 11 měsíců starého mobilního telefonu v pořizovací hodnotě 15 000 Kč.
- ÚCL nakoupil v roce 2010 od přímo osloveného dodavatele 48 ks nástěnných fotoobrazů v ceně 6 140 Kč/ks. Obvyklá cena za obdobné fotoobrazy se přitom pohybovala do 2 000 Kč/ks.

- ÚZPLN vybral v roce 2010 nabídku dodavatele přívěsného vozíku s cenou 139 tis. Kč, která byla o 21,4 tis. Kč vyšší než druhá hodnocená nabídka, přestože hodnocení mělo být provedeno podle nabídkové ceny (nedodržení zásad podle § 6 zákona č. 137/2006 Sb.).
- ÚZPLN pořídil v roce 2011 běžecký treňažer za 27 tis. Kč. Z pohledu úkolů, které má ÚZPLN plnit, nebylo pořízení tohoto treňažeru účelné.

2.3 Nájmy a pronájmy majetku

V oblasti nájmu a pronájmu majetku nebyly u kontrolovaných osob s výjimkou MD zjištěny závažné nedostatky. **U MD bylo kontrolou nájmu a pronájmu majetku zjištěno:**

- MD hospodařilo s majetkem na území města Hamburk ve Spolkové republice Německo (šlo o majetek ve vlastnictví státu a v nájmu) se ztrátou, určenou jako rozdíl mezi náklady na tento majetek a výnosy z něj. Tato ztráta za roky 2011 a 2012 činila v průměru 2,1 mil. Kč/rok. Nedobrá stav v hospodaření s tímto majetkem změnilo MD až od července 2013, kdy jej, včetně správy a údržby, pronajalo soukromé společnosti za roční nájemné cca 4,3 mil. Kč¹¹. MD přitom jen za správu tohoto majetku hradilo předtím jiné soukromé společnosti na základě dvou smluv z let 2010 a 2011 kolem 3,1 mil. Kč ročně. Smlouvu z roku 2010 uzavřelo nesprávně postupem pro veřejné zakázky malého rozsahu, neboť celkové plnění za dobu jejího trvání od února 2010 do července 2011 činilo 3,9 mil. Kč (nedodržení § 21 zákona č. 137/2006 Sb.). Správnost průběhu zadávacího řízení u druhé smlouvy ze srpna 2011 s cenou 4,3 mil. Kč nemohla být ověřena, protože MD k němu nepředložilo žádné doklady.
- MD uzavřelo na dobu ode dne podpisu do ledna 2013 smlouvu o dočasném užívání osobního vozidla s cenou 75 854 Kč. Ve smlouvě však nebylo uvedeno datum podpisu. Nebylo tak možno zjistit, od kdy byla smlouva platná.

2.4 Využití majetku

Kontrolou využívání majetku bylo zjištěno:

- MD dostatečně nevyužívalo od nabytí v dubnu 1995 majetek rekreačního a školicího střediska Sázava, který získalo převodem od bývalé státní příspěvkové organizace a odkupem od obce (odkup se týkal pozemků). Majetek proto v roce 1996 pronajalo soukromé společnosti. Nájem byl ukončen v březnu 2013 a od té doby nebyl majetek střediska nijak využíván. MD se neúspěšně pokusilo prodat tento majetek v roce 2002 za cenu 40 mil. Kč. Poté pokusy o prodej přerušilo a zahájilo je až za více než sedm let v lednu 2010 a opětovně je přerušilo v březnu 2011. Další zatím neúspěšné pokusy o odprodej realizovalo až v prosinci 2013 a v únoru 2014 za požadovanou cenu 8,2 mil. Kč. Prodej, včetně ceny, negativně ovlivnilo i to, že majetek střediska nebyl řádně udržován, což vedlo z hlediska stavebně-technického stavu k jeho postupnému chátrání. V současné době hrozí zhroucení části budovy.
- ŘVC umožnilo zaměstnancům využívat jedno služební vozidlo k soukromým jízdám. Zaměstnanci hradili náklady na vykázanou spotřebu pohonných hmot a měsíční nájemné, které se postupně snižovalo z 3 980 Kč v roce 2010 na 1 994 Kč v roce 2013. Podíl jízd pro soukromé účely na celkovém počtu ujetých kilometrů dosáhl v jednotlivých měsících let 2010 až 2013 až 71 %. ŘVC s výjimkou dubna 2010 nepředložilo za rok 2010 a 1. pololetí 2011 záznamy o provozu tohoto vozidla. U tohoto vozidla byla vykazována o 25 % až 30 % vyšší průměrná spotřeba pohonných hmot, než byla hodnota uvedená v technickém průkazu vozidla, ke které ŘVC podle své směrnice vyhodnocuje spotřebu vozidel. ŘVC však tuto vyšší spotřebu nijak neřešilo.
- U SPS bylo v letech 2010 až 2013 nejnižší využití osobních vozidel. Průměrný počet kilometrů ujetých na jedno vozidlo byl o 33 % nižší než u ostatních kontrolovaných osob.
- ÚZPLN využíval od roku 2010 do května 2012 letadlo Z 37 A jen cca 2 hod/rok. Letadlo mělo sloužit pro potřeby vyšetřování leteckých nehod a událostí. Jeho nízké využití souviselo s onemocněním jediného pilota tohoto letadla. Náklady na letadlo (na opravy a udržování, hangár, pojištění, palivo, olej apod.)

¹¹ Jde o orientační přepočítání, neboť nájemné bylo sjednáno v eurech. Jeho výše se má každý rok upravovat podle výpočtu uvedeného ve smlouvě.

činily v uvedeném období 1 104 012 Kč. ÚZPLN převedl letadlo v roce 2012 Vojenskému historickému ústavu Praha a pro uvedené potřeby využíval vrtulník Robinson R 44.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Na MD, ŘVC, SPS, ÚCL a ÚZPLN byla kontrola zaměřena na vybrané položky nákladů z činnosti, týkající se spotřeby materiálu, oprav a udržování, cestovního, reprezentace, nákupu služeb a ve vymezeném rozsahu i mzdových nákladů. V kontrolovaném období let 2010 až 2013 činila celková výše vybraných položek nákladů 2,7 mld. Kč, což bylo cca 22 % z celkových nákladů z činnosti. U uvedených kontrolovaných osob bylo dále kontrolováno hospodaření s dlouhodobým hmotným majetkem a u MD i s dlouhodobým nehmotným majetkem.

Nejvýznamnější nedostatky, které měly nebo mohly mít negativní dopad na hospodaření s peněžními prostředky a s majetkem státu, byly zjištěny při zadávání veřejných zakázek. Konkrétně se jednalo o:

- Omezování počtu uchazečů o veřejné zakázky nesprávnou volbou jednodušších druhů zadávacích řízení, kdy byli přímo oslovoováni konkrétní zájemci.
- Realizování velkého množství veřejných zakázek malého rozsahu, zejména na dodávky a služby, k jejichž zadání nepředložily kontrolované osoby žádné doklady. Zákon č. 137/2006 Sb. sice neukládá povinnost vést k těmto veřejným zakázkám dokumentaci, ale ukládá při jejich zadávání dodržet zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace (§ 18 uvedeného zákona). V důsledku nepředložení dokladů nebylo možno ověřit, zda kontrolované osoby postupovaly při zadávání těchto zakázek podle uvedených zásad a zároveň hospodárně.
- Nedoložení dokumentace čtyř veřejných zakázek v celkovém objemu 34,3 mil. Kč, které mělo MD v letech 2010 a 2011 zadat podle zákona č. 137/2006 Sb. Nebylo tak možné prověřit správnost zadávacích řízení na výběr dodavatelů. Podle § 155 uvedeného zákona mělo MD povinnost uchovávat tyto dokumentace po dobu pěti let.

Při kontrole pořizování služeb bylo zjištěno, že MD zadalo s využitím § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb. veřejnou zakázku na zabezpečení provozu informačního systému pro vedení centrálního registru řidičů přímo konkrétnímu poskytovateli. Za tyto služby uhradilo v letech 2011 až 2013 celkem 117,3 mil. Kč. Podle názoru NKÚ, který vychází ze zjištěných skutečností, nebylo využití uvedeného ustanovení nezbytně nutné, neboť odpovídající ochrana utajovaných informací mohla být zabezpečena i při zadání veřejné zakázky v otevřeném řízení.

V oblasti hospodaření s peněžními prostředky byly kromě uvedených nedostatků souvisejících se zadáváním veřejných zakázek zjištěny i další nedostatky, a to především v nákladech na reprezentaci a na pořizování služeb. Například šlo o vysoké náklady na pořizování reklamních a dárkových předmětů a na pohoštění nebo o neprůkazné úhrady služeb.

Na základě finančního zhodnocení zjištěných nedostatků lze usuzovat, že v kontrolovaných položkách nákladů z činnosti při nezapočítání mzdových nákladů¹² existoval potenciál k dosažení úspor ve výši minimálně 6 %. Ve finančním vyjádření to za kontrolované období představovalo celkem cca 88 mil. Kč.

Největší rozsah nedostatků byl zjištěn u ŘVC. Nedostatky byly zjištěny téměř ve všech kontrolovaných nákladech, včetně mzdových nákladů, kde se týkaly vyplácení mimořádných odměn a zabezpečování činností na základě dohod o provedení práce. Finanční zhodnocení zjištěných nedostatků ukázalo na potenciál k dosažení úspor ve výši minimálně 13 %. U ŘVC vzrostly vybrané kontrolované náklady z činnosti v roce 2013 proti roku 2010 o cca 6 %, na rozdíl od ostatních kontrolovaných osob, kde klesly. ŘVC také mělo z kontrolovaných osob nejvyšší mzdové náklady na jednoho zaměstnance.

¹² Mzdové náklady nebyly zahrnuty do finančního zhodnocení, neboť na rozdíl od ostatních kontrolovaných nákladů nebylo v jejich případě prověřováno hospodaření na vybraných položkách. Prověřován byl jen celkový vývoj mzdových nákladů za vybrané skupiny zaměstnanců. Výjimkou bylo ŘVC, kde byly prověřovány odměny z dohod o provedení práce (zjištěné nedostatky nebyly do tohoto zhodnocení zahrnuty).

V oblasti hospodaření s dlouhodobým majetkem státu byly nejvýznamnější nedostatky zjištěny u MD. Týkaly se zejména nemovitého majetku v Praze 4, rekreačního a školicího střediska v Sázavě a do června 2013 majetku na území města Hamburk (SRN). Další nedostatky zjištěné téměř u všech kontrolovaných osob, včetně MD, se týkaly nevhodného postupu při nákupech nebo vyřazování majetku. V těchto případech šlo vzhledem k finančním objemům dotčeného majetku o méně významné případy.

Zjištění uvedená v kontrolním závěru ukazují, že kontrolované osoby:

- nepostupovaly v některých případech při hospodaření s peněžními prostředky v souladu s § 45 zákona č. 218/2000 Sb. a při hospodaření s majetkem státu v souladu s § 14 zákona č. 219/2000 Sb.;
- mohly zabránit vzniku řady zjištěných nedostatků, pokud by v souvislosti s uskutečňováním operací při hospodaření s peněžními prostředky státu vykonávaly účinně průběžnou a následnou kontrolu ve smyslu § 27 zákona č. 320/2001 Sb.¹³.

¹³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Příloha č. 1**Ministerstvo dopravy****1. Náklady, výnosy a výsledky hospodaření****(v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Náklady celkem	64 674 288	45 529 189	26 382 405	28 765 357	0,44
Náklady z činnosti	4 670 279	1 262 771*)	2 505 787	2 574 080	0,55
- spotřeba materiálu	478 122	381 635	385 830	453 185	0,95
- opravy a udržování	1 963 490	1 037 637	1 103 387	1 123 689	0,57
- cestovné	12 687	12 167	10 061	9 175	0,72
- náklady na reprezentaci	3 046	1 834	1 631	1 509	0,50
- ostatní služby	602 872	440 774	354 490	249 262	0,41
- mzdové náklady	224 466	208 966	201 228	201 947	0,90
Finanční náklady	721	379	1 615	4 045	5,61
Náklady na transfery	60 003 288	44 266 039	23 875 003	26 187 232	0,44
Výnosy celkem	17 983 879	34 339 224	555 998	383 566	0,02
Výnosy z činnosti	273 726	154 979	178 424	157 165	0,57
- výnosy z pronájmu	46 702	44 118	43 200	44 105	0,94
- výnosy z prodeje DHM	0	0	0	0	x
- výnosy z prodeje pozemků	0	0	5 361	3 134	x
Finanční výnosy	113 654	17 900	1 585	760	0,01
Výnosy z transferů	17 596 499	34 166 345	375 989	225 641	0,01
Výsledek hospodaření	-46 690 409	-11 189 965	-25 826 407	-28 381 791	0,61
Výsledek hospodaření z činnosti	-4 396 553	-1 107 792	-2 327 363	-2 416 915	0,55

Zdroj: účetní závěrky MD sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

*) Náklady z činnosti byly ovlivněny zúčtováním opravných položek ve výši -1 146 815 tis. Kč.

Pozn.: DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

2. Majetek státu – aktiva (netto)

(v tis. Kč)

Majetek	Stav ke konci roku				2013/2010
	2010	2011	2012	2013	
AKTIVA CELKEM	120 798 810	122 025 767	63 820 464	60 511 514	0,50
Stálá aktiva	41 208 942	40 633 154	40 605 723	40 536 555	0,98
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>500 768</i>	<i>422 796</i>	<i>448 789</i>	<i>430 521</i>	<i>0,86</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>1 254 075</i>	<i>756 259</i>	<i>703 055</i>	<i>652 155</i>	<i>0,52</i>
- pozemky	206 241	206 266	205 802	206 671	1,00
- stavby	480 854	326 808	327 288	316 815	0,66
- samostatné movité věci	398 884	217 129	163 909	119 232	0,30
- drobný DHM	141 168	0	0	0	0,00
- nedokončený DHM	25 166	4 294	4 294	7 708	0,31
- zbylý DHM	1 761	1 761	1 761	1 729	0,98
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>39 453 879</i>	<i>39 453 879</i>	<i>39 453 879</i>	<i>39 453 879</i>	<i>1,00</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>220</i>	<i>220</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
Oběžná aktiva	79 589 868	81 392 613	23 214 741	19 974 959	0,25

Zdroj: účetní závěrky MD sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

Poznámky: Za rok 2010 je uvedeno ocenění dlouhodobého majetku bez zohlednění výše opravek, neboť do 31. 12. 2010 organizační složky státu neodpisovaly. V dalších letech je uvedena účetní hodnota majetku korigovaná o výši opravek a případných opravných položek.

DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

3. Vybrané ukazatele

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Počet zaměstnanců	os.	481	435	430	416	0,86
Počet osobních motorových vozidel	ks	37	42	43	40	1,08
Počet ujetých kilometrů os. vozidly	km	812 367	763 248	713 267	726 655	0,89
Užitná plocha administrativních budov	m ²	27 500	27 500	27 500	27 500	1,00
Kancelářská plocha	m ²	18 428	18 428	18 428	18 428	1,00

Zdroj: údaje MD.

Příloha č. 2**Ředitelství vodních cest****1. Náklady, výnosy a výsledky hospodaření****(v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Náklady celkem	25 815	23 186	29 365	35 098	1,36
Náklady z činnosti	25 697	23 080	29 365	35 098	1,37
- spotřeba materiálu	448	1 199	629	557	1,24
- opravy a udržování	1 585	978	1 081	1 193	0,75
- cestovné	203	191	140	121	0,60
- náklady na reprezentaci	36	47	164	220	6,11
- ostatní služby	15 059	12 212	11 715	15 651	1,04
- mzdové náklady	6 107	6 192	6 741	7 127	1,17
Finanční náklady	118	106	0	0	0,00
Náklady na transfery	0	0	0	0	x
Výnosy celkem	1 113	1 042	964	3 241	2,91
Výnosy z činnosti	1 113	1 042	964	3 241	2,91
- výnosy z pronájmu	972	1 041	922	3 240	3,33
- výnosy z prodeje DHM	0	0	0	0	x
- výnosy z prodeje pozemků	0	0	0	0	x
Finanční výnosy	0	0	0	0	x
Výnosy z transferů	0	0	0	0	x
Výsledek hospodaření	-24 702	-22 144	-28 401	-31 857	1,29
Výsledek hospodaření z činnosti	-24 584	-22 038	-28 401	-31 857	1,30

Zdroj: účetní závěrky ŘVC sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.**Poznámka:** DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

2. Majetek státu – aktiva (netto)

(v tis. Kč)

Majetek	Stav ke konci roku				2013/2010
	2010	2011	2012	2013	
AKTIVA CELKEM	3 710 356	3 774 229	4 152 998	3 142 584	0,85
Stálá aktiva	3 708 447	3 772 120	4 151 526	3 138 982	0,85
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>15 243</i>	<i>25 003</i>	<i>68 246</i>	<i>65 723</i>	<i>4,31</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>3 693 063</i>	<i>3 746 960</i>	<i>4 083 047</i>	<i>3 073 101</i>	<i>0,83</i>
- pozemky	5 076	5 078	6 339	6 510	1,28
- stavby	197 396	272 784	243 587	242 114	1,23
- samostatné movité věci	31 707	17 720	16 539	15 578	0,49
- drobný DHM	0	0	0	0	x
- nedokončený DHM	3 458 884	3 451 378	3 816 582	2 808 899	0,81
- zbylý DHM	0	0	0	0	x
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>141</i>	<i>157</i>	<i>233</i>	<i>158</i>	<i>1,12</i>
Oběžná aktiva	1 909	2 109	1 472	3 602	1,89

Zdroj: účetní závěrky ŘVC sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

Poznámky: Za rok 2010 je uvedeno ocenění dlouhodobého majetku bez zohlednění výše oprávek, neboť do 31. 12. 2010 organizační složky státu neodpisovaly. V dalších letech je uvedena účetní hodnota majetku korigovaná o výši oprávek a případných opravných položek.
DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

3. Vybrané ukazatele

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Počet zaměstnanců	os.	14	13	13	12	0,86
Počet osobních motorových vozidel	ks	4	4	4	4	1,00
Počet ujetých kilometrů os. vozidly	km	73 392 ^{*)}	67 420 ^{*)}	114 133	91 631	1,25 ^{*)}
Užitná plocha administrativních budov	m ²	-	-	-	-	-
Kancelářská plocha ^{**)}	m ²	428	428	428	428	1,00

Zdroj: údaje ŘVC.

^{*)} ŘVC nepředložilo za rok 2010 a za 1. pololetí 2011 záznamy o provozu za jedno vozidlo.

^{**)} Najaté prostory.

Příloha č. 3**Státní plavební správa****1. Náklady, výnosy a výsledky hospodaření****(v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Náklady celkem	54 202	49 327	68 653	66 767	1,23
Náklady z činnosti	54 186	49 314	68 653	66 767	1,23
- spotřeba materiálu	3 452	2 775	2 024	1 740	0,50
- opravy a udržování	2 499	2 491	3 899	3 590	1,44
- cestovné	660	654	912	610	0,92
- náklady na reprezentaci	43	59	59	57	1,33
- ostatní služby	8 053	8 088	6 837	5 938	0,74
- mzdové náklady	25 346	23 557	23 618	23 885	0,94
Finanční náklady	16	13	0	0	0,00
Náklady na transfery	0	0	0	0	x
Výnosy celkem	893	2 447	1 263	799	0,89
Výnosy z činnosti	890	2 447	1 263	799	0,90
- výnosy z pronájmu	613	667	694	567	0,92
- výnosy z prodeje DHM	0	1 435	14	51	x
- výnosy z prodeje pozemků	52	210	410	0	0,00
Finanční výnosy	3	0	0	0	0,00
Výnosy z transferů	0	0	0	0	x
Výsledek hospodaření	-53 309	-46 880	-67 390	-65 968	1,24
Výsledek hospodaření z činnosti	-53 296	-46 867	-67 390	-65 968	1,24

Zdroj: účetní závěrky SPS sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.**Poznámka:** DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

2. Majetek státu – aktiva (netto)**(v tis. Kč)**

Majetek	Stav ke konci roku				2013/2010
	2010	2011	2012	2013	
AKTIVA CELKEM	346 721	212 755	186 471	171 729	0,50
Stálá aktiva	339 123	204 028	181 146	165 896	0,49
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>70 697</i>	<i>28 654</i>	<i>13 861</i>	<i>7 648</i>	<i>0,11</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>268 425</i>	<i>175 374</i>	<i>167 285</i>	<i>158 248</i>	<i>0,59</i>
- pozemky	9 024	8 676	8 496	8 323	0,92
- stavby	107 000	85 951	84 456	82 985	0,78
- samostatné movité věci	151 255	80 362	73 804	66 152	0,44
- drobný DHM	143	0	0	0	0,00
- nedokončený DHM	858	240	384	643	0,75
- zbylý DHM	145	145	145	145	1,00
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
Oběžná aktiva	7 598	8 727	5 325	5 833	0,77

Zdroj: účetní závěrky SPS sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

Poznámky: Za rok 2010 je uvedeno ocenění dlouhodobého majetku bez zohlednění výše opravek, neboť do 31. 12. 2010 organizační složky státu neodpisovaly. V dalších letech je uvedena účetní hodnota majetku korigovaná o výši opravek a případných opravných položek.

DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

3. Vybrané ukazatele

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Počet zaměstnanců	os.	89	83	82	83	0,93
Počet osobních motorových vozidel	ks	15	15	17	16	1,07
Počet ujetých kilometrů os. vozidly	km	194 863	202 524	230 122	210 810	1,08
Užitná plocha administrativních budov	m ²	3 930	3 634	3 634	3 634	0,92
Kancelářská plocha	m ²	1 577	1 456	1 456	1 456	0,92

Zdroj: údaje SPS.

Příloha č. 4**Úřad pro civilní letectví****1. Náklady, výnosy a výsledky hospodaření****(v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Náklady celkem	196 093	183 411	168 991	162 329	0,83
Náklady z činnosti	195 608	182 983	168 652	161 630	0,83
- spotřeba materiálu	4 419	14 627	6 837	5 372	1,22
- opravy a udržování	22 405	16 208	6 567	4 946	0,22
- cestovné	6 907	7 163	5 792	6 821	0,99
- náklady na reprezentaci	73	45	48	136	1,86
- ostatní služby	38 729	37 996	30 696	28 684	0,74
- mzdové náklady	74 293	64 479	70 017	69 890	0,94
Finanční náklady	485	428	339	699	1,44
Náklady na transfery	0	0	0	0	x
Výnosy celkem	21 211	32 527	20 261	23 044	1,09
Výnosy z činnosti	21 067	32 273	19 667	23 024	1,09
- výnosy z pronájmu	0	0	0	0	0,00
- výnosy z prodeje DHM	0	0	0	94	x
- výnosy z prodeje pozemků	0	0	0	0	0,00
Finanční výnosy	144	254	594	20	0,14
Výnosy z transferů	0	0	0	0	0,00
Výsledek hospodaření	-174 882	-150 884	-148 730	-139 285	0,80
Výsledek hospodaření z činnosti	-174 541	-150 710	-148 985	-138 606	0,79

Zdroj: účetní závěrky ÚCL sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.**Poznámka:** DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

2. Majetek státu – aktiva (netto)

(v tis. Kč)

Majetek	Stav ke konci roku				2013/2010
	2010	2011	2012	2013	
AKTIVA CELKEM	979 163	177 296	135 229	120 409	0,12
Stálá aktiva	932 122	130 555	117 268	104 769	0,11
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>55 669</i>	<i>17 231</i>	<i>16 083</i>	<i>14 000</i>	<i>0,25</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>876 385</i>	<i>113 256</i>	<i>101 117</i>	<i>90 701</i>	<i>0,10</i>
- pozemky	0	0	0	0	x
- stavby	87 287	47 474	46 556	45 556	0,52
- samostatné movité věci	754 618	65 782	54 561	45 145	0,06
- drobný DHM	34 480	0	0	0	0,00
- nedokončený DHM	0	0	0	0	x
- zbylý DHM	0	0	0	0	x
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>68</i>	<i>68</i>	<i>68</i>	<i>68</i>	<i>1,00</i>
Oběžná aktiva	47 041	46 741	17 961	15 640	0,33

Zdroj: účetní závěrky ÚCL sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

Poznámky: Za rok 2010 je uvedeno ocenění dlouhodobého majetku bez zohlednění výše oprávek, neboť do 31. 12. 2010 organizační složky státu neodpisovaly. V dalších letech je uvedena účetní hodnota majetku korigovaná o výši oprávek a případných opravných položek.
DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

3. Vybrané ukazatele

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Počet zaměstnanců	os.	169	149	151	151	0,89
Počet osobních motorových vozidel	ks	24	22	21	19	0,79
Počet ujetých kilometrů os. vozidly	km	468 892	400 284	338 544	353 099	0,75
Užitná plocha administrativních budov	m ²	2 131	2 131	2 131	2 131	1,00
Kancelářská plocha	m ²	1 728	1 728	1 728	1 728	1,00

Zdroj: údaje ÚCL.

Příloha č. 5**Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod****1. Náklady, výnosy a výsledky hospodaření****(v tis. Kč)**

	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Náklady celkem	13 693	12 904	13 877	13 563	0,99
Náklady z činnosti	13 437	12 676	13 866	13 554	1,01
- spotřeba materiálu	802	1 466	1 182	667	0,83
- opravy a udržování	516	305	302	292	0,57
- cestovné	960	573	634	1 132	1,18
- náklady na reprezentaci	44	49	60	88	2,00
- ostatní služby	4 082	4 218	4 092	3 954	0,97
- mzdové náklady	4 943	4 155	4 468	4 480	0,91
Finanční náklady	256	228	11	9	0,04
Náklady na transfery	0	0	0	0	x
Výnosy celkem	2	9	135	80	40,00
Výnosy z činnosti	0	0	119	27	x
- výnosy z pronájmu	0	0	0	0	x
- výnosy z prodeje DHM	0	0	0	0	x
- výnosy z prodeje pozemků	0	0	0	0	x
Finanční výnosy	2	9	16	53	26,50
Výnosy z transferů	0	0	0	0	x
Výsledek hospodaření	-13 691	-12 895	-13 742	-13 483	0,98
Výsledek hospodaření z činnosti	-13 437	-12 676	-13 747	-13 527	1,01

Zdroj: účetní závěrky ÚZPLN sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.**Poznámka:** DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

2. Majetek státu – aktiva (netto)

(v tis. Kč)

Majetek	Stav ke konci roku				2013/2010
	2010	2011	2012	2013	
AKTIVA CELKEM	20 775	13 045	10 281	10 148	0,49
Stálá aktiva	19 614	12 036	9 296	9 128	0,47
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>246</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>19 368</i>	<i>12 036</i>	<i>9 296</i>	<i>9 128</i>	<i>0,47</i>
- pozemky	0	0	0	0	x
- stavby	2 791	2 543	0	0	0,00
- samostatné movité věci	13 650	9 493	6 505	6 337	0,46
- drobný DHM	2 927	0	0	0	0,00
- nedokončený DHM	0	0	2 791	2 791	x
- zbylý DHM	0	0	0	0	x
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>x</i>
Oběžná aktiva	1 161	1 009	985	1 020	0,88

Zdroj: účetní závěrky ÚZPLN sestavené k 31. 12. 2010, 2011, 2012 a 2013.

Poznámky: Za rok 2010 je uvedeno ocenění dlouhodobého majetku bez zohlednění výše oprávek, neboť do 31. 12. 2010 organizační složky státu neodpisovaly. V dalších letech je uvedena účetní hodnota majetku korigovaná o výši oprávek a případných opravných položek.

DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

3. Vybrané ukazatele

Ukazatel	Jednotka	2010	2011	2012	2013	2013/2010
Počet zaměstnanců	os.	12	12	11	11	0,92
Počet osobních motorových vozidel	ks	5	5	5	5	1,00
Počet ujetých kilometrů os. vozidly	km	97 027	101 114	103 155	113 660	1,17
Užitná plocha administrativních budov*)	m ²	390	390	390	390	1,00
Kancelářská plocha*)	m ²	225	225	225	225	1,00

Zdroj: údaje ÚZPLN.

*) Najaté prostory.

13/35

Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/35. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit postup finančních orgánů v souvislosti se správou příjmů z loterií a jiných podobných her včetně prověření dopadů na příjmy státního rozpočtu.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí, Generální finanční ředitelství, Praha; Specializovaný finanční úřad, Praha; Finanční úřad pro Středočeský kraj, Praha; Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Brno; Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, Ostrava; Finanční úřad pro Olomoucký kraj, Olomouc a Finanční úřad pro Karlovarský kraj, Karlovy Vary.

Kontrola byla prováděna od října 2013 do května 2014. Kontrolováno bylo období let 2011 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející nebo následující.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly Ministerstvo financí, Generální finanční ředitelství, Finanční úřad pro Středočeský kraj a Specializovaný finanční úřad byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém XIII. zasedání, konaném dne 28. července 2014,

schválilo usnesením č. 10/XIII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod a základní právní předpisy

Ministerstvo financí (dále jen „MF“) odpovídá mimo jiné za návrhy právní úpravy oblasti loterií a jiných podobných her (dále také „LJPH“), za analýzy dosažených výsledků, za opatření k řešení aktuálních otázek a za zpracovávání koncepce. Podle zákona o loteriích MF vykonává státní dozor nad provozováním LJPH (dále jen „státní dozor“) a povoluje provozování LJPH, které není oprávněna povolit obec, popř. kraj. MF rovněž spravuje informační systém pro podporu státního dozoru (dále jen „IS SDSL“).

Generální finanční ředitelství (dále také „GFŘ“) odpovídá za metodické řízení a koordinaci správy odvodů vybíraných na základě zákona o loteriích a správních poplatků vybíraných na základě zákona o správních poplatcích. Od 1. 1. 2013 GFŘ metodicky řídí kontrolní činnost – státní dozor vykonávaný specializovaným finančním úřadem.

Specializovaný finanční úřad (dále také „SFÚ“) je od 1. 1. 2012 příslušný ke správě odvodů u subjektů, jejichž roční obrat přesahuje 2 mld. Kč, a od 1. 1. 2013 odpovídá za výkon státního dozoru a ukládání sankcí za porušení zákona o loteriích.

Finanční úřady (dále také „FÚ“) vykonávaly do 31. 12. 2012 státní dozor nad provozováním LJPH. Od 1. 1. 2012 vykonávají správu odvodů u subjektů nespádajících do kompetence SFÚ. FÚ se při správě odvodů řídí daňovým řádem.

Obce mohou obecně závaznou vyhláškou regulovat provozování LJPH na svém území. Jsou dále oprávněny povolit na území obce provozování výherních hracích přístrojů (dále také „VHP“), tombol s herní jistinou do 50 000 Kč a věcnou loterii s herní jistinou do 200 000 Kč. **Krajský úřad** je oprávněn povolit provoz VHP, je-li provozovatelem obec na území kraje. Obce a kraje jsou povinny vykonávat státní dozor, pokud vydaly povolení k provozování.

Základní právní předpisy:

- zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (dále jen „zákon o loteriích“),
- zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů (dále jen „novela zákona o loteriích“),
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
- zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích,
- zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole,
- zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR (dále je „zákon o finanční správě“).

Pozn.: Právní předpisy jsou uváděny ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

NKÚ prověřil oblast správy loterií a jiných podobných her, postup finančních orgánů v souvislosti se správou příjmů a dopady loterií a jiných podobných her na příjmy státního rozpočtu a konstatuje, že nejsou vytvořeny podmínky pro efektivní a účelný výkon správy odvodů a státní dozor.

MF zejména nevytvořilo funkční systém státního dozoru a nezajistilo orgánům finanční správy podmínky nutné pro správné, úplné a včasné zjištění a vyměření odvodů. Zásadní nedostatky informačního systému ovlivňují výkon správy a kontroly celého tohoto segmentu trhu. Dosud MF nezajistilo takovou právní a technickou úpravu, která by umožnila provozování LJPH po internetu.

V roce 2010 dosáhly příjmy z LJPH částky 5 380 mil. Kč a v roce 2011 částky 5 738 mil. Kč; v částkách jsou započítány i odvody na veřejně prospěšné účely, naopak není započítána část správních poplatků, která zůstávala v rozpočtech obcí a jejichž výše není známá.

Dne 1. 1. 2012 nabyla účinnosti novela zákona o loteriích, která přinesla zvýšení odvodového a poplatkového zatížení provozovatelů o cca 5 % na celkových 22 % z hrubého výnosu provozovatele, a tím i vyšší příjmy. V roce 2012 dosáhly příjmy částky 7 113 mil. Kč a v roce 2013 částky 8 320 mil. Kč. V těchto příjmech není započítána část daně z příjmu, která se vztahuje k tomuto druhu podnikání. Na druhé straně ovšem vzrostla i administrativní náročnost celého procesu správy LJPH.

Po ukončení kontroly NKÚ (předání kontrolních protokolů a ukončení námitkového a odvolacího řízení) MF na svém webu 17. 7. 2014 uveřejnilo, že z důvodu změny metodiky evidence vložených a vyplacených částek, jejíž účinnost nevedlo, zrevidovalo a uvedlo nové údaje za rok 2012. Podle revidovaných údajů bylo odvodové a poplatkové zatížení provozovatelů v roce 2012 vyšší o cca 7 % na celkových 24 % hrubého výnosu. Tyto údaje nemohl NKÚ ověřit. Zásadní změna údajů dokládá nevěrohodnost výsledků činnosti MF v této oblasti.

III. Shrnutí skutečností zjištěných při kontrole

1. Obce nemají povinnost informovat MF a orgány finanční správy o výkonu přenesené působnosti

Obce vydávají v přenesené působnosti ve svém územním obvodu povolení k provozování VHP, tombol a loterií a mají povinnost u nich vykonávat státní dozor. Přesto právní úprava neukládá obcím povinnost informovat o vydaných rozhodnutích a výkonu státního dozoru MF ani orgány finanční správy. MF tak nemá informace o obcích vykonávaném státním dozoru a FÚ mají omezenou možnost kontroly plnění odvodových povinností.

2. Právní úprava a technické standardy MF pro provozování LJPH v síti internet snižují příjmy státního rozpočtu

Současná právní úprava LJPH je předmětem zkoumání orgánů EU, neboť neumožňuje subjektům neusazeným v tuzemsku, subjektům se zahraniční majetkovou účastí (těm je povoleno provozovat pouze kasina) a subjektům, které nemají veškeré akcie na jméno, provozovat na území České republiky LJPH. Řada z těchto subjektů provozuje LJPH na internetu bez ohledu na zákonné požadavky a technické parametry nastavené MF. Tito provozovatelé neodvádí žádné odvody a poplatky do veřejných rozpočtů a dosud nebyli v podstatě postihováni.

Tuzemským provozovatelům toto podnikání prakticky s výjimkou kursových sázek a karetních her znemožňují technické standardy MF.

Ztráta veřejných rozpočtů v těchto případech činí podle propočtu NKÚ cca 600 mil. Kč ročně.

3. Povolování a zpoplatnění elektromechanických rulet není jednotné

MF do konce roku 2013 povolovalo technická zařízení určená pro sázkové hry (tzv. elektromechanické rulety) nejednotně, to znamená jednou jako zařízení podléhající odvodu 55 Kč za den/zařízení a jindy jako zařízení tomuto odvodu nepodléhající. Tomu odpovídala i stanovená výše jistoty, jednou 20 mil. Kč a jindy 50 mil. Kč.

Důsledkem je, že identická nebo téměř identická zařízení jsou zatížena rozdílnými odvodovými povinnostmi a rozdílnou výší jistoty, a z toho vyplývá ztráta veřejných rozpočtů.

Na kontrolním vzorku 478 zařízení vyčíslil NKÚ ztrátu veřejných rozpočtů ve výši cca 7,6 mil. Kč.

4. Státní dozor byl neúčinný, neefektivní, nevyužíval všechna zákonná oprávnění a nezabýval se kontrolou finančních toků

NKÚ nezjistil ani jeden případ, kdy by MF na základě zjištění státního dozoru zrušilo povolení provozovatelům, kteří opakovaně porušili právní předpis nebo podmínky povolení, ačkoli u deseti provozovatelů bylo zjištěno takové porušení více než padesátkrát a u tří provozovatelů dokonce více než stokrát.

MF a FÚ chybí informace o státním dozoru vykonávaném obcemi. FÚ vykonávají státní dozor u VHP povolených obcemi, pouze pokud obdrží podnět nebo je takové zařízení umístěné v provozovně společně se zařízeními povolenými MF.

MF nevyužilo zmocnění zákona o loteriích a nestanovilo jednotný technický standard provozovaných technických herních zařízení a systémů zejména pokud jde o přístup státního dozoru do dat (tzv. vzdálený přístup) za účelem evidence a kontroly finančních toků. Tento druh kontroly GFŘ a SFÚ systematicky začal nastavovat až od roku 2013.

U VHP a živých her následnou kontrolou podle daňového řádu již nelze správnost základu pro vyměření odvodu ověřit.

5. Nedostatečné informace pro správné vyměření odvodů a jejich rozdělení

Správu odvodů vykonávají finanční úřady, kterým chybí věrohodné, úplné a využitelné údaje pro kontrolu a správné zjištění a stanovení odvodu.

Na kontrolním vzorku za roky 2012 a 2013 NKÚ zjistil značné rozdíly mezi počtem VHP a jiných technických herních zařízení (dále také „JTHZ“) a počtem dní povoleného provozu proti údajům uvedeným provozovateli v odvodových přiznáních. Tato skutečnost má dopad na správnost vyměřeného odvodu.

NKÚ na FÚ u kontrolního vzorku 74 odvodových přiznání zjistil rozdíly mezi údaji o povolených VHP a JTHZ a údaji v odvodových přiznáních ve výši 67,9 mil. Kč.

6. Převod příslušenství odvodu v rozporu se zákonem

Předpis úroků z prodlení, pokuty za opožděné tvrzení daně, penále a úrok z posečkané částky (dále také „příslušenství“) na odvodech z LJPH u kontrolovaných FÚ činil 12,7 mil Kč, z toho podle zjištění NKÚ převedly FÚ obcím a státu 7,4 mil. Kč v rozporu se zákonem.

7. Data v informačním systému pro podporu činností dle zákona o loteriích jsou neprůkazná

Přestože MF za IS SDSL vynaložilo celkem 28,89 mil. Kč, nepodává orgánům státního dozoru dostatečný podklad pro výkon kontroly a ani správcům daně pro ověření odvodových povinností. Obsahuje nesprávné a neúplné údaje a je uživatelsky nepříznivý.

8. Nehospodárné výdaje

MF nehospodárně vynaložilo nejméně 3,9 mil. Kč na zpracování studií, analýz a poradenskou činnost externích dodavatelů, přestože je garantem pro tvorbu a implementaci zákona o loteriích a disponuje dostatečně odborně způsobilými zaměstnanci.

IV. Podrobné informace ke skutečnostem zjištěným při kontrole

1. Rozdělení pravomocí mezi stát a územní samosprávu

Při vydávání povolení je MF povinno respektovat obecně závaznou vyhlášku obce regulující místo a čas provozování většiny LJPH na území obce. Při vydávání rozhodnutí o povolení k provozování LJPH nebo jeho změně je MF povinno kontrolovat ve vlastní databázi, zda je povolení k provozování v souladu s obecně závaznou vyhláškou místně příslušné obce.

Povinností MF je zrušit z moci úřední všechna povolení, která jsou v rozporu s vyhláškami obcí, a to kdykoliv i v době platnosti vydaného povolení MF. MF uvedlo, že k dubnu 2013 muselo z toho důvodu zahájit cca 6 000 správních řízení o zrušení povolení (19 000 VHP a JTHZ). Při rušení a změně povolení se postupuje podle správního řádu. Státu tak narůstají náklady na výkon správní agendy, na kterých obce neparticipují.

V kontrolovaném období bylo podáno celkem 434 rozkladů proti rozhodnutím MF, která rušila platná povolení. K 31. 12. 2013 MF evidovalo 31 soudních sporů vedených provozovateli ve věci zrušených povolení.

Podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2011 měly obce povinnost finančním orgánům zasílat kopie jimi vydaných rozhodnutí o povolení k provozování VHP. V souvislosti s účinností novely zákona o loteriích (od 1. 1. 2012) byla tato povinnost zrušena. Orgány finanční správy a MF tento nedostatek řešily vytvořením systému spočívajícím v předávání informací o povolených VHP, avšak až po skončení odvodového období. NKÚ zjistil, že FÚ byly tyto informace v některých případech předány až po vyměření odvodu, a že jsou zatíženy výraznou chybovostí.

Dále NKÚ zjistil, že využití těchto informací je komplikované a při správě odvodu může sloužit pouze pro hrubou orientaci o obcemi povolených VHP. Tím, že jsou tyto informace předávány až po skončení kalendářního roku, ve kterém byly VHP provozovány, nelze je ani využít pro účely státního dozoru.

NKÚ také porovnal zahraniční praxi při dozoru v oblasti hazardu a zjistil, že např. ve Velké Británii byl již v období let 1998–2004 vytvořen systém výměny informací o veškerých vydaných licencích ve prospěch Britského ředitelství cel a daní.

Vydávání povolení k provozování VHP je výkonem státní správy, přesto právní úprava vhodně neřeší předávání informací orgánům státního dozoru ani orgánům finanční správy.

2. Právní úprava a technické standardy MF pro provozování LJPH v síti internet

Potřeba právní úpravy pro provozování LJPH po veřejné síti internet v ČR již byla zřejmá od roku 2003, kdy MF obdrželo jednu z prvních žádostí od provozovatelů. Provozování sázkových her prostřednictvím veřejné sítě internet na území ČR bylo upraveno novelou zákona o loteriích účinnou od 1. 1. 2012. Technické podmínky upravilo MF standardem až na konci roku 2012 (č. j.: MF-121975/2012/34 ze dne 27. 12. 2012). Do konce roku 2013 povolilo MF pouze provozování internetových kurzových sázek a internetových karetních her. Ostatní druhy LJPH po veřejné síti internet MF nepovolilo. Kontrolující NKÚ zjistili, že provozování LJPH prostřednictvím veřejné sítě internet je omezováno především požadavky MF na technické zajištění jejich provozu.

Zákon o loteriích podle ustanovení § 4 odst. 4 a 6 neumožňuje provozování LJPH osobě, která nemá sídlo v ČR, osobě se zahraniční majetkovou účastí (výjimkou jsou kasina) a akciové společnosti, která nemá veškeré akcie na jméno. Právě v podmínce sídla provozovatele a omezování přeshraniční nabídky provozování hazardních her může spočívat rozpor mezi zákonem o loteriích a právem EU. ČR byla v roce 2011 vyzvána k upřesnění sídla provozovatele v rámci novely zákona o loteriích, ale k tomu nedošlo. S ohledem na značné riziko neslučitelnosti zákona s právem EU nebyl zákaz provozovat LJPH po internetu u těchto osob aktivně vymáhán, ačkoliv řada z nich nelegální hry po internetu provozuje a neodvádí žádné odvody a poplatky do veřejných rozpočtů ČR.

Vymáhání a kontrolu zákazu provozování nepovolených LJPH v síti internet a účasti na nich omezují nedostatečná procesní oprávnění státního dozoru ve vztahu k třetím osobám (poskytovatelům peněžních služeb, bankám, provozovatelům serverů, registrátorům domén). MF, které je oprávněno monitorovat peněžní toky určené provozovatelům nepovolených LJPH, předalo v roce 2013 FÚ pouze jeden podnět vyplývající z tohoto monitoringu.

V síti internet zjistil SFÚ celkem 1 055 domén s nabídkou nepovolených on-line LJPH, z toho 38 v české jazykové mutaci. Neřešením tohoto problému veřejné rozpočty přichází o značné příjmy, které NKÚ orientačně vyčíslil na cca 600 mil. Kč za rok¹.

Například ve Slovenské republice byla právní úprava on-line hraní účinná již od roku 2005. Hry prostřednictvím sítě internet provozovala výlučně národní loterijní společnost TIPOS, a.s. Občanům Slovenské republiky tak bylo umožněno legální hraní po internetu a zajištěny příjmy z těchto LJPH.

3. Povolování a zpoplatnění elektromechanických rulet

Ustanovení zákona o loteriích, podle kterého je LJPH povolena, je rozhodné pro odvodové zatížení (sazbu odvodu dle § 41b odst. 3, odst. 4 a § 41c písm. f zákona o loteriích), pro rozpočtové určení odvodu (§ 41i zákona o loteriích) a pro určení výše jistoty ke krytí pohledávek státu a obcí (§ 4 b zákona o loteriích).

1 NKÚ pro výpočet použil *Zelenou knihu o on-line hazardních hrách na vnitřním trhu* [SEK (2011) 321 v konečném znění ze dne 24. 3. 2011], vydanou Evropskou komisí, a informaci MF o výsledcích z provozování LJPH za rok 2012, s využitím hrubého zisku z hazardních her u pěti vyspělých trhů EU v rámci on-line hazardních her v roce 2008 na 1 obyvatele a násobenému 20% sazbou odvodové povinnosti. Zohledněny byly i příjmy, které ČR získala z internetových kurzových sázek v roce 2012.

Jedním z druhů LJPH jsou technická zařízení určená pro hru ruleta označovaná jako elektromechanická ruleta (dále také „EMR“). NKÚ zjistil, že MF identické nebo téměř identické EMR povolovalo buď jako elektromechanickou ruletu podle § 50 odst. 3 zákona o loteriích, nebo jako mechanickou ruletu podle § 2 písm. i) zákona o loteriích. Rozhodujícím faktorem pro MF bylo umístění přístroje buď v kasinu, nebo v herně. Přitom již od roku 2008 MF upravilo standardem jejich podřazení pod § 50 odst. 3 zákona o loteriích.

Stejně nepřehledná je i situace v povolování kombinovaných zařízení, která umožňují provozovat ruletu jako elektromechanickou hru nebo jako hru s živým prvkem (krupiér). Není-li zařízení podřazeno pod § 50 odst. 3 zákona o loteriích, nepodléhá povinnosti hradit odvod ve výši 55 Kč za jedno zařízení a den a provozovatel zároveň skládá výrazně nižší jistotu.

NKÚ u MF na kontrolním vzorku 74 rozhodnutí o povolení EMR zjistil, že MF u 24 rozhodnutí účinných v letech 2012–2013 (tj. po zavedení odvodu z LJPH) nedodrželo vlastní standard, a ačkoli se jednalo o hru bez živého prvku, povolilo ji jako hru s živým prvkem. V případě zařídění dle standardu MF by za provoz předmětných zařízení provozovatelé odváděli do veřejných rozpočtů navíc pevnou část odvodu ve výši 55 Kč za zařízení a den. Dopad tohoto zjištění NKÚ ověřil u FÚ na kontrolním vzorku 478 zařízení a vyčíslil ztrátu veřejných rozpočtů ve výši cca 7,6 mil. Kč.

Výše jistoty u EMR povolené jako sázková hra v kasinu činí 20 mil. Kč. V případě EMR povolené jako v zákoně neupravené LJPH (§ 50 odst. 3 zákona o loteriích) činí jistota 50 mil. Kč. NKÚ zjistil, že rozdílnému zařídění EMR odpovídá i rozdílná výše jistoty ke krytí pohledávek státu a obcí.

MF nenastavilo jednotnou metodiku pro stanovení doby, na kterou byla povolení vydávána. Docházelo tak k tomu, že účastníkům řízení byly stanoveny doby platnosti rozhodnutí v rozmezí dvou až deseti let. NKÚ považuje za nezbytné sjednotit zařídění EMR a dobu platnosti povolení.

4. Státní dozor vykonávaný MF a finančními orgány

Výkon státního dozoru

V období let 2011–2013 provádělo MF státní dozor minimálně. NKÚ zjistil, že:

- do února 2012 zaměstnanci MF provedli 7 kontrol státního dozoru ve 27 provozovnách,
- od února 2012 MF provádělo zejména dohlídky nad výkonem státního dozoru orgány finanční správy – tzv. witness audits (15 dohlídek).

Procesním předpisem pro výkon státního dozoru je zákon o státní kontrole. Státní dozor prováděný přímo MF do února 2012 byl zaměřený na formální podmínky provozování LJPH, např. na kontrolu denní evidence návštěvníků, prokázání jejich totožnosti a na kontrolu vyvěšených herních plánů v provozovně. Od února 2012 MF při své činnosti podle tohoto zákona nepostupovalo.

Státní dozor nad provozováním VHP povolených obcemi jsou primárně povinny vykonávat obce, avšak o způsobu a výsledku nemají MF ani finanční orgány informace. Finanční orgány také mohou kontrolu těchto VHP provádět, avšak prováděly ji minimálně, zejména v případech, kdy se v kontrolované provozovně nacházely také VHP povolené MF. Množství zkontrolovaných VHP povolených obcemi nelze zjistit, neboť orgány finanční správy je neevidují a v protokolech o kontrole uvádí pouze případy, kdy zjistí nedostatky.

Z údajů, které poskytly NKÚ kontrolované osoby, vyplývá, že v roce 2013 povolilo 1 223 obcí celkem 17 765 VHP.² U 55 procent z těchto obcí státní dozor SFÚ nebyl vůbec proveden. U zbývajících nebylo možné z dokladů ověřit, zda státní dozor SFÚ proběhl pouze u VHP povolených MF nebo i u VHP povolených obcemi.

Z povolení vydaných obcemi v roce 2013 si NKÚ vybral kontrolní vzorek 93 provozovatelů. Z nich u 57 provozovatelů, kteří provozovali nejméně 8 536 zařízení, nebyl podle údajů v IS SDSL proveden státní dozor finančními orgány, přitom 40 z nich mělo povoleno více než 50 zařízení.

2 Není zahrnut Ústecký kraj – chybělo v podkladech od GFŘ.

Ve Zlínském, Karlovarském a Ústeckém kraji a také v Praze je velmi nízké procento (pouze 0,37–1,33 %) kontrol s nálezem nedostatku, (celorepublikový průměr v roce 2012 činil 3,43 % a 4,51 % v roce 2013). Ucelený materiál, který by nastavoval kritéria pro hodnocení výkonnosti a efektivity státního dozoru a upravoval priority kontroly z pohledu rizikovosti jednotlivých druhů her, nemá GFŘ vypracovaný.

V roce 2013 zajišťovalo výkon státního dozoru 156 zaměstnanců Finanční správy ČR. Zejména v Praze je počet kontrol významně ovlivněn zákonnou povinností účasti státního dozoru nad slosováním loterií (např. Sportka, Euromiliony, Šťastných 10, Korunka). Z celkového počtu 3 516 kontrol státního dozoru provedených v Praze spočívalo 2 484 kontrol právě v účasti na slosování loterií. Tato činnost si vyžádala 12 920 hodin výměry pracovní doby zaměstnanců SFÚ (u 14 zaměstnanců se jednalo o 55 % pracovní náplně). Účast na slosování tak váže kontrolní kapacity státního dozoru SFÚ, které nemohou být využity na účelnou kontrolu rizikovějších druhů LJPH, zejména tzv. živých her v kasinech a kontrolu VHP.

Kontrola finančních toků

Pro správné stanovení odvodu (do konce roku 2011 také správního poplatku) je zásadní základ odvodu nebo poplatku (tj. rozdíl mezi částkou vsazenou a vyplacenými výhrami). Jeho kontrolu GFŘ systematicky nastavuje od roku 2013.

Účelným nástrojem pro kontrolu provozování technických herních zařízení, ověření vyúčtování a ověření odvodových hlášení a přiznání jsou pasivní přístupy (tj. vzdálený přístup státního dozoru k datům o finančních tocích). Podle zákona o loteriích (§ 50 odst. 8) je MF zmocněno stanovit právním předpisem technický standard provozovaných technických zařízení a systémů pro přístupy státního dozoru do dat herních zařízení za účelem evidence a kontroly finančních toků. Technický standard, který by sjednotil výstupy ze systémů používaných provozovateli, MF právním předpisem nestanovilo. Tím je zkomplikována situace státnímu dozoru při získání a zpracování dat.

Záznamy z monitorovacího zařízení o průběhu tzv. živých her jsou významným nástrojem k průběžné kontrole jejich provozování a ověřování herního účetnictví s údaji ve vyúčtování a odvodových přiznáních. Provozovatel však nemá zákonnou povinnost státnímu dozoru záznamy průběžně předávat. Zákonná lhůta (90 dnů) pro uchování záznamů z monitoringu je pro účely kontroly finančních toků nevyhovující, neboť v době podání odvodových přiznání zákonná lhůta pro uchování záznamů již uplynula.

Podle zákona o loteriích (§ 46 odst. 3) lze technickou kontrolu VHP při státním dozoru vykonat pouze za účasti pověřené autorizované osoby. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že technická kontrola za přítomnosti takové osoby probíhala výjimečně. MF opakovaně orgány státního dozoru k přizvání této osoby vyzývalo. Údaje o finančních tocích jsou vzhledem k nezajišťování počítadel VHP a neprovádění technické kontroly nekontrolovatelné. Opakující se nedostatky při provozování VHP a JTHZ nebyly MF vyhodnocovány.

U VHP a živých her následnou kontrolou podle daňového řádu již v podstatě nelze ověřit správnost přiznaných finančních toků, a tedy základu pro vyměření odvodu. Finanční orgány musí spoléhat na správnost údajů v podaných odvodových přiznáních.

Ukládání sankcí

Z celkového počtu 1 529 kontrol státního dozoru s nálezem za roky 2012 a 2013 se porušení podmínek nebo právního předpisu dopustilo 77 provozovatelů. Deset z nich porušilo podmínky nebo právní předpis více než 50krát (tři subjekty více než 100x). FÚ nebo SFÚ zjištěná porušení uváděly do kontrolních protokolů, které vkládaly do IS SDSL včetně rozhodnutí o uložení sankce. MF tak mělo informace o protiprávním jednání provozovatelů, avšak tyto informace nezpracovávalo, nevyhodnocovalo a povolení k provozování LJPH nerušilo. Kontrola NKÚ nezjistila ani jeden případ, kdy by MF využilo svého oprávnění vydané povolení subjektům, které opakovaně porušují právní předpisy a podmínky provozování, zrušit.

Právní úprava od 1. 1. 2012 umožňuje postihovat zakázanou reklamu nepovolených LJPH. Podněty k zahájení správního řízení finančními orgány věcně příslušným orgánům nebyly průběžně předávány. S vyhledáváním a sumarizací podkladů začaly finanční orgány až ve třetím čtvrtletí roku 2013.

FÚ může rozhodnout o převodu výnosu nepovolené LJPH, kterou by bylo oprávněno povolit MF, do státního rozpočtu a uložit pokutu až do výše 10 mil. Kč. V letech 2011–2013 rozhodly orgány finanční správy o odvodu výnosu z nepovolené loterie celkem jen ve čtyřech případech, přestože v letech 2012 a 2013 provozovatelé na základě údajů MF, resp. GFŘ provozovali nepovolené LJPH ve 130 případech.

MF žádným právním předpisem ani GFŘ metodikou neupravilo, jak přistupovat k vyměřování výnosu nepovolené loterie. Možnost rozhodnout o převodu výnosu nepovolené LJPH je značně omezena, neboť v případě, že provozovatel loterie nepředloží údaje o vsazených a vyplacených částkách, jsou finanční orgány v důkazní nouzi, přičemž právní úprava neumožňuje stanovit výnos náhradním způsobem. Finanční orgány však výnos nevyměřily ani v případech nepovoleného provozování technických zařízení, u nichž bylo stanovení výše odvodu možné, např. odečtem počítadel nebo z pasivních přístupů. I v těchto případech FÚ uložily pouze pokutu.

Podle § 1 odst. 5 zákona o loteriích jsou spotřebitelské loterie nad zákonem stanovený limit zakázány a ani MF není oprávněno je povolit. V případě zjištění takové loterie nelze rozhodnout o odvodu výnosu a lze uložit pokutu jen do výše 10 mil. Kč, která nemusí dosahovat výše výnosu provozovatele nepovolené LJPH.

5. Schopnost správného vyměření odvodů a jejich rozdělení

Sazby

Právní úpravou účinnou v ČR od 1. 1. 2012 byla jednotně pro všechny LJPH nastavena sazba odvodu ve výši 20 % ze základu. Navíc u VHP a JTHZ byl zaveden odvod 55 Kč za den a povolené zařízení.

Tabulka č. 1 – Celkové poplatkové a odvodové zatížení provozovatelů LJPH bez příslušné částky daně z příjmu (v mil. Kč)

Ukazatel	ROK							
	2010		2011		2012		2013	
	Předpis	Inkaso	Předpis	Inkaso	Předpis	Inkaso	Předpis	Inkaso
Odvod na státní dozor	182,88	186,76	198,60	218,34	-	-	-	-
Správní poplatky	745,08	735,13	768,01	751,03	1 028,31	989,58	18,18	131,23
Odvod z loterií LJPH	-	-	-	-	6 035,35	5 935,76	8 139,00	8 057,00
Místní poplatky	-	927,30	-	1 305,45	-	188,01	-	131,47
Odvod na VPÚ	-	3 531,00	-	3 463,00	-	-	-	-
CELKEM	927,96	5 380,19	966,61	5 737,82	7 063,66	7 113,35	8 157,18	8 319,70

Vsazeno	123 634	126 822	135 537	-
Vyplaceno	93 812	95 722	103 728	-
Hrubý výnos z LJPH	31 822	31 100	31 808	-

Zdroj: ADIS GFŘ, sdělení MF, místní poplatky z Centrálního systému účetních informací státu.

Pozn.: Celkový hrubý výnos (rozdíl vsazeno vyplaceno) ze hry za rok 2013 nebyl v průběhu realizace kontrolní akce MF znám. Celková výše odvodového a poplatkového zatížení v roce 2010 a 2011 nezahrnuje správní poplatky, které byly příjmem obcí. Celkové inkaso v roce 2012 zahrnuje i inkaso správních poplatků (cca 800 mil. Kč) za LJPH provozované v roce 2011.

Dopad novely zákona o loteriích na daň z příjmu nelze obecně vyčíslit, neboť je ovlivňován dalšími předměty podnikání provozovatele LJPH, včetně odečtu ztráty z podnikání.

NKÚ v údajích MF porovnal základ odvodu s vsazenou částkou. Zjistil, že u některých LJPH je základ odvodu velmi nízký, např. u VHP v kasinech činil 11,43 % ze vsazených částek, u karetních her 5,08 % a v internetových kursových sázkách 13,25 % ze vsazených částek. Průměrná hodnota základu odvodu v roce 2012 činila 26,68 % (např. u číselných loterií byla 53,44 %) ze vsazených částek.

Ve státech EU jsou sazby odvodů (daní) členěny podle druhů LJPH. Příkladem možného zdanění je Slovenská republika, která měla pro karetní hry stanovenou 29% sazbu z vsazené částky, případně

paušální částku za jednotlivý hrací stůl. U VHP a JTHZ je výše odvodu pro státní rozpočet stanovena paušální částkou za rok.

V ČR v roce 2011 činila průměrná výše odvodového a poplatkového zatížení provozovatelů LJPH 17 % až 18 %. Novelou zákona o loteriích došlo od roku 2012 k jeho navýšení na cca 22 %, avšak ve Slovenské republice bylo vyšší o 7 procentních bodů.

Tabulka č. 2 – Porovnání údajů mezi Českou a Slovenskou republikou

ÚDAJE (v mil. Kč) za rok 2012	ČESKÁ REPUBLIKA	SLOVENSKÁ REPUBLIKA
VSAZENO	135 537	55 786
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	12 908	10 331
VYPLACENO	103 728	42 336
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	9 879	7 840
HRUBÝ VÝNOS ZE HRY	31 808	13 450
v % (z částky vsazeno)	24 %	24 %
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	3 029	2 491
ODVOD DO STÁTNÍHO ROZPOČTU A ROZPOČTU OBCÍ – inkaso	7 113	3 870
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	677	717
ODVODOVÉ A POPLATKOVÉ ZATÍŽENÍ PROVOZOVATELŮ (v %)	22 %	29 %

Zdroj: Výročná správa o činnosti Finančnej správy za rok 2012, podklady MF.

Pozn.: Odvod do státního rozpočtu a obcí zahrnuje u Slovenské republiky odvod do státního rozpočtu, odvod obcím, manipulační přírůžku, obslužné a správní poplatky. Odvod do státního rozpočtu a obcí zahrnuje u České republiky odvod z loterií, správní poplatky (bez obcí) a místní poplatky. Daň z příjmů, které toto podnikání podléhá v obou státech, není ani u jednoho ze států zohledněna. Kurz eura podle ČNB k 31. 12. 2012 byl 25,14 Kč. Počet obyvatel k 31. 12. 2012 byl v ČR 10,5 mil. a ve Slovenské republice 5,4 mil.

Výběr odvodů a poplatků a jejich rozdělení

Tabulka č. 3 – Statistika finančních toků z LJPH

Druh loterie a jiné podobné hry	Vsazeno (v mil. Kč)	Vyplaceno (v mil. Kč)	Příjmy ze hry – hrubý výnos (v mil. Kč)	Hodnota hrubého výnosu z částek vložených do hry (v %)
Loterie – z toho:	6 641,30	3 127,60	3 513,70	52,91
Číselné loterie	5 979,10	2 783,70	3 195,40	53,44
Okamžité loterie	651,10	337,90	313,20	48,10
Sázky na sportovní výsledky (totalizátor)	11,10	6,00	5,10	45,95
Kursově sázky	5 936,60	4 112,50	1 824,10	30,73
Bingo	20,40	14,30	6,10	29,90
Kasina – z toho:	10 030,70	8 346,70	1 684,00	16,79
Kasínové hry (živé hry)	9 674,40	8 008,40	1 665,90	17,22
Karetní turnaje	356,40	338,30	18,10	5,08
Technické hry – z toho:	87 804,30	67 369,80	20 434,50	23,27
Interaktivní videoloterijní terminály	60 058,00	44 350,40	15 707,50	26,15
Elektromechanická ruleta	6 372,50	5 556,90	815,50	12,80
Internetová kurzová sázka	14 004,10	12 148,40	1 855,70	13,25
Lokální loterijní systém	7 032,20	5 078,30	1 953,90	27,79
Ostatní technické hry	337,60	235,80	101,80	30,15
VHP v kasinech	14 819,50	13 125,70	1 693,80	11,43
VHP v obcích	10 283,60	7 631,40	2 652,20	25,79
CELKEM	135 536,40	103 728,00	31 808,40	
– z toho VHP a JTHZ	112 907,40	88 126,90	24 780,50	

Zdroj: údaje MF o vsazených a vyplacených částkách.

Z tabulky je zřejmé, že největší objem vsazených prostředků se realizuje prostřednictvím VHP a JTHZ a tomu odpovídá i výše odvodů.

Systém správy příjmů z provozování VHP do 31. 12. 2011 zajišťovaly obce, které byly také příjemci místních poplatků a 50 % správního poplatku. Sazba správních a místních poplatků byla stanovena paušální částkou. Inkaso poplatků u VHP bylo realizováno před vydáním povolení k provozování VHP, což znemožňovalo vznik nedoplatků a bylo pozitivní pro cash flow státu a obcí. S výběrem příjmů za povolený VHP byly spojeny minimální výdaje a ke kontrole zpoplatnění VHP nebylo třeba žádné zvláštní technické podpory.

Po nabytí účinnosti novely zákona o loteriích rozdělují FÚ odvody a poplatky v poměru 20 % pro státní rozpočet a 80 % pro rozpočty obcí, na jejichž území je zařízení provozováno (týká se VHP a JTHZ). V případě ostatních LJPH rozdělují FÚ odvody v poměru 30 % pro všechny obce v ČR a 70 % ve prospěch státního rozpočtu.

Po novele zákona o loteriích výdaje na správu příjmů rostly, přestože v letech 2012 a 2013 ukončila sloučením nebo zánikem řada provozovatelů provozování LJPH (u kontrolovaných FÚ 80 provozovatelů). Provozovatelé za roky 2012–2013 k 28. 2. 2014 podali 3 654 odvodových přiznání a hlášení z toho jen 213 elektronickou cestou. Provozovatelé zahrnutí do kontrolního vzorku NKÚ (96 subjektů) vyplnili v odvodových přiznáních za rok 2012 a jejich přílohách 76 216 kolonek, přičemž FÚ tyto informace musely zpracovat. Nejen že jde o administrativně náročnou činnost, ale navíc muselo dojít k úpravě automatizovaného daňového informačního systému, což si vyžádalo výdaje ve výši 32,8 mil. Kč.

Zálohy na odvody jsou splatné do 20. dne po skončení kalendářního čtvrtletí, ve kterém byly VHP provozovány. Odvod je splatný do dvou měsíců od skončení kalendářního roku.

Nedoplatky odvodů za dva roky dosáhly 261 mil. Kč, z toho na VHP a JTHZ 229 mil. Kč.

Provozovatelé provozující LJPH pouze jednorázově a nahodile v rámci doplňkové hospodářské činnosti (např. tomboly na společenských, kulturních a sportovních akcích) průměrně přiznali odvod z LJPH ve výši cca 2 000 Kč, přičemž odvod se ještě dále rozděloval mezi všechny obce ČR a státní rozpočet. I tito provozovatelé musejí podat odvodové přiznání. Před účinností novely, tj. do 31. 12. 2011, byl správní poplatek příjmem obce, která loterii povolila, a byl splatný v okamžiku podání žádosti o povolení obci.

NKÚ porovnal údaje z odvodových přiznání s údaji o vydaných povoleních. Za rok 2012 u kontrolního vzorku 48 provozovatelů podnikajících v 346 obcích zjistil značné rozdíly jak v přiznaném počtu VHP a JTHZ, tak i v počtu dní provozování. Rozdíly byly zjištěny u 236 (68 %) obcí, které ve finančním vyjádření představovaly za rok 2012 částku 39 mil. Kč. Za rok 2013 u 26 provozovatelů NKÚ zjistil rozdíly u 159 (78 %) z kontrolního vzorku 205 obcí. Ve finančním vyjádření činil rozdíl za rok 2013 částku 29 mil. Kč.

Užití vybraných prostředků

Zákon o loteriích stanovil, že část prostředků vybraných za provozování LJPH byla určena na veřejně prospěšné účely. Praxe zavedená do 31. 12. 2011 v ČR, kdy provozovatel sám určoval, komu bude prostředky poskytovat a k jakému účelu, byla v rámci států EU neobvyklá. Od 1. 1. 2012 byla účelovost použití prostředků zrušena a odvod z LJPH plyne do veřejných rozpočtů a hospodaří se s ním jako se součástí rozpočtů.

Z kontrolních zpráv Nejvyšších kontrolních institucí států EU, které v období let 2004–2012 prováděly kontroly oblastí využití prostředků z hazardních her, vyplývá, že:

- ve Finsku jsou spravovány zejména Ministerstvem školství a kultury a až následně poskytnuty příjemcům (konečnému příjemci, jinému finančnímu orgánu, sdružení nebo nadaci),
- v Estonsku příslušné resorty přerozdělují finanční prostředky (systém byl vyhodnocen jako neekonomický a neefektivní),
- v Nizozemí je zřízena nadace, která má zákonný monopol na hazardní hry, a veškeré zisky jdou přímo do nizozemské státní pokladny (rozpočet nadace byl vyhodnocen jako řádný a kontrolovatelný),

- ve Velké Británii byly prostředky určeny na veřejně prospěšné účely a jejich výběr zajišťovaly veřejné organizace.

Ve Slovenské republice je přímo v zákoně č. 171/2005 Z.z., o hazardních hrách a o změně a doplnění některých zákonů, garantováno, že veškeré příjmy z odvodů jdou na zabezpečení vykonání všeobecně prospěšných služeb (zdravotnictví, sociální služby, humanitární pomoc apod.).

6. Rozpočtové určení příslušenství odvodu

Podle ustanovení § 41i zákona o loteriích se odvody z LJPH rozdělují v zákonem definovaném poměru mezi státní rozpočet a rozpočty obcí. Rozpočtové určení odvodu se mění v závislosti na tom, zda se jedná o odvod za provozování VHP a JTHZ (80 % povolující obce, 20 % státní rozpočet), nebo zda se jedná o odvody z ostatních LJPH (30 % všechny obce v ČR, 70 % státní rozpočet).

Při správě odvodů z LJPH se postupuje podle daňového řádu (§ 41h) zákona o loteriích), podle kterého příslušenství daně sleduje osud daně (§ 2 daňového řádu) a správce daně převede výnos daně spolu s příslušenstvím v souladu s rozpočtovým určením (§ 257 daňového řádu).

Rozdílnému rozpočtovému určení GFŘ přizpůsobilo evidenci daní a zavedlo dva druhy příjmu (DP 272 pro VHP a JTHZ a DP 271 pro ostatní LJPH), avšak veškeré příslušenství k odvodům FÚ předepisují pouze na DP 271. Příslušenství se tak převádí nejen ve špatném poměru mezi státem a obcemi, ale i všem obcím v ČR, tedy i těm, kterým nárok na finanční prostředky nevznikl. Příslušenství k odvodům za provoz VHP a JTHZ se tudíž rozděluje v jiném poměru než odvod, ke kterému je vyměřeno. Popsaný systém nastavilo GFŘ údajně z důvodu hospodárnosti a jednodušší správy, avšak v rozporu s právními předpisy. Změnu právní úpravy iniciovalo až v dubnu 2014.

NKÚ u kontrolovaných FÚ zjistil nesprávný převod ve výši 7,4 mil. Kč.

7. Informační systém pro podporu činností dle zákona o loteriích (IS SDSL)

MF vynaložilo na pořízení a podporu kompletního informačního systému podpory státního dozoru 2,7 mil. Kč. Následně na jeho další rozvoj vynaložilo 26,2 mil. Kč. Celkem již cena IS SDSL dosáhla částky 28,9 mil. Kč, a přesáhla tak pořizovací cenu více než 10krát.

MF zadávalo specifikace pro vytvoření a úpravu IS SDSL nekompletně a nekonceptně. Již při zahájení provozu systému byly zjištěny nedostatky, které MF řešilo zadáním dalších úprav. Část výdajů byla vynaložena na odstranění vzniklých nepřesností při exportu dat z původního informačního systému a na odstranění chybných údajů při vkládání dat do systému běžnými uživateli.

NKÚ zjistil, že přes vynaložení těchto výdajů IS SDSL stále obsahuje nesprávné, neúplné a obtížně využitelné údaje (např. duplicita údajů, absence dokumentů, špatná data, neevidování přesného počtu herních míst u technických zařízení). Navíc NKÚ zjistil, že některé funkce nebyly vůbec využívány, přestože za ně bylo zapláceno.

Pro výkon státního dozoru a správu odvodů je využitelnost systému omezena i absencí údajů o obcích povolených LJPH. V systému je sice pro obce vytvořena funkce pro vkládání údajů, ale prakticky do systému nemají umožněn přístup. Správci odvodu nemají do IS SDSL přímý přístup a samotný systém není propojen se systémem pro správu odvodů (IS ADIS). Využití dat z IS SDSL pro správce daně je v podstatě znemožněno, neboť data nejsou spolehlivá a nelze je jednoduše zpracovat a analyzovat pro porovnání s odvodovými příznámi.

Finanční prostředky, které MF použilo na úpravy IS SDSL, nepovažuje NKÚ za vynaložené nejehospodárnějším způsobem, jak ukládá v § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. Možné porušení rozpočtové kázně NKÚ oznámil příslušnému FÚ. Hodnotu nehospodárně vynaložených prostředků MF nelze přesně vyčíslit.

8. Nehospodárně vynaložené výdaje

NKÚ v této kontrole prověřil výdaje ve výši 32 839 821 Kč vynaložené na vývoj, implementaci a provoz IS SDSL (viz bod č. 7) a na právní a poradenské služby související s oblastí LJPH.

MF v roce 2013 vynaložilo 1 464 399 Kč za zpracování právních analýz v otázkách alternativ postupu MF ve věci rušení a změn povolení k provozování LJPH. Řešení již před zpracováním analýzy navrhli odborně způsobilí zaměstnanci MF, neboť bylo dostatečně zřejmé z nálezů Ústavního soudu a znění správního řádu a zákona o loteriích.

V roce 2013 MF vynaložilo 877 250 Kč včetně DPH na zpracování analýzy v oblasti technického, organizačního, finančního a legislativního řešení státního dozoru přes centrální informační systém. Výsledný materiál obsahoval obecně známé informace, informace které MF mělo k dispozici z vlastní činnosti a také ze zahraničních služebních cest, kdy například na cestu v roce 2012 pro dva zaměstnance do Las Vegas vynaložilo MF 197 tis. Kč. Informace MF získávalo i z pozice gesčního ministerstva a při zahraničních setkáních zabývajících se regulací hazardu. Analýza je v podobě, v jaké ji MF převzalo, nepoužitelná. MF zadalo tuto analýzu, přestože dlouhodobě neřešilo technické standardy ke kontrole, zpracování a evidenci finančních toků.

V letech 2010–2012 vynaložilo MF 823 711 Kč za metodickou a analytickou podporu ve vztahu k činnostem dle zákona o loteriích (např. zpracování analýz, podíl na návrhu zákona, IT podpora IS SDSL), které zajišťoval externí dodavatel (fyzická osoba). Zvláštní kvalifikační předpoklady dodavatele pro výkon činností uvedených ve smlouvě ve vztahu k činnostem podle zákona o loteriích nebyly prokázány. Dodavatelem byl bývalý zaměstnanec MF, který ukončil pracovní poměr bezprostředně před uzavřením předmětné smlouvy. U tohoto dodavatele byla zjištěna shoda jmen s osobou, která za MF uzavírala smlouvy o dílo na IS SDSL.

MF vynaložilo v období let 2011–2013 finanční prostředky ve výši 785 328 Kč za audit systému kvality procesů dle zákona o loteriích a dalších právních předpisů. Tyto audity byly v roce 2011 zajišťovány externím pracovníkem na základě smlouvy o provedení poradenských služeb a v letech 2012 a 2013 na základě dohod o práci konané mimo pracovní poměr. Takové kontroly je ale MF povinno podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, vykonávat trvale a průběžně vlastními zaměstnanci. Interním auditem žádná taková kontrola provedena nebyla.

MF vynaložením finančních prostředků ve výši 3 950 688 Kč na zpracování studií, analýz a poradenskou činnost externích dodavatelů neplnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, a tudíž postupovalo v rozporu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.

Příloha č. 1

Vysvětlení pojmů

Státním dozorem se rozumí kontrola a dohled nad provozováním LJPH dle zákona o loteriích.

Správou odvodů je postup dle daňového řádu, jehož cílem je správné zjištění a stanovení odvodových a poplatkových povinností a zabezpečení jejich úhrady.

Centrální loterijní systém (CLS) je herní systém, se kterým sázející komunikuje prostřednictvím interaktivního videoloterijního terminálu.

Část výtěžku jsou finanční prostředky z provozování loterií a jiných podobných her použité provozovateli na veřejně prospěšné účely.

Elektromechanická ruleta (EMR) je „hra ruleta“ provozovaná na technickém zařízení.

Finanční tok představuje proces od vložení finančních prostředků přes uskutečnění sázky a vygenerování výsledku hry až po případné vyplacení výhry.

Základ odvodu se skládá z dílčích základů odvodů, které tvoří částka, o kterou úhrn vsazených částek (vklad a případný poplatek) převyšuje úhrn vyplacených výher, dále případně pevná část, kterou u VHP a JTHZ tvoří součet počtu dnů pro každý povolený přístroj.

Hrubý výnos provozovatele je rozdíl mezi vsazenou a vyplacenou částkou před zdaněním.

Interaktivní videoloterijní terminál (IVT) je typ hracího přístroje napojený na CLS.

Jiné technické herní zařízení (JTHZ) ve smyslu loterního zákona je takové technické zařízení odlišné od VHP podle ustanovení § 17 loterního zákona, které je funkčně nedělitelné a slouží k realizaci loterie nebo jiné podobné hry ve smyslu § 1 odst. 1 loterního zákona, a to celého procesu od samého počátku do jeho konce. Nezáleží přitom na tom, zda je zařízení, jímž je loterie a jiná podobná hra provozována, postaveno na principu mechanickém, elektromechanickém, elektronickém či obdobném.

Jistota je peněžní částka, kterou je žadatel povinen složit (tzv. vinkulovat) na zvláštní účet u banky nebo spořitelního a úvěrního družstva k zajištění pohledávek státu, obcí a výplat výher sázejícím.

Loterie nebo jiná podobná hra (LJPH) je hra, jíž se dobrovolně účastní fyzická osoba, která zaplatí sázku. O výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost nebo událost uvedená provozovatelem v herním plánu. Nezáleží přitom na tom, provádí-li se hra pomocí mechanických, elektronicko-mechanických, elektronických nebo obdobných zařízení.

Loterie je hra, při které se výhra určuje slosováním všech vydaných (tedy i neprodaných) losů. Loterie se dále dělí na peněžité nebo věcné, číselné loterie a okamžité loterie.

Místní poplatek je poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj (dále také „VHP“), koncový interaktivní videoloterijní terminál a herní místo lokálního herního systému vybíraný na základě zákona o místních poplatcích.

Monitorovací zařízení musí obrazově a zvukově zaznamenávat celý průběh všech provozovaných her, dále pak práce přípravné (výdej žetonů) a závěrečné (uzavírání stolů, počítání žetonů a hotovosti). Provozovatel je povinen uchovávat po dobu 90 kalendářních dnů záznamy pořízené monitorovacím zařízením a pracovníkům státního dozoru umožnit přístup k těmto záznamům, včetně jejich zapůjčení mimo prostor kasina. Monitorování musí být prováděno v nezpomaleném a nepřerušovaném záznamu. Bližší podmínky pro monitorování a uchovávání záznamů stanoví ministerstvo právním předpisem.

Správný poplatek je poplatek za vydání povolení k provozování loterií a jiných podobných her vybíraný dle zákona o správních poplatcích.

Pověřená autorizovaná osoba je organizace, která je na základě rozhodnutí MF oprávněna provádět technickou kontrolu zařízení (podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů).

Povolovací orgán je orgán oprávněný vydat povolení k provozování LJPH.

Provozovatel je právnická osoba se sídlem na území ČR, které povolovací orgán vydal povolení k provozování. Může jít o:

- stát (ministerstvo nebo jím pověřená organizace);
- akciovou společnost se sídlem na území ČR, jejíž veškeré akcie znějí na jméno a je založena k provozování loterií a jiných podobných her;
- právnickou osobu v souladu s obchodním zákoníkem (VHP).

Sázková hra je hra, u které je předpokladem účasti složení vkladu. Sázkové hry jsou:

- sázková hra provozovaná pomocí VHP;
- sázková hra, kdy je výhra podmíněna uhodnutím výsledků nebo pořadí ve sportovních soutěžích;
- sázkové hry provozované pomocí žetonů s kombinací 15 čísel v číselné řadě od 1 do 90;
- kursové sázky;
- sázkové hry provozované v kasinech;
- sázení po telefonu;
- dostihové sázky.

Tombola je hra, při které se do slosování zahrnou pouze prodané losy. Losy se prodávají a výhry vydávají v den a na místě slosování.

Výherní hrací přístroj (VHP) je kompaktní, funkčně nedělitelné a programově řízené technické zařízení s ovládáním, určené pro jednoho hráče.

Vyúčtování obsahuje údaj o přijatých vkladech (sázkách) a vyplacených výhrách. Provozovatel je povinen vyúčtování předložit orgánu státního dozoru a v opise orgánu, který loterii nebo tombolu povolil.

Živá hra jsou sázkové hry povolené podle § 2 písm. i), u kterých je hra uskutečňována s obsluhou zástupce provozovatele.

Záloha na odvod z LJPH je placena čtvrtletně a spravuje se jako daň podle daňového řádu. Záloha se neplatí za poslední čtvrtletí odvodového období.

Poplatníkem odvodu je podle § 41 zákona provozovatel loterie nebo jiné podobné hry, kterým může být jen právnická osoba se sídlem na území České republiky, které oprávněný orgán vydal povolení k provozování loterie nebo jiné podobné hry (§ 1 odst. 7 zákona).

Odvodovým obdobím je kalendářní rok.

Odvodové hlášení podává provozovatel LJPH do 25 (20 dní v roce 2014) po skončení kalendářního čtvrtletí a uvádí v něm údaje pro výpočet zálohy na odvod z LJPH.

Odvodové přiznání k LJPH podává provozovatel LJPH do dvou měsíců po skončení odvodového období a uvádí v něm údaje pro výpočet odvodové povinnosti.

Příloha č. 2**Srovnání způsobu zpoplatnění loterií před a po 1. 1. 2012**

Účinnost do 31. 12. 2011			
Název poplatku	Sazba	Rozpočtové určení	Účelovost použití
Odvod na správní dozor	1 % z příjmu ze sázkových her sníženého o vyplacené výhry	Státní rozpočet	Neúčelový, náklady státního dozoru
Odvod na veřejně prospěšné účely	6 % až 20 % z rozdílu mezi vsazeno/vyplaceno, rozdíl dále snížen o správní a místní poplatky, odvod na státní dozor – sazba se uplatnila dle výše rozdílu ze všech provozovatelem provozovaných her	Vybrané subjekty	Sociální, zdravotní, sportovní, ekologický, kulturní nebo jinak veřejně prospěšný účel
Správní poplatek za vydání povolení, u VHP za každé zařízení nebo koncové hrací místo	Pevná částka až 10 mil. Kč nebo 10 % z rozdílu mezi vsazenými částkami a výhrami vyplacenými sázejícím za rok nebo úhrnnou cenou emise losů a předpokládaných vyplacených výher. Maximální pevná částka neplatila pro sázkové hry v kasinu dle § 2 písm. i) zákona č. 202/1990 Sb. a sázkové hry dle § 2 písm. g). Správní poplatek za každý druh hry	Státní rozpočet, resp. obec u jí povolované loterie U VHP 50 % rozpočty územní samosprávy a 50 % státní rozpočet	Neúčelový
Místní poplatky – poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, koncový interaktivní videoloterijní terminál a herní místo lokálního herního systému	1 000 až 5 000 Kč/měsíc za každý VHP – obec mohla od jeho vybírání upustit	Rozpočty územní samosprávy	Neúčelový
Účinnost od 1. 1. 2012			
Odvod z loterií	20 % z dílčího základu odvodu, který tvoří částka, o kterou úhrn vsazených částek převyšuje úhrn vyplacených výher. V případě VHP se připočte odvod ve výši 55 Kč/za den a zařízení	Státní rozpočet: 20 % u VHP, 70 % u ostatních her	Neúčelový
		Rozpočet územní samosprávy: 80 % u VHP, 30 % u ostatních her	Neúčelový
Správní poplatek	5 000 Kč za povolení, 3 000 Kč za změnu	Státní rozpočet, resp. obec u jí povolované loterie U VHP rozpočty územní samosprávy	Neúčelový

Zdroj: právní předpisy.

Příloha č. 3**Přehled základních údajů o činnostech souvisejících s LJPH****Významné údaje v roce 2013**

ODVODY A POPLATKY	
Celkové poplatkové a odvodové zatížení provozovatelů LJPH	8 157,70 mil. Kč
Inkaso odvodu za VHP a JTHZ	7 113,35 mil. Kč
<i>z toho: odvedeno obcím</i>	4 878,00 mil. Kč
Nedoplatky celkem	261,00 mil. Kč
<i>z toho: nedoplatky z VHP a JTHZ</i>	229,00 mil. Kč
Příslušenství odvodu	21,80 mil. Kč
Ministerstvo financí – povolovací činnost a státní dozor	
	Počet
Vydaná rozhodnutí (o povolení nebo změně)	9 910
<i>z toho: z moci úřední</i>	477
<i>z toho: počet rozkladů</i>	417
Žádosti o povolení v roce 2013	1 818
Žádosti o doplnění povolení v roce 2013	3 375
Zaměstnanci SD (k 1. 1. 2013)	32
<i>z toho: oddělení Správní řízení</i>	19
<i>oddělení Právní a metodické</i>	11
Provozovatelé LJPH na základě povolení MF (k 1. 10. 2013)	75
STÁTNÍ DOZOR FINANČNÍ SPRÁVY	
	Počet
Provedené kontroly SD	17 946
<i>z toho: s nálezem</i>	809
<i>v %</i>	4,51
Počet zaměstnanců SD	156
	Údaj v Kč
Celkové mzdové náklady – SD	53 387 009
Mzdové náklady na 1 zaměstnance SD	342 224
LJPH	
	Počet
Celkový počet LJPH povolených MF (k 31. 12. 2013)	61 026
<i>z toho: VHP povolené MF (stav k 31. 12. 2013)</i>	3 438
<i>IVT povolené MF (stav k 31. 12. 2013)</i>	48 461
<i>EMR povolené MF (stav k 31. 12. 2013)</i>	1 541
VHP povolené obcemi	17 765
Obce povolující provoz VHP	1 223
Obce, jimž byl odvod rozdělen	2 014

Zdroj: podklady MF a GFŘ.**Pozn.:** SD – MF, odbor Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi.

13/36

Peněžní prostředky vynakládané na služby, jejichž cílem je podpora zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/36. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Brandt.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na služby v oblasti informování a komunikace s veřejností, jejichž cílem je podpora zemědělských produktů a potravin na tuzemském trhu.¹

Kontrolovaným obdobím byly roky 2008 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející. Kontrola byla prováděna od října roku 2013 do dubna roku 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“), Státní zemědělský intervenční fond, Praha, (dále také „SZIF“) a Vinařský fond, Brno, (dále také „VF“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZe, SZIF a VF, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání MZe, SZIF a VF proti rozhodnutím o námítkách byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 30. června 2014,

schválilo usnesením č. 7/XII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MZe je pověřeno řízením zemědělské politiky státu a je vlastníkem ochranných známek „Klasa“² a „Regionální potravina“.

SZIF byl zřízen podle zákona č. 256/2000 Sb.³ a od roku 2004 zajišťuje propagaci a správu značky „Klasa“ a s tím související činnosti. Od roku 2012 SZIF zajišťuje také administraci značky „Regionální potravina“.

VF byl zřízen podle zákona č. 321/2004 Sb.⁴ a má v působnosti mj. podporu marketingu, prodej vína a ochranu označování vína podle zeměpisného původu. Vlastníkem ochranné známky „vína z Moravy, vína z Čech“ je společnost Národní vinařské centrum, o.p.s., a VF tuto známku využívá.

-
- ¹ Kontrolní akce byla zaměřena na peněžní prostředky vynakládané na služby související s přípravou, realizací a vyhodnocováním komunikačních kampaní realizovaných v souvislosti se značkami „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“. Tyto služby jsou pro potřebu kontrolní akce označovány jako **komunikační aktivity**. Soubor konkrétních komunikačních aktivit realizovaných na základě komunikační strategie je označován jako **komunikační kampaň**. Kontrolované osoby komunikační kampaň na jednotlivá období realizují a veřejnosti prezentují pod určitou **značkou**. Značka zahrnuje mj. logo a slouží jako symbolické označení pro informace spojené s produktem a pro vytváření asociací a očekávání spojených s tímto produktem.
 - ² Ochranná známka ke značce „Klasa“ je u Úřadu průmyslového vlastnictví přepsána do textové podoby ve formátu „a KLASA“. V kontrolním závěru je používána jednodušší forma přepisu v podobě „Klasa“.
 - ³ Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu).
 - ⁴ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). VF byl zřízen jako nástupce Vinařského fondu zřízeného podle dřívějšího zákona č. 115/1995 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících právních předpisů.

Záměr podpory potravin⁵ byl poprvé uveden v materiálu *Národní program podpory domácích potravin* z roku 2003. Na základě tohoto materiálu vznikly značky „Klasa“ a „Regionální potravina“. Značka „Klasa“ byla původně udělována výrobkům tuzemského původu, jejichž kvalita byla srovnatelná nebo lepší než podobných dovážených produktů. Od roku 2007 je udělována výrobkům splňujícím pouze kvalitativní požadavky, které stanovily MZe a SZIF, není již tedy brán ohled na jejich původ. Značka „Klasa“ by měla v současnosti sloužit spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci kvalitních výrobků bez ohledu na jejich původ. Značka „**Regionální potravina**“ je udělována výrobkům vyrobeným v určitém regionu ze surovin příslušného regionu, měla by upozorňovat spotřebitele na tradiční a regionální tuzemské potravinářské výrobky a seznámit spotřebitele s vybranými regionálními potravinami z jednotlivých krajů České republiky (dále jen „ČR“). Značka „**vína z Moravy, vína z Čech**“ vznikla v roce 2006 za účelem podpory a propagace tuzemských vín a je dostupná pouze lahvovým vínům zařazeným do kategorií jakostní a jakostní s přívlaskem, avšak jen pokud jsou tato vína původem z tuzemských vinařských oblastí.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Finanční zajištění komunikačních kampaní pro značky „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“

Marketingová podpora⁶ značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ je spolufinancována z kapitoly státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství*.

Od roku 2004 MZe poskytuje SZIF na marketingovou podporu značky „Klasa“ dotace. V letech 2010 a 2011 MZe zajišťovalo marketingovou podporu značky „Regionální potravina“ přímo a od roku 2012 ji financuje stejným způsobem jako značku „Klasa“, tzn. formou dotací poskytnutých SZIF.

Marketingová podpora značky „vína z Moravy, vína z Čech“ je financována z příjmů VF, které jsou definovány v zákoně č. 321/2004 Sb., a dále z peněžních prostředků poskytovaných MZe ve výši stanovené v § 35 tohoto zákona.

V následující tabulce (č. 1) jsou uvedeny výše dotací poskytnutých MZe na marketingovou podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a na činnost VF a realizované výdaje v letech 2008–2013. V případech, kdy výdaje na marketingovou podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ byly v daném roce vyšší než dotace poskytnuté MZe, hradil SZIF tento rozdíl z peněžních prostředků na marketingovou podporu značky „Klasa“ převedených z minulých let, dále z bankovních úroků či z přijatých poplatků za výstavy a veletrhy. VF hradil rozdíl z dalších finančních prostředků, které měl k dispozici na svou činnost.

5 Dle zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, je potravina látka určená ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky.

6 MZe v rozhodnutích o poskytnutí dotace uvádí jako účel poskytnutí dotace SZIF marketingovou podporu nebo marketingovou činnost. Dotace poskytnuté z prostředků MZe jsou v VF využívány dle zákona č. 321/2004 Sb., tzn. mj. i k podpoře marketingu.

Tabulka č. 1 – Přehled výše dotací a výdajů na komunikační kampaně na podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ (v mil. Kč)

Rok		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Klasa	Poskytnutá dotace na značku	180,0	200,0	250,0	117,0	200,0	160,0	1 107,0
	Výdaje na podporu (vč. DPH)	183,9	194,2	194,2	167,9	193,1	162,9	1 096,2
Regionální potravina	Poskytnutá dotace na značku	– ⁽¹⁾	– ⁽¹⁾	– ⁽²⁾	– ⁽²⁾	50,0	40,0	90,0
	Výdaje na podporu (vč. DPH)	– ⁽¹⁾	– ⁽¹⁾	49,7	33,2	45,5	42,1	170,5
VF	Poskytnutá podpora (dotace) na činnost VF	28,0	32,7	40	35,7	32,3	40,8	209,5
	Výdaje na podporu (vč. DPH)	60,4	42,5	36,7	45,6	31	32,4	248,6

Zdroj: informace a doklady MZe, SZIF a VF.

(1) Značka „Regionální potravina“ vznikla v roce 2010.

(2) V letech 2010–2011 financovalo komunikační kampaň na podporu značky „Regionální potravina“ MZe ze svého rozpočtu.

SZIF, MZe a VF vynaložily na komunikační kampaně na podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ v letech 2008–2013 celkem **1 515,3 mil. Kč**.

Ocenění značkou „Klasa“ je udělováno na tři roky. Na rozdíl od značky „Regionální potravina“ není u značky „Klasa“ omezen počet výrobků, kterým je značka při splnění požadovaných podmínek udělena. Ocenění značkou „Regionální potravina“ je udělováno na čtyři roky. Každý rok jsou oceněny pouze ty výrobky, které vyhrají soutěž realizovanou v jednotlivých krajích ČR (s výjimkou hl. m. Prahy). Značka „vína z Moravy, vína z Čech“ je poskytována vinařům, kteří splňují podmínky pro její udělení, a používání této značky není časově omezeno. V následující tabulce (č. 2) jsou uvedeny počty výrobků oceněných značkami „Klasa“ a „Regionální potravina“ v jednotlivých letech a počet vinařů, kterým byla poskytnuta licence k užívání značky „vína z Moravy, vína z Čech“.

Tabulka č. 2 – Počet výrobků oceněných značkami „Klasa“ a „Regionální potravina“ a počet vinařů, kterým byla udělena licence k užívání značky „vína z Moravy, vína z Čech“

Rok	Značka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkový počet oceněných výrobků	Klasa	1 355	1 317	1 314	1 301	1 210	1 202
Celkový počet oceněných výrobků	Regionální potravina	–	–	71	170	273	373
Celkový počet udělených licencí	vína z Moravy, vína z Čech	88	98	99	101	101	103

Zdroj: informace a doklady MZe, SZIF a VF.

2. Řízení komunikačních kampaní na podporu kontrolovaných značek

Marketingová podpora značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ probíhala formou komunikačních kampaní, které pro MZe, SZIF a VF zajišťovaly agentury⁷. Tyto agentury byly ve většině případů vybírány na základě zadaných veřejných zakázek (dále také „VZ“). Přehled komunikačních kampaní realizovaných v rámci kontrolovaného období je uveden pro jednotlivé značky v tabulkách v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru a komunikační kampaně, které byly předmětem kontroly NKÚ, jsou v těchto tabulkách zvýrazněny tučně.

2.1 Strategické řízení značek, nastavení rolí a kompetencí

Značka „Klasa“

Od roku 2003 do roku 2007 udělovalo MZe značku „Klasa“ výrobkům, které pocházely zcela nebo z převážné části z domácích surovin a vyrobeny byly ze 100 % tuzemskou prací. Od roku 2007 MZe a SZIF změnilly podmínky pro udělování značky „Klasa“ tak, aby propagace tuzemských výrobků oceněných touto značkou byla v souladu s komunitárním právem, protože ČR skončila výjimka Evropské

7 V kontrolním závěru je pojem „agentura“ používán obecně pro společnosti, které zajišťují reklamní, mediální, komunikační nebo PR (public relations) služby.

unie pro udělování značky „Klasa“ tuzemským výrobkům. Značku „Klasa“ začalo MZe udělovat výrobkům splňujícím pouze kvalitativní požadavky a její udělení přestalo být vázáno na tuzemský původ. Současné podmínky pro udělení značky neodpovídají původnímu záměru podpory tuzemských výrobků. SZIF však i nadále uváděl spojení značky „Klasa“ s českým původem výrobků, např.:

- Ve vizi značky „Klasa“ na období 2012–2013 je uveden emocionální posun komunikace značky blíže ke spotřebiteli tak, „*aby si spotřebitel bral nabízenou kvalitu Klasa za svou a upřednostňoval jen ty naše kvalitní = české kvalitní potraviny*“.
- Ve strategickém dokumentu schváleném dne 11. 7. 2011 *Strategie podpory kvalitních, čerstvých a tradičních potravin pro období 2012–2013* MZe a SZIF uvádí: „*Značka kvality Klasa má sloužit spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci typických domácích produktů (...)*“.
- V rámci komunikační kampaně na podporu značky „Klasa“ na období let 2009–2011 SZIF prezentoval značku pod sloganem „*Naše kvalita zaručena*“, kdy spojení „naše kvalita“ mělo odkazovat mj. na tuzemský původ výrobku.

Nastavení strategie propagace značky „Klasa“ neodpovídalo podmínkám pro udělování této značky výrobkům. MZe ani SZIF do doby schválení strategického dokumentu uvedeného výše nezajistily vytvoření strategie a strategické řízení této značky, nenastavily žádné strategické cíle značky ani nestanovily způsob, jakým by měla být realizována její marketingová podpora. Ani strategický dokument schválený v roce 2011 však neodpovídal podmínkám pro udělování značky „Klasa“.

NKÚ touto kontrolní akcí zjistil, že MZe v souvislosti s komunikačními kampaněmi na podporu značky „Klasa“:

- nezajistilo rozdělení rolí a kompetencí mezi MZe a SZIF v souvislosti s přípravou, realizací a vyhodnocováním komunikačních kampaní;
- do roku 2011 neprovádělo kontrolní činnost, od roku 2012 kontrolovalo především čerpání vynaložených peněžních prostředků SZIF na komunikační kampaně;
- nekontrolovalo naplňování ani vyhodnocování nastavených cílů komunikačních kampaní.

Značka „Regionální potravina“

Pro roky 2010 a 2011 MZe zajistilo nastavení strategického řízení značky a nastavení strategických cílů. V roce 2012 převedlo MZe činnosti související s propagací a administrací značky „Regionální potravina“ na SZIF. V souvislosti s touto změnou vytvořilo MZe dokument *Role a kompetence klíčových subjektů při realizaci projektu Regionální potravina*, který rozděloval role a kompetence v souvislosti s přípravou, realizací a vyhodnocováním komunikačních kampaní na podporu značky „Regionální potravina“ mezi MZe, SZIF a další subjekty. Současně MZe v roce 2012 ustavilo pracovní skupinu, která byla zřízena v rámci organizačních struktur MZe jako poradní orgán ministra zemědělství ve věci realizace, správy a administrace této značky. MZe a SZIF měly v pracovní skupině své zástupce.

Značka „vína z Moravy, vína z Čech“

Od vzniku značky „vína z Moravy, vína z Čech“ v roce 2006 zodpovídal za její správu a administraci Vinařský fond. Koncepce marketingové podpory tuzemského vinařství a vinohradnictví, ze které vychází značka „vína z Moravy, vína z Čech“, byla obsažena v materiálu *Koncepce marketingové a komunikační strategie Vinařského fondu*. VF zajistil strategické řízení značky a nastavil její strategické cíle. V rámci mediální kampaně na podporu této značky využívá Vinařský fond dále ochranné známky „Svatomartinské“ a „Růžové.cz“. Značka „vína z Moravy, vína z Čech“ tyto dvě značky zastřešuje.

2.2 Nastavení cílů komunikačních kampaní a jejich vyhodnocování

Nastavené cíle u jednotlivých kontrolovaných komunikačních kampaní na podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ nebyly ve většině případů konkrétní, neobsahovaly výchozí ani cílové hodnoty, a byly proto obtížně vyhodnotitelné. Přehled komunikačních kampaní je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru; kampaně, které byly předmětem kontroly NKÚ, jsou zvýrazněny tučně.

Příklad cílů pro komunikační kampaň na podporu značky „Klasa“ na období let 2009–2011:

- maximální přiblížení značky cílovým spotřebitelům;
- zvýšit preferenci potravin označených značkou „Klasa“ cílovými spotřebiteli.

Příklad cílů pro komunikační kampaň na podporu značky „Regionální potravina“ na rok 2011:

- navázat na informační kampaň a dále zvyšovat a posilovat pozitivní vnímání značky „Regionální potravina“ a oceněných produktů;
- posilovat vazby veřejnosti k danému regionu a zdůrazňovat výhodnost spotřeby místních potravin ve vztahu k rozvoji regionu, a tím i podpoře zaměstnanosti a cestovního ruchu.

Příklad cílů komunikační kampaně na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2010–2012:

- podpořit hrdost u vinařů, komunikovat plánované akce se značkou tak, aby se vinaři aktivně zapojili;
- dosáhnout co největšího množství ochutnávek a letákových akcí za optimálních podmínek.

Určité zlepšení v nastavení cílů komunikačních kampaní bylo zjištěno u komunikační kampaně pro značku „Klasa“ na období let 2012 a 2013 a komunikační kampaně pro značku „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2013–2015. SZIF nastavil některé dílčí cíle komunikační kampaně tak, že byly konkrétní a měřitelné, tyto cíle však nenavazovaly svým zaměřením na nastavené strategické cíle značky „Klasa“. Cíle nastavené Vinařským fondem byly konkrétní a měřitelné, ale u některých z nich VF nenastavil výchozí ani cílové hodnoty.

U žádné z komunikačních kampaní MZe, SZIF ani VF nenastavily metodiku nebo způsob vyhodnocování stanovených dílčích cílů a ani v průběhu realizace komunikačních kampaní nekontrolovaly, příp. neověřovaly, naplňování těchto cílů.

Po skončení komunikačních kampaní MZe, SZIF a VF zjišťovaly výsledky některých dílčích aktivit realizovaných v rámci dané komunikační kampaně (např. počet zobrazení reklamního banneru, počet návštěvníků na realizovaných akcích apod.). Plnění cílů komunikačních kampaní však MZe nevyhodnotilo, stejně tak tyto cíle nevyhodnocoval ani Vinařský fond. SZIF u komunikačních kampaní na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ vyhodnocoval pouze některé cíle, často však nesprávným či zavádějícím způsobem, např.:

- Ke zhodnocení komunikačních kampaní pro značky „Klasa“ a „Regionální potravina“ na období let 2012–2013 použil SZIF mj. průzkum, ve kterém byli respondenti nejprve dotázáni, zda někdy slyšeli o nějakých značkách kvality potravin. Do vzorku pak byli zahrnuti pouze ti respondenti, kteří odpověděli kladně, a ti byli následně dotázáni, které konkrétní značky znají. Nejednalo se tedy o zjišťování spontánní, ale podpořené znalosti značek. Přesto SZIF tyto výsledky jako spontánní znalost značek prezentoval.⁸
- SZIF použil ke zhodnocení výše uvedené komunikační kampaně na podporu značky „Klasa“ mj. průzkum, ve kterém byly zaměněny údaje o spontánní a podpořené znalosti značky, přičemž tyto údaje považuje SZIF za klíčové ukazatele úspěšnosti komunikační kampaně. V důsledku toho SZIF uváděl ve svém vyhodnocení vyšší míru spontánní znalosti značky „Klasa“, než jaká z průzkumu skutečně vyplynula.

MZe, SZIF a VF nastavovaly cíle komunikačních kampaní na další období bez vazby na výsledky cílů předchozích komunikačních kampaní. Řada dílčích cílů, které SZIF v rámci komunikačních kampaní nastavil, byla zaměřena na podporu prodejnosti výrobků označených značkou „Klasa“ či „Regionální potravina“. SZIF však informace o prodejnosti výrobků nezjišťoval a ani si nezajistil, aby relevantní informace mohl od výrobců získávat.

⁸ Spontánní znalost značky – respondenti jsou dotazováni, jaké znají značky. Podpořená znalost značky – respondenti jsou dotazováni, zda znají konkrétní značku.

3. Realizace komunikačních kampaní na podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“ a veřejné zakázky zadané v souvislosti s komunikačními kampaněmi

3.1 Komunikační kampaně na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“

Komunikační kampaně pro značky „Klasa“ a „Regionální potravina“ v letech 2009–2011

Na realizaci komunikačních kampaní pro značku „Klasa“ na období let 2009–2011 zadal SZIF tři VZ formou soutěže o návrh s následným jednacím řízením bez uveřejnění (dále jen „JŘBU“).

MZe na realizaci komunikačních kampaní pro značku „Regionální potravina“ v letech 2010–2011 zadalo rovněž tři veřejné zakázky. Dvě z nich byly realizovány jako soutěž o návrh s následným JŘBU, třetí VZ byla zadána formou otevřeného řízení. Dále MZe zadalo 108 veřejných zakázek malého rozsahu, z toho bylo 78 zakázek realizováno přímým oslovením dodavatele. Podrobnější informace o VZ zadaných v letech 2009–2011 jsou uvedeny níže v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Veřejné zakázky zadané v souvislosti s komunikačními kampaněmi na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ v letech 2009–2011

Značka	Veřejná zakázka	Výše plnění (v Kč vč. DPH)
Klasa	<i>Komunikační ATL/BTL podpora značky Klasa na období let 2009–2011</i>	376 412 469
Klasa	<i>Mediální podpora značky Klasa na období let 2009–2011</i>	168 385 009
Klasa	<i>Public Relations značky Klasa na období let 2009–2011</i>	11 492 792
R. potravina	<i>Informační kampaň o regionálních potravinách</i>	10 088 183
R. potravina	<i>Zajištění inzertní kampaně pro regionální potraviny</i>	17 380 417
R. potravina	<i>Marketingová kampaň prezentující Regionální potraviny</i>	13 331 437
R. potravina	108 veřejných zakázek malého rozsahu	42 198 167

Zdroj: informace a doklady obdržené od MZe a SZIF.

NKÚ zjistil, že u všech kontrolovaných veřejných zakázek uvedených v tabulce č. 3 (s výjimkou veřejných zakázek malého rozsahu) MZe ani SZIF v zadávacím řízení nepostupovaly transparentně, čímž porušily § 6 zákona č. 137/2006 Sb.⁹ Netransparentnost spatřuje NKÚ v následujícím jednání:

1. V soutěžní dokumentaci stanovil SZIF metodu bodového hodnocení soutěžních návrhů ve vztahu k nejlepšímu soutěžnímu návrhu. SZIF však tuto metodu při hodnocení soutěžních návrhů neaplikoval.
2. U veřejných zakázek MZe a SZIF nebylo z hodnocení soutěžních návrhů/nabídek zřejmé, jakým způsobem soutěžní porota, resp. hodnotící komise, hodnotila jednotlivá hlediska přiřazená ke kvalitativním dílčím hodnoticím kritériím. Ačkoliv v rámci jednoho dílčího hodnoticího kritéria bylo hodnoceno více hledisek, soutěžní porota přiřadila soutěžnímu návrhu celkový počet bodů za celé dílčí kvalitativní kritérium, aniž by z hodnocení bylo objektivně zřejmé, kolik bodů a v jakých hlediscích uchazeč v hodnoceném dílčím kritériu získal.
3. U veřejných zakázek MZe a SZIF se soutěžní porota, resp. hodnotící komise, při slovním hodnocení uchazečů v souvislosti s dílčími kvalitativními hodnoticími kritérii nevyjádřila u všech uchazečů ke stejným hlediskům u kvalitativních dílčích hodnoticích kritérií, hodnotila pouze některá hlediska, a to nikoliv u všech soutěžních návrhů/nabídek.
4. U veřejných zakázek MZe soutěžní porota, resp. hodnotící komise, hodnotila v rámci kvalitativních dílčích hodnoticích kritérií prvky, které nebyly specifikovány v soutěžní/zadávací dokumentaci.

SZIF u VZ na public relations navíc nezajistil po celou dobu soutěže anonymitu podaných návrhů, což NKÚ hodnotí jako porušení podmínek průběhu soutěže o návrh (porušení zákona č. 137/2006 Sb.). Tím, že MZe a SZIF nepostupovaly při hodnocení soutěžních návrhů transparentně, nebylo zaručeno, že v rámci zadávacích řízení byla vybrána nejlepší nabídka.

Při kontrole veřejných zakázek uvedených v tabulce č. 3, které realizoval SZIF v souvislosti s komunikační kampaní na podporu značky „Klasa“, byly dále zjištěny tyto skutečnosti:¹⁰

1. V jedenácti případech **SZIF schválil vyúčtování či uhradil fakturu** v celkové výši téměř 21 mil. Kč **za činnosti, které nebyly ukončeny, nebyl zřejmý jejich obsah a vztah k nastaveným cílům komunikační kampaně na podporu značky „Klasa“ nebo nebyly vůbec realizovány.**
 - Např. se jednalo o akci *Nezávislí obchodníci*. Vyúčtování ve výši 1 501 988 Kč od agentury schválil SZIF dne 29. 6. 2009, ačkoliv agentura ve vyúčtování vykázala počet odpracovaných hodin za období od 1. 4. 2009 do 15. 7. 2009. Ve vyúčtování od agentury byly mj. uvedeny náklady na notáře ve výši 30 000 Kč, ačkoliv jeho služeb agentura nevyužila. Vyúčtování dále obsahovalo hodnotu poukazů do hotelu pro pět výherců ve výši 105 000 Kč. Výherci však obdrželi poukazy v celkové výši 75 000 Kč. SZIF veškeré tyto položky uvedené agenturou ve vyúčtování uhradil.
2. SZIF ve dvanácti případech, u nichž celkový objem vynaložených peněžních prostředků činil téměř 37 mil. Kč, **rozšířil plnění nad rámec uzavřených smluv**. Prostřednictvím agentur SZIF **realizoval a následně agenturám uhradil činnosti, které nebyly vůbec předmětem VZ, nebo uhradil plnění, které neobdržel.**
 - Např. šlo o úhradu osmi kostýmů pro hostesky na akce, na kterých měla být prezentována značka „Klasa“; úhrada činila téměř 40 000 Kč. Z dokumentace však vyplývá, že hostesky měly místo kostýmů civilní oblečení a s logem „Klasa“ měly pouze trička.
 - Dále se jednalo o takzvaná regionální roadshow *Setkání Lions Clubu Praha, Zajištění prezentace značky Klasa na akci Žofínské fórum a Wine Party Brussel*. Regionální roadshow, kterou navrhla vítězná agentura ve svém soutěžním návrhu, měla být zaměřena na spotřebitele zboží označeného značkou „Klasa“ a realizována před hypermarkety nebo uvnitř hypermarketů. SZIF uspořádal a uhradil tři výše uvedené akce, přičemž je zařadil pod regionální roadshow, aniž by tyto akce charakteristiku roadshow splňovaly. Jednalo se o akce určené pro úzkou a vybranou skupinu osob, nikoliv pro spotřebitelskou veřejnost. Např. jedné akce se účastnilo celkem 60 osob. Náklady na propagaci značky „Klasa“ v podobě rautu činily 4 312 Kč na osobu, tj. celkem 258 720 Kč.
3. V jednom případě SZIF **schválil cenovou nabídku agentury na činnosti související s realizací konference více než měsíc po uskutečnění těchto činností**, a to ve výši 158 746 Kč. Činnosti tak byly agenturou realizovány a ze strany SZIF uhrazeny v rozporu s uzavřenou smlouvou.
4. SZIF ve čtyřech případech **uhradil agentuře provize, které nebyly součástí ceny vítězného soutěžního návrhu agentury ani součástí smlouvy**; celková výše této úhrady činila 1 753 624 Kč. SZIF nestanovil výši provize agentury ani způsob jejího výpočtu. V jednom z těchto čtyř případů SZIF navíc uhradil provizi agentuře a také odměnu subdodavateli v celkové výši 840 752 Kč, ačkoliv dle smlouvy neměla být hrazena provize ani odměna.
5. SZIF ve třech případech **realizoval a uhradil novinářské exkurze** v celkové výši 171 742 Kč, **jejichž obsah byl zaměřen nejen na značku „Klasa“, ale na celou produkci daného výrobce, případně se značky „Klasa“ vůbec netýkal.**
 - Např. součástí exkurze pro novináře do mlékárny byla návštěva lázní a absolvování indických masáží. Výstupem z této exkurze byly mj. články, které značku „Klasa“ vůbec nezmiňovaly a ani v nich nebylo uvedeno její logo.
6. Dále v jednom případě SZIF **realizoval akci Vánoční setkání s novináři, u které nebylo zřejmé, jakým způsobem přispěla k naplnění cílů značky „Klasa“ a k její publicitě.**
 - Součástí komunikační kampaně byly mj. jednorázové akce v podobě neformálních setkání s médii. Obsah těchto neformálních setkání nebyl ve smlouvě o dílo specifikován. SZIF za *Vánoční setkání s novináři* zaplatil téměř 30 000 Kč, kdy náklady na jednu zúčastněnou osobu činily 1 200 Kč.

¹⁰ Vynaložené peněžní částky uvedené v následujících bodech č. 1–3 a 5–6 jsou vč. DPH, v bodě č. 4 je částka bez DPH.

Ve čtyřech případech za více než 12 mil. Kč uvedených v bodu č. 1 a v případech uvedených v bodech č. 2 a 4 postup SZIF vyhodnotil NKÚ jako porušení rozpočtové kázně.

Komunikační kampaně na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ v letech 2012–2013

SZIF na realizaci komunikační kampaně pro značku „Klasa“ na období let 2012–2013 zadal formou otevřeného řízení jednu VZ na rámcovou smlouvu. NKÚ podrobil kontrole vzorek vybraných výzev a dílčích smluv uzavřených na základě této rámcové smlouvy. SZIF na realizaci komunikační kampaně pro značku „**Regionální potravina**“ na období let 2012–2013 zadal formou otevřeného řízení také jednu VZ a dále 28 veřejných zakázek malého rozsahu. Podrobnější informace o VZ zadáných v letech 2012–2013 jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Veřejné zakázky zadané v souvislosti s komunikačními kampaněmi na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ v letech 2012–2013

Značka	Veřejná zakázka	Výše plnění (v Kč vč. DPH)
Klasa	<i>Rámcová smlouva – Komunikační podpora značky Klasa na období 2012–2013</i>	314 754 162
Klasa	72 veřejných zakázek malého rozsahu	41 260 377
R. potravina	<i>Marketingová, mediální a PR kampaň prezentující regionální potraviny</i>	64 686 877
R. potravina	28 veřejných zakázek malého rozsahu	22 950 338

Zdroj: informace a doklady SZIF.

Peněžní prostředky vynaložené na základě rámcové smlouvy ke komunikační podpoře značky „Klasa“ na období 2012–2013 a kontrolované objemy výzev jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Přehled peněžních prostředků, jež SZIF vynaložil na základě rámcové smlouvy a v rozporu s rámcovou smlouvou

Rok	Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s RS	Kontrolovaný vzorek výzev	Kontrolovaný vzorek výzev (v %)	Peněžní prostředky vynaložené v rozporu s RS	Peněžní prostředky vynaložené v rozporu s RS ⁽²⁾ (v %)
2012	153 848 250	102 047 423	66,3	31 116 738	30,5
2013	160 905 912	49 864 579	31,0	7 187 499	14,4

Zdroj: informace a doklady SZIF.

(1) Vztaheno k celkově vynaloženým prostředkům za rok v souvislosti s rámcovou smlouvou.

(2) Vztaheno k finančnímu vyjádření kontrolovaného vzorku výzev.

Pozn.: RS = rámcová smlouva.

Z kontroly výzev realizovaných na základě rámcové smlouvy, která byla uzavřena na základě VZ *Rámcová smlouva – Komunikační podpora značky Klasa na období 2012–2013*, NKÚ zjistil tyto skutečnosti:¹¹

1. SZIF **schválil a uhradil plnění** ve výši 38,3 mil. Kč, **jehož položky nebo ceny položek nebyly stanoveny na základě uzavřené rámcové smlouvy** (dále také „RS“), resp. přílohy RS. SZIF do dílčích smluv uváděl položky za služby, které součástí RS nebyly nebo jejichž jednotkové ceny nebyly rámcovou smlouvou stanoveny. Takto vynaložené peněžní prostředky jsou uvedeny výše v tabulce č. 5. SZIF uhradil plnění v rozporu s rámcovou smlouvou, a provedl tak podstatnou změnu podmínek.
2. SZIF na základě jedné výzvy, za kterou uhradil celkem přes 5 mil. Kč, **realizoval pět akcí na podporu roadshow. Ve čtyřech z těchto pěti případů proběhly zmíněné akce před uzavřením dílčí smlouvy** a jedna z nich proběhla ještě před vyhlášením samotné výzvy. Agentura realizovala podporu roadshow na této akci, aniž by SZIF vyzval agenturu k plnění služeb, jak bylo definováno v rámcové smlouvě.
3. SZIF **uhradil** v souvislosti s třemi výzvami 2 676 363 Kč za **činnosti, které probíhaly před uzavřením dílčí smlouvy a po formálním předání díla předávacím protokolem**. Dále SZIF uhradil

¹¹ Vynaložené peněžní prostředky uvedené v následujících bodech č. 1–3 jsou vč. DPH.

1 158 769 Kč za činnosti, které neschválil. Tyto činnosti probíhaly před výzvou k podání nabídky a také po vystavení faktury agenturou.

- Např. v souvislosti s nákupem technických prostředků ke spotřebitelské soutěži na podporu značky „Klasa“ vyzval SZIF dne 2. 4. 2013 jednu agenturu k podání nabídky. Dílčí smlouva byla uzavřena dne 22. 4. 2013 a dílo bylo předáno za čtyři dny od podpisu smlouvy, tzn. 26. 4. 2013. Agentura však ve výkazech pracovní činnosti vykazovala činnosti za 55 dní od 20. 3. 2013 do 14. 5. 2013, tj. před podáním výzvy a po vystavení faktury. Ačkoliv tyto činnosti tedy nemohl SZIF schválit, uhradil je v plné výši odpovídající 497 836 Kč.

V případě uvedeném v bodu č. 1 vyhodnotil NKÚ postup SZIF jako porušení rozpočtové kázně. V případě uvedeném v bodu č. 2 porušil SZIF zákon č. 137/2006 Sb.

3.2 Komunikační kampaně na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“

Vinařský fond realizoval komunikační kampaně na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2006–2009 prostřednictvím agentury, kterou vybral ze šesti přímo oslovených agentur. VF uzavřel s vybranou agenturou dne 10. 5. 2006 smlouvu o reklamním servisu. Účinnost smlouvy byla dodatky prodloužena až do 31. 12. 2008. Komunikační kampaň na rok 2009 realizoval Vinařský fond prostřednictvím stejné agentury, aniž by však s agenturou uzavřel písemnou smlouvu. Celková výše peněžních prostředků vynaložených na komunikační kampaně pro značku „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2006–2009 činila **197 981 778 Kč**. Z toho VF vynaložil **42 711 590 Kč bez uzavřených písemných smluv**.

Vinařský fond při realizaci komunikační kampaně na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2006–2009 nepostupoval podle zákona č. 40/2004 Sb.¹² ani podle zákona č. 137/2006 Sb. VF zastává stanovisko, že není veřejným zadavatelem, protože není zřízen za účelem veřejného zájmu. Z činností VF definovaných v zákoně č. 321/2004 Sb. jednoznačně vyplývá, že VF je zřízen za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, v důsledku čehož měl povinnost jako veřejný zadavatel postupovat podle obou zákonů o veřejných zakázkách.

NKÚ skutečnost, že VF jako veřejný zadavatel nepostupoval podle zákona č. 40/2004 Sb. a zákona č. 137/2006 Sb., vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně, neboť tím VF neoprávněně použil peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu.

V souvislosti s realizací komunikačních kampaní na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2010–2012 a 2013–2015 zadal VF dvě veřejné zakázky prostřednictvím soutěže o návrh s následným JŘBU.

Tabulka č. 6 – Veřejné zakázky zadané v souvislosti s komunikačními kampaněmi na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ v letech 2010–2015

Rok	Veřejná zakázka	Výše plnění (v Kč vč. DPH)
2010–2012	<i>Komunikační strategie pro značku Vína z Moravy, vína z Čech</i>	113 125 210
2013–2015	<i>Komunikační strategie pro značku Vína z Moravy, vína z Čech⁽¹⁾</i>	30 542 808

Zdroj: informace a doklady od VF.

(1) K 31. 12. 2013.

III. Shrnutí a vyhodnocení

V roce 2003 MZe vypracovalo *Národní program podpory domácích potravin*, jehož předmětem byla mj. příprava vzniku dvou značek. První měla být zaměřena na potravinářský či zemědělský produkt, jenž splňuje požadavky na velikost podílu pocházejícího z domácích surovin a svou kvalitou přesahuje platné normy. Druhá značka měla být zaměřena na místo vzniku s cílem podpořit malé místní výrobce lokálních specialit. Finanční objem vyhrazený na podporu těchto dvou značek nebyl v dokumentu uveden. Na základě výše uvedeného národního programu vznikla v roce 2003 značka „Klasa“ a v roce 2010 značka „Regionální potravina“. Značka „vína z Moravy, vína z Čech“ vznikla v roce 2006 na základě *Koncepce marketingové a komunikační strategie Vinařského fondu*. Marketingovou podporu těchto značek realizovaly MZe, SZIF a VF formou outsourcingu. NKÚ prověřil přípravu, realizaci a vyhodnocování těchto komunikačních kampaní za roky 2008–2013. MZe, SZIF a VF v kontrolovaném období v souvislosti s komunikačními kampaněmi na podporu výše uvedených značek zadaly veřejné zakázky v celkovém objemu 1 410,4 mil. Kč a 199,8 mil. Kč¹³ vynaložil VF v rozporu se zákony č. 40/2004 Sb. a č. 137/2006 Sb. Celkové výdaje na marketingovou podporu značek, které byly předmětem kontroly, dosáhly od roku 2008 do roku 2013 výše **1 515,3 mil. Kč**, z toho NKÚ kontroloval 1 340,8 mil. Kč.

Kontrolou byly zjištěny tyto významné skutečnosti:

1. MZe u značky „Klasa“ **nezajistilo její dostatečné strategické řízení:**

- Od roku 2003 do roku 2011 MZe ani SZIF nestanovily pro značku žádné zastřešující strategické cíle, v důsledku čehož nebyly zajištěny směr ani kontinuita vývoje značky „Klasa“.
- Od doby převodu činností souvisejících se správou a propagací značky z MZe na SZIF MZe nezajistilo rozdělení rolí a kompetencí mezi tyto dva subjekty. Nebyly tak rozděleny povinnosti a odpovědnosti mezi MZe a SZIF ani v souvislosti s přípravou, realizací a vyhodnocováním komunikačních kampaní.
- Do roku 2011 MZe neprovádělo kontrolní činnost u komunikačních kampaní, které realizoval SZIF, a od roku 2012 kontrolovalo tyto kampaně z hlediska výše vynaložených peněžních prostředků SZIF. MZe vůbec nekontrolovalo naplňování a vyhodnocování nastavených cílů komunikačních kampaní.
- Přestože udělení značky „Klasa“ přestalo být vázáno na tuzemský původ surovin i na místo zpracování výrobků, spojoval SZIF i nadále značku „Klasa“ s tuzemským původem výrobků. Značku „Klasa“ tak SZIF prezentoval způsobem, který neodrážel podmínky pro její udělování. Současné podmínky pro udělování značky „Klasa“ neodpovídají původnímu záměru podpory tuzemských výrobků.

2. MZe, SZIF a VF nastavily u většiny komunikačních kampaní **cíle, které nebyly konkrétní, a v některých případech k těmto cílům nestanovily výchozí ani cílové hodnoty.**

MZe, SZIF ani VF **nekontrolovaly** v průběhu realizace komunikačních kampaní **naplňování nastavených cílů** a po ukončení jejich realizace nastavené dílčí **cíle nevyhodnocovaly**, případně je vyhodnocovaly nesprávným či zavádějícím způsobem.

MZe, SZIF ani VF **nezjišťovaly, jak velký a zda vůbec měly komunikační kampaně vliv** na naplňování stanovených cílů a jaký byl dopad a přínos těchto komunikačních kampaní. Tato skutečnost úzce souvisí s vyhodnocováním efektivity peněžních prostředků vynaložených na realizaci komunikačních kampaní.

3. SZIF u veřejných zakázek na komunikační kampaně pro značku „Klasa“ na období let 2009–2011 a MZe u zakázek na podporu značky „Regionální potravina“ na období let 2010–2011 **nepostupovaly** při hodnocení nabídek a soutěžních návrhů uchazečů **transparentně** a porušily zákon č. 137/2006 Sb. SZIF dále u kontrolovaných VZ rozšířil plnění nad rámec uzavřených smluv, uhradil

13 V částce je zahrnuta celková výše peněžních prostředků vynaložených na komunikační kampaň pro značku „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2006–2009 a částka za kampaň „Růžové.cz“ v roce 2013.

plnění, které neobdržel, uhradil činnosti, které nebyly ukončené nebo u nichž nebyl zřejmý jejich obsah, uhradil provizi a odměnu, přestože je podle smlouvy hradit neměl, a realizoval akce, které neměly souvislost se značkou „Klasa“.

U veřejné zakázky na komunikační kampaň pro značku „Klasa“ na období let 2012–2013 **SZIF schválil a uhradil plnění v rozporu s rámcovou smlouvou.** Dále SZIF uhradil akce realizované před uzavřením dílčí smlouvy a po formálním předání díla předávacím protokolem nebo před výzvou k podání nabídky a po vystavení faktury agenturou.

4. Komunikační kampaň na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ na období let 2006–2009 realizoval VF bez zadávacího řízení, přestože byl v pozici veřejného zadavatele.

K závěru roku 2013 byl celkový počet výrobků označovaných značkou „Klasa“ 1 202 a výrobků označovaných značkou „Regionální potravina“ bylo 373. Licence ke značce „vína z Moravy, vína z Čech“ byla udělena 103 vinařům.

Veřejné prostředky vynaložené na podporu těchto značek a produktů těmito značkami označovaných dosáhly v posledních třech letech 750 mil. Kč. Ročně bylo pouze na podporu značek „Klasa“ a „Regionální potravina“ v průměru vynaloženo z veřejných prostředků téměř 215 mil. Kč. Ani u jedné z kontrolovaných značek však není vůbec zřejmé, do jaké míry se podařilo naplnit požadované cíle.

Vzhledem ke skutečnosti, že si MZe, SZIF ani VF ve většině případů nenastavily žádné cílové hodnoty, kterých chtěly komunikačními kampaněmi na podporu výše uvedených značek dosáhnout, nelze vyhodnotit, zda podpora potravin v souvislosti s kontrolovanými značkami byla smysluplná, ani jaký měla dopad.

Kvalita a bezpečnost potravin je zaručována celou řadou právních předpisů na unijní a národní úrovni. Je v zájmu výrobců, aby jejich výrobky byly značeny tak, aby spotřebitelé měli usnadněnu orientaci na trhu a soustředili svou pozornost na výrobky, které jsou příznačné svými vlastnostmi pro daného výrobce, a podstupovali současně minimální riziko výběru nekvalitní potraviny. Přitom vnímání samotné kvality je z pohledu spotřebitele značně subjektivní. Na českém trhu je používána řada různých systémů značení výrobků, kdy v některých případech tato značení mohou poukazovat na obdobnou vlastnost výrobku, na jakou upozorňuje některá ze tří kontrolovaných značek, jejichž marketingová podpora je financována ze státního rozpočtu. Jedná se například o značky Evropské unie: „Chráněné označení původu“ (označuje výrobky, které mají v dané zeměpisné oblasti původ a byly tam zpracovány a upraveny do konečné podoby za použití tradičního postupu), „Chráněné zeměpisné označení“ (označuje výrobky, které se k dané zeměpisné oblasti úzce vážou) nebo „Zaručená tradiční specialita“ (zdůrazňuje tradiční složení produktu nebo jeho tradiční způsob výroby).

Kromě nedostatků v oblasti veřejných zakázek, které mají bezprostřední vliv na hospodárnost a účelnost již vynaložených prostředků, **zjistil NKÚ na úrovni řízení podpory pro kontrolované značky takové nedostatky, které zpochybňují opodstatněnost dalších veřejných výdajů na tyto značky.** NKÚ doporučuje učinit tyto kroky ke zlepšení stavu v kontrolované oblasti:

- přehodnotit strategii řízení a podpory značek tak, aby reflektovala aktuální vývoj v množství, zaměření a využití značek a systémů značení potravin, a to i s ohledem na zavedené značení Evropské unie pro ochranu původu, pro zeměpisné označení a pro zaručené tradiční speciality;
- při nastavování komunikačních strategií pro danou značku definovat marketingové cíle, komunikační cíle a mediální cíle tak, aby bylo možné vyhodnotit dopady a přínosy pro cílové skupiny;
- vyhodnocovat míru splnění cílů u realizovaných komunikačních strategií vždy před nastavením a realizací nových aktivit na podporu pozice značky na trhu.

Příloha č. 1 – Přehled realizovaných a kontrolovaných komunikačních kampaní na podporu značek „Klasa“, „Regionální potravina“ a „vína z Moravy, vína z Čech“

Tabulka č. 1 – Komunikační kampaně na podporu značky „Klasa“ v letech 2008–2013

Rok	Zadavatel (administrátor)	Vlastník značky	Název	Vynaložené prostředky (v Kč vč. DPH)
2005 až 2008 ¹	SZIF	MZe	Prohloubení povědomí o národní značce KLASA	592 312 270
2009	SZIF	MZe	Komunikační ATL/BTL¹⁴ podpora značky KLASA na rok 2009–2011; Mediální podpora značky KLASA na rok 2009–2011; Public relations podpora značky KLASA na rok 2009–2011	556 290 270
2010				
2011				
2012	SZIF	MZe	Rámcová smlouva – Komunikační podpora značky KLASA na období 2012–2013²	356 014 539
2013				
Celkem				1 504 617 079

Zdroj: informace a doklady SZIF.

1) Kontrolovaným obdobím byly roky 2008–2013.

2) Včetně zakázek malého rozsahu a přímého zadání.

Pozn.: Komunikační kampaně, které byly podrobeny kontrole NKÚ, jsou v tabulce zvýrazněny tučným písmem.

Tabulka č. 2 – Kontrolované komunikační kampaně na podporu značky „Regionální potravina“ realizované v letech 2010–2013

Rok	Zadavatel (administrátor)	Vlastník značky	Název	Vynaložené prostředky (v Kč vč. DPH)
2010	MZe	MZe	Kampaň na podporu regionálních potravin pro rok 2010¹	49 731 115
2011	MZe	MZe	Informační kampaň o projektu Regionální potravina pro rok 2011¹	33 163 089
2012	SZIF	MZe	Marketingová, mediální a PR kampaň prezentující regionální potraviny¹	87 637 215
2013				
Celkem				170 531 419

Zdroj: informace a doklady MZe a SZIF.

1) Včetně zakázek malého rozsahu a objednávek realizovaných v souvislosti s prezentací značky „Regionální potravina“.

Tabulka č. 3 – Kontrolované komunikační kampaně na podporu značky „vína z Moravy, vína z Čech“ realizované v letech 2008–2013

Rok	Zadavatel (administrátor)	Vlastník značky	Název	Vynaložené prostředky (v Kč vč. DPH)
2006 až 2008 ¹	VF	Národní vinařské centrum, o.p.s.	Komunikační strategie²	197 981 778
2009				
2010	VF	Národní vinařské centrum, o.p.s.	Komunikační strategie pro značku Vína z Moravy, vína z Čech	113 125 210
2011				
2012				
2013 až 2015 ²	VF	Národní vinařské centrum, o.p.s.	Komunikační strategie pro značku Vína z Moravy, vína z Čech	32 384 692 ³
Celkem				343 491 680

Zdroj: informace a doklady obdržené od VF.

1) Kontrolovaným obdobím byly roky 2008–2013.

2) Bez zadání VZ.

3) Částka za rok 2013 včetně značky „Růžové.cz“.

13/37

Peněžní prostředky určené na realizaci programu švýcarsko-české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/37. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na realizaci *Programu švýcarsko-české spolupráce ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie* byly poskytnuty a užity v souladu s právními předpisy a se stanovenými podmínkami.

Kontrola byla prováděna v době od listopadu 2013 do května 2014. Kontrolovaným obdobím byly roky 2009 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí (dále též „MF“),
Ministerstvo vnitra (dále též „MV“),
Ministerstvo zdravotnictví (dále též „MZ“),
Ministerstvo životního prostředí (dále též „MŽP“),
Dům zahraniční spolupráce,
nadace Partnerství (v mezinárodním styku „Czech Environmental Partnership Foundation – CEPF“),
Brno, (dále jen „Nadace Partnerství“)

a vybraní příjemci podpory:

ČSOP SALAMANDR, Rožnov pod Radhoštěm; DOMINO cz, o. s., Zlín; ELIM – křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii, Hranice; Severomoravské regionální sdružení ČSOP, Valašské Meziříčí; statutární město Olomouc.

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podalo MF, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání MF proti rozhodnutí o námitkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XIV. zasedání, konaném dne 8. září 2014,

schválilo usnesením č. 10/XIV/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Program švýcarsko-české spolupráce zaměřený na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie (dále též „Program švýcarsko-české spolupráce“ anebo „Program spolupráce“) je jedním ze zdrojů peněžních prostředků poskytnutých České republice (dále též „ČR“) ze zahraničí, které nepocházejí ze souhrnného rozpočtu Evropské unie (dále též „EU“).

V memorandu o porozumění uzavřeném mezi EU a Švýcarskou spolkovou radou dne 27. 2. 2006 se obě smluvní strany dohodly, že Švýcarská konfederace podpoří formou nenávratné finanční podpory ve výši jedné miliardy CHF deset nových členských států EU, mezi které patřila i Česká republika.¹

Rámcová dohoda mezi ČR a Švýcarskem podepsaná 20. 12. 2007 (dále jen „Rámcová dohoda“) stanovila finanční podporu ve výši 109,78 mil. CHF (včetně 5 % nákladů na administraci na švýcarské straně, tj. 5,5 mil. CHF). Konečný termín pro uzavírání závazků na tuto pomoc byl 14. 6. 2012. Rámcová dohoda umožňuje proplácení výdajů do 14. 6. 2017. Součástí Rámcové dohody jsou tři přílohy, které obsahují zejména koncepční rámec spolupráce a pravidla a postupy pro jednotlivé formy podpory v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce.

Rámcová dohoda vymezila obecný cíl Programu spolupráce a prioritní oblasti, stanovila také předpokládanou finanční alokaci. Cílem Programu švýcarsko-české spolupráce je přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů:

- mezi Českou republikou a vyspělejšími zeměmi rozšířené Evropské unie,
- mezi dynamickými městskými centry a regiony postiženými strukturálními změnami v rámci České republiky.

V následující tabulce je uveden přehled prioritních oblastí Programu spolupráce včetně předpokládané alokace peněžních prostředků.

Tabulka č. 1 – Prioritní oblasti Programu švýcarsko-české spolupráce

Prioritní oblast	Finanční alokace (v CHF)
1. Bezpečnost, stabilita, podpora reforem	26 000 000
2. Životní prostředí a infrastruktura	30 000 000
3. Podpora soukromého sektoru	12 000 000
4. Rozvoj lidských zdrojů a sociální rozvoj	11 000 000
5. Speciální alokace*	15 100 000
6. Rezerva**	15 680 000
Celkem	109 780 000

Zdroj: Rámcová dohoda, příloha č. 1, 1. revize.

* Speciální alokace zahrnuje peněžní prostředky určené pro blokový grant, Fond na přípravu projektů, švýcarský management Programu spolupráce a pro českou technickou asistenci.

** Rezervu tvořily nealokované peněžní prostředky, které byly rozděleny mezi prioritní oblasti Programu spolupráce.

Podpora z Programu švýcarsko-české spolupráce se měla koncentrovat do vymezených prioritních oblastí i regionálně (minimálně 40 % podpory bude použito v Moravskoslezském, Olomouckém nebo Zlínském kraji).

Rámcová dohoda umožňuje více typů podpory, a to podporu pro: **individuální projekt**², **programy**³, **fondy**⁴ a **blokovaný grant**⁵. Odpovědnost za realizaci programů, fondů a blokovaného grantu je delegována na určené zprostředkovatele.

1 Podpora pro ČR je po zapojení států, které se staly členy EU v roce 2007, čtvrtá největší po Polsku (489 mil. CHF), Rumunsku (161 mil. CHF) a Maďarsku (130 mil. CHF).

2 Jde o samostatný projekt v dané prioritní oblasti.

3 Program spolupráce se skládá z dílčích projektů, které spojuje společné téma nebo cíle.

4 Fond poskytuje granty do konkrétních oblastí daných jeho zaměřením. V zásadě se jedná o obdobnou formu pomoci jako programy.

5 Jsou to zdroje shromážděné k podpoře většího množství malých projektů (10 tis. až 250 tis. CHF).

Institucionální rámec Programu spolupráce vychází z Rámcové dohody a je podrobněji rozpracován v písemné řídicí dokumentaci vydané na národní úrovni.

Na švýcarské straně Program spolupráce administrují Státní kancelář pro hospodářské záležitosti (prioritní oblasti 2 a 3) a švýcarská Agentura pro rozvoj a spolupráci (prioritní oblasti 1 a 4). Ve vztahu k České republice zajišťuje komunikaci Švýcarské velvyslanectví v Praze – Swiss Contribution Office.

Na národní úrovni je za Program spolupráce primárně odpovědná národní koordinační jednotka (dále též „NKJ“), kterou bylo na základě usnesení vlády ČR ze dne 7. 11. 2007 č. 1272 určeno Ministerstvo financí, konkrétně tři oddělení odboru 58 – Mezinárodní vztahy. MF dále pověřilo výkonem činností dle Rámcové dohody odbor 55 – Národní fond jako platební orgán a odbor 17 – Kontrola jako národní kontrolní orgán.

Součástí organizační struktury Programu spolupráce jsou **zprostředkující subjekty**, na které byla dohodami o delegování pravomocí a zodpovědností přenesena část úkolů⁶ NKJ. Zprostředkujícími subjekty programu jsou Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Dalším prvkem organizační struktury jsou **zprostředkovatelé**. Jsou to subjekty pověřené řízením konkrétního programu, blokového grantu nebo fondu. V jejich odpovědnosti je výběr sub-projektů a celkový dohled nad jejich realizací. Následující tabulka uvádí přehled zprostředkovatelů a jimi administrovaných nástrojů v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce.

Tabulka č. 2 – Přehled zprostředkovatelů

Zprostředkovatel	Název fondu, programu, blokového grantu
Ministerstvo financí – NKJ	<i>Fond na přípravu projektů</i> <i>Fond partnerství</i> <i>Fond technické asistence</i>
Ministerstvo životního prostředí	<i>Fond environmentální odbornosti</i>
Ministerstvo zdravotnictví	Program <i>Zdraví</i>
Konference rektorů – CRUS*	<i>Fond na stipendia – SciexNMS^{ch}</i>
Nadace Partnerství	Blokový grant <i>Fond pro nestátní neziskové organizace</i>
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Program <i>Inostart</i>

Zdroj: MF.

* Jedná se o zprostředkovatele na švýcarské straně; za ČR se na části povinností podílí Národní agentura pro evropské programy, která je součástí Domu zahraniční spolupráce.

Nejnižším stupněm organizační struktury je **prováděcí agentura**⁷. Jedná se o jakýkoliv subjekt (veřejnoprávní či soukromý), který přímo realizuje individuální projekt.

V souladu s Rámcovou dohodou NKJ zřídila Monitorovací výbor Programu švýcarsko-české spolupráce v České republice, který zodpovídá za monitorování přípravy, implementace, efektivní řízení a koordinaci využívání prostředků z Programu švýcarsko-české spolupráce. K jeho významným úkolům dále patří projednávání záměrů projektů a jejich doporučení/nedoporučení ke schválení švýcarské straně, navrhování úprav programu a schvalování výročních zpráv.

Požadavkem Rámcové dohody je také zřízení **auditního subjektu**, kterým je v případě ČR soukromá společnost, jež na základě smlouvy uzavřené s NKJ zajišťuje provedení auditu projektů v souladu s mezinárodními auditními standardy.

⁶ Mezi hlavní úkoly zprostředkujících subjektů patří spolupráce s NKJ při vyhlášení otevřených výzev, shromažďování a hodnocení záměrů a konečných návrhů projektů, vydávání právních aktů o poskytnutí podpory, kontrola věcná a formální správnosti zpráv o projektech a dílčích žádostí o platbu a předkládání těchto zpráv NKJ. Dále pak zajištění předfinancování projektů ze svého rozpočtu, kontrola a řízení realizace projektů dle stanovených podmínek včetně dohledu v oblasti výběrových řízení, zajištění provádění kontrol, auditů a také zajištění příjmu, hlášení a šetření nesrovnalostí.

⁷ Z anglického *executing agency*. V praxi se však používá běžné označení konečný příjemce či příjemce.

Podle Rámcové dohody výše podpory z Programu spolupráce nepřekročí 60 % celkových oprávněných výdajů projektu, s výjimkou projektů, které budou financovány z veřejných rozpočtů (podpora až 85 %). V maximální výši 100 % celkových oprávněných výdajů lze financovat projekty zaměřené na budování institucí, projekty technické asistence, projekty realizované nevládními organizacemi, jakož i finanční podporu ve prospěch soukromého sektoru. Konkrétní výše podpory byla stanovena individuálně na základě dohody o projektu uzavřené mezi Švýcarskou konfederací a ČR.

K rozhodnému datu 14. 6. 2012 byla švýcarskou stranou odsouhlasena podpora v objemu celé částky čisté alokace, která po odečtu položky na administrativní náklady švýcarské strany činí 104,28 mil. CHF. Do konce roku 2012 byly uzavřeny mezi českou a švýcarskou stranou všechny dohody o projektu. NKÚ v návaznosti na to vydala příslušné právní akty, kterými poskytla podporu na národní úrovni.

K realizaci bylo schváleno:

- 30 individuálních projektů,
- 5 fondů (*Fond partnerství*, *Fond environmentální odbornosti*, *Fond na stipendia*, *Fond na přípravu projektů*, *Fond technické asistence*),
- 2 programy (program *Zdraví*, program *Inostart*),
- blokový grant *Fond pro nestátní neziskové organizace* (dále též „blokovaný grant“).

K datu 31. 3. 2014 bylo z Programu švýcarsko-české spolupráce vyčerpáno 14 747 520 CHF⁸ (tj. cca 15 % z čisté alokace bez prostředků *Fondu na stipendia*).

Na MF byly kontroly podrobeny činnosti týkající se plnění funkce národní koordinační jednotky, platebního orgánu a národního kontrolního orgánu. Konkrétně se jednalo o organizační zajištění Programu spolupráce, proces posuzování záměrů a konečných návrhů projektů, monitorování, kontrolu a proplácení žádostí o platbu, zpracování výročních zpráv, systém hlášení a šetření nesrovnalostí a metodickou koordinaci a výkon kontrol. Dále byla prověřena administrace tří fondů, u nichž MF plní funkci zprostředkovatele – *Fondu partnerství*, *Fondu na přípravu projektů* a *Fondu technické asistence*.

Na MV, MŽP a MZ byla kontrola zaměřena na jejich zapojení jako zprostředkujících subjektů, zejména při hodnocení a výběru projektů a návazně při jejich realizaci. U MŽP a MZ pak i jejich činnost jako zprostředkovatelů fondu, respektive konkrétního programu. Činnost zprostředkovatele byla prověřena také u Nadace Partnerství. U Domu zahraniční spolupráce⁹ kontrola NKÚ prověřila plnění povinností vyplývajících z dohody o *Fondu na stipendia* pro Českou republiku a návazně uzavřeného memoranda o porozumění, zejména propagaci, kontrolu formálních náležitostí, hodnocení projektů a zasílání zpráv o realizaci.

Přímo u příjemců byla provedena kontrola devíti projektů, a to tří individuálních projektů MV, individuálního projektu statutárního města Olomouc, sub-projektu financovaného z *Fondu na přípravu projektů* u téhož příjemce a čtyř sub-projektů¹⁰ financovaných z blokového grantu.

Kontrolní akcí NKÚ byl prověřen systém administrace prostředků v souhrnné hodnotě 8 099 342 CHF (cca 170 912 323 Kč¹¹).

U konečných příjemců byly prověřeny výdaje v celkovém objemu 91 621 546 Kč. Bližší informace jsou uvedeny v příloze kontrolního závěru.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁸ Částka nezahrnuje čerpání z *Fondu na stipendia*, jehož zprostředkovatelem je švýcarská organizace CRUS a jehož finanční toky neprocházejí přes Národní fond. Částka za blokovaný grant *Fond pro nestátní neziskové organizace* je přepočtena z Kč na CHF kurzem 18,10 CZK/CHF.

⁹ Dům zahraniční spolupráce je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

¹⁰ Příjemci DOMINO cz, o.p.s., Zlín; ELIM – křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Hranice; ČSOP SALAMANDR, Rožnov pod Radhoštěm; Severomoravské regionální sdružení ČSOP, Valašské Meziříčí.

¹¹ Přepočteno kurzem 21,102 CZK/CHF – průměrný kurz za rok 2013. Bližší informace viz příloha.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. MF jako národní koordinační jednotka, platební orgán a národní kontrolní orgán

Organizační struktura Programu spolupráce

Na základě provedené kontroly NKÚ konstatuje, že víceúrovňová organizační struktura (viz část I. kontrolního závěru), která využívá zapojení zprostředkujících subjektů, nepřispívá k efektivní a bezproblémové administraci Programu spolupráce. Existence zprostředkujících subjektů vyvolává nezbytnost vzájemné komunikace mezi nimi a MF, a to jak v období přípravy projektů, tak i v době jejich realizace, což zvyšuje časovou náročnost implementace Programu spolupráce.

MF poskytuje podporu jedním právním aktem zprostředkujícímu subjektu a ten ji dále poskytuje konečnému příjemci¹². Spolu s dohodou, kterou uzavírá pro každou jednotlivou podporu švýcarská strana a ČR v zastoupení MF, tedy existují tři vzájemně provázané právní akty. Změna dohody může vyžadovat i změnu obou navazujících právních aktů, což zvyšuje administrativní náročnost a může vést k časovým prodávám.

Existence zprostředkujících subjektů v systému implementace klade zvýšené nároky na administraci, neboť pro jednotlivé zprostředkující subjekty vyžaduje vytvoření vlastní organizační struktury včetně tvorby a aktualizace písemných postupů a také jejich ověřování¹³. Zprostředkující subjekty přitom spravují relativně malé objemy prostředků¹⁴ a zavedení těchto subjektů z titulu Rámcové dohody nebylo povinné.

Posuzování a hodnocení projektů

Žádosti byly administrovány dvoukolovým systémem – nejprve zájemci o podporu vypracovali stručný záměr projektu, který byl po schválení švýcarskou stranou dopracován a předložen ke schválení jako konečný návrh. Také v této fázi měla rozhodující slovo švýcarská strana. Česká strana doporučovala záměry k předložení a zpracovávala k projektům stanoviska.¹⁵

Kontrolou vzorku vybraných individuálních projektů bylo zjištěno, že doba od předložení záměru projektu do podepsání dohody o projektu byla dlouhá. U projektů otevřené výzvy MPSV a MŽP to bylo cca dva a čtvrt roku, v případě projektů přímé výzvy MV cca jeden až tři roky.¹⁶ K této době je nutné dále připočítat čas nezbytný pro vydání dvou navazujících právních aktů na národní úrovni. Vydání příslušných právních aktů trvalo MF pro MPSV 1,5 měsíce, pro MŽP tři měsíce a pro MV od pěti do sedmi měsíců. V následujícím období zprostředkující subjekty vydaly právní akty pro konečné příjemce. Délka schvalování záměrů projektů a konečných návrhů projektů byla ovlivněna zejména zvoleným postupem hodnocení¹⁷, organizační strukturou Programu spolupráce v ČR a náročností komunikace se švýcarskou stranou z důvodu nutnosti překládat záměry a konečné návrhy projektů do angličtiny.

Ověřování veřejných zakázek

Zvláštní pozornost je v Programu spolupráce věnována zadávání veřejných zakázek. Švýcarská strana požaduje předložení ujištění o dodržení příslušných zákonných norem a pravidel Programu spolupráce. Pro nadlimitní veřejné zakázky je předáván překlad dokumentace veřejné zakázky a u zakázek nad 500 tis. CHF může švýcarská strana v předstihu požadovat zadávací dokumentaci v anglickém jazyce. MF schvaluje všechny zadávací dokumentace veřejných zakázek s hodnotou nad 10 tis. CHF.

¹² MF vydává zprostředkujícím subjektům tzv. oznámení o poskytnutí grantu. Příjemcům se dotace poskytují buď prostřednictvím rozhodnutí o poskytnutí dotace podle zákona č. 218/2000 Sb., nebo formou stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu.

¹³ U zprostředkujících subjektů bylo vykonáno do doby ukončení kontroly NKÚ jen ze strany MF 16 veřejnosprávních kontrol zaměřených na nastavení řídicího a kontrolního systému.

¹⁴ Např. MV v rámci Programu spolupráce administruje prostředky ve výši cca 280 mil. Kč. Naproti tomu v rámci *Integrovaného operačního programu* administruje cca 6,9 mld. Kč a v operačním programu *Lidské zdroje a zaměstnanost* cca 3,6 mld. Kč.

¹⁵ Tento postup s výjimkou *Fondu na přípravu projektů* neplatí pro dílčí projekty (sub-projekty) v rámci programů, fondů a blokového grantu, kde nejsou záměry zpracovávány a o přidělení podpory rozhoduje sám zprostředkovatel.

¹⁶ Princip otevřené výzvy spočívá ve zveřejnění informací a možnosti zapojení předem neomezeného počtu žadatelů. Přímá výzva znamená adresné oslovení předem vybraných subjektů.

¹⁷ Dvoukolový schvalovací postup byl požadavkem švýcarské strany.

Do schvalovacího procesu navíc vstupují různou měrou i zprostředkující subjekty a zprostředkovatelé. Kvůli nezbytnosti komunikace mezi několika aktéry (příjemce, zprostředkující subjekt, MF, popř. švýcarská strana) je příprava veřejných zakázek administrativně i časově náročná. Tato zátěž se dále zvyšuje v případech, kdy existuje povinnost zpracovat překlady a povinnost schválení dokumentace švýcarskou stranou. Délku administrace ovlivňuje rozsah a počet připomínkových řízení, což jsou faktory přímo závislé na kvalitě podkladů zpracovaných příjemci.

Množství dodavatelů je v Programu spolupráce vybíráno prostřednictvím veřejných zakázek malého rozsahu. Zákon o veřejných zakázkách ve vztahu k těmto zakázkám výslovně požaduje pouze dodržení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Stanovení konkrétních postupů vedoucích nejen k dodržení uvedených zásad, ale i k hospodárnému použití veřejných prostředků je na jednotlivých poskytovatelích podpory. Poskytovatelé (zprostředkovatelé a zprostředkující subjekty) podpory z Programu švýcarsko-české spolupráce vypracovali vlastní postupy pro zadávání těchto zakázek. Tyto postupy se v různé míře vzájemně odlišují a zadání téhož typu veřejné zakázky malého rozsahu (včetně stejné předpokládané hodnoty zakázky) je příjemce povinen provést podle pravidel, která nejsou jednotná. Příjemci realizující více projektů financovaných různými poskytovateli (např. Nadací Partnerství a MPSV, anebo Nadací Partnerství a MŽP) jsou povinni dodržovat odlišná pravidla, což u nich zvyšuje administrativní zátěž a také riziko chyb. MF nevyužilo možnost z pozice NKJ metodicky sjednotit pravidla pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, což by vedlo ke zjednodušení a zpřehlednění implementace Programu spolupráce.

Národní kontrolní orgán

Organizační útvar MF, který plní úlohu národního kontrolního orgánu, neprovedl do doby kontroly NKÚ žádnou veřejnosprávní kontrolu u zprostředkovatele blokového grantu, tj. u Nadace Partnerství. Tato soukromá organizace přitom administruje cca dvakrát více prostředků než Ministerstvo spravedlnosti, kde byla kontrola ze strany národního kontrolního orgánu ve sledovaném období provedena třikrát.

Národní kontrolní orgán nepožadoval zaslání podkladů o kontrolách a auditech u zprostředkujících subjektů, a tím nepostupoval v souladu s vnitřním předpisem¹⁸, který upřesňuje požadavky Rámcové dohody.

B. Zprostředkující subjekty, zprostředkovatelé a příjemci podpory

NKÚ prověřil kromě MF v pozici národní koordinační jednotky také několik zprostředkujících subjektů a zprostředkovatelů. Kontrolován byl také vzorek konečných příjemců podpory. Kontrole byl podroben také Dům zahraniční spolupráce, který pro švýcarského zprostředkovatele *Fondu na stipendia* zajišťuje některé úkony. Kontrolou u Domu zahraniční spolupráce nebyly zjištěny nedostatky.

1. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je zprostředkujícím subjektem pro prioritní oblast podpory 1. *Bezpečnost, stabilita a podpora reform*, a to za oblasti zaměření 1.2 *Prevence a řízení katastrof* a 1.4 *Posílení institucí a kapacit v boji proti korupci a organizovanému zločinu*. MV se podílelo na výběru individuálních projektů formou přímé výzvy¹⁹. Kontrolou na MV byly zjištěny tyto skutečnosti:

- Mezi povinnostmi MV jako zprostředkujícího subjektu patří příjem a následné posuzování projektových záměrů. NKÚ zjistil, že MV tyto povinnosti neplnilo a záměry byly předkládány a posuzovány přímo NKJ.
- U všech 11 individuálních projektů MV jako správce kapitoly státního rozpočtu v rozporu s požadavkem rozpočtových pravidel a prováděcí vyhlášky²⁰ nestanovilo v právních aktech o poskytnutí podpory

¹⁸ Metodika finančních toků a kontroly pro Program švýcarsko-české spolupráce.

¹⁹ Přímá výzva se týkala útvarů Policejního prezidia ČR nebo útvarů Policie ČR s celostátní působností, které jsou součástí organizační složky státu MV.

²⁰ Ustanovení § 12 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

indikátory akce, v devíti případech nestanovilo cíl akce a v deseti případech nestanovilo parametry akce. Nepřenesením indikátorů uvedených v dohodě o projektu do právních aktů o poskytnutí podpory vzniká riziko, že MV nebude schopno ověřit, zda a jak byly u dotčených projektů splněny požadované podmínky.

- MV v rozporu s metodikou²¹ Programu švýcarsko-české spolupráce nezajistilo dostatečnou auditní stopu, když neuchovalo některé z dokumentů týkajících se hodnocení projektů. Dále u tří projektů vybraných do kontrolovaného vzorku nedodrželo MV lhůty pro vydání právního aktu požadované metodikou.
- MV schválilo interní dokumentaci pro Program spolupráce až na konci září 2010, přestože byla delegační dohoda podepsána již v srpnu 2009.
- Na základě výsledků kontrol a auditů byly příslušné útvary MV opakovaně vyzývány²² k úpravám interní dokumentace, do doby konání kontroly NKÚ však tuto aktualizaci neprovedly. MV nepřijalo bez zbytečného odkladu odpovídající opatření k nápravě, a nepostupovalo tedy v souladu se zákonem o finanční kontrole²³.
- NKÚ provedl u tří individuálních projektů kontrolu na místě. Nedostatky byly zjištěny u jednoho z kontrolovaných projektů, u něhož nebylo možné ověřit provedení předběžné řídicí kontroly podle zákona o finanční kontrole²⁴. U všech tří projektů vybraných ke kontrole NKÚ konečný příjemce požádal o prodloužení doby realizace. U dvou to bylo o 12 měsíců, u třetího o 13 měsíců.

2. Ministerstvo životního prostředí

MŽP zajišťuje činnost zprostředkujícího subjektu pro prioritní oblast 2. *Životní prostředí a infrastruktura*, oblasti zaměření 2.1 *Obnova a modernizace základní infrastruktury a zlepšení životního prostředí* a 2.2 *Zlepšení životního prostředí*. V oblasti zaměření 2.1 proběhla otevřená výzva, jejímž výsledkem je realizace celkem šesti individuálních projektů. Pro oblast zaměření 2.2 byl zřízen *Fond environmentální odbornosti*²⁵, jehož zprostředkovatelem je MŽP.

Kontrolní akce NKÚ zjistila:

- nedodržení termínů pro provedení zálohových plateb *Fondu environmentální odbornosti* stanovených vnitřním předpisem.

Kontrolou na místě u individuálního projektu statutárního města Olomouc, pro který je zprostředkujícím subjektem MŽP²⁶, nezjistil NKÚ nedostatky.

3. Ministerstvo zdravotnictví

Na MZ byla delegována funkce zprostředkujícího subjektu pro oblast podpory 4. *Rozvoj lidských zdrojů a sociální rozvoj*, oblast zaměření 4.2 *Zdraví*. Ministerstvo zdravotnictví je současně zprostředkovatelem programu *Zdraví*, jehož prostřednictvím se podpora v oblasti 4.2 poskytuje. Kontrolní akce NKÚ se zaměřila zejména na provedení výzvy č. 1 u programu *Zdraví* a zjistila tyto skutečnosti:

- MZ nepostupovalo při předkládání průběžných zpráv a výroční zprávy o programu *Zdraví* v souladu s vnitřním předpisem pro Program švýcarsko-české spolupráce. Nedostatky se týkaly předávání zpráv mezi zprostředkujícím subjektem a zprostředkovatelem v rámci Ministerstva zdravotnictví a NKJ, kdy

21 Metodika finančních toků a kontroly pro Program švýcarsko-české spolupráce, části 6 a 3.3.

22 Kontrolami MF v letech 2009, 2011 a 2012 a interním auditem MV v letech 2012 a 2013.

23 Ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

24 Ustanovení § 10 a 13 odst. 1 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), (dále též „prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb.“). Pochybení se týká tří výdajů. Ověření nebylo možno provést z důvodu absence základních údajů na záznamech o kontrole – data a podpisů. V jednom případě nebyl záznam o kontrole vůbec předložen.

25 Tento fond je zaměřen na podporu kapacity plánování ve veřejné správě, výměnu zkušeností, na spolupráci mezi českými a švýcarskými subjekty, na využití nových postupů v propagaci ochrany životního prostředí a na podporu udržitelného rozvoje.

26 Projekt *Tramvajová trať Nové sady*. V rámci tohoto projektu vzniklo 1,394 km dvoukolejných tramvajových tratí. Částka dotace max. 154 815 816,79 Kč (85 %), celková cena dle smlouvy o dílo včetně dodatků činila 271 394 193,97 Kč.

nebyly dodrženy termíny pro jejich předání zprostředkujícímu subjektu. Dále bylo zjištěno několik dalších pochybení jako např. uvedení chybných údajů ve výroční zprávě.

- Funkce zprostředkujícího subjektu a zprostředkovatele při implementaci programu *Zdraví fakticky splývají*, protože jejich výkonem byl pověřen tentýž odbor MZ.

4. Ministerstvo financí

Kontroly byly podrobeny tři fondy z prioritních oblastí 1 a 5, kde MF plní úlohu zprostředkovatele.

Fond partnerství

- MF nestanovilo na úrovni sub-projektů závazné indikátory, jejichž prostřednictvím by mohlo posuzovat míru přínosu jednotlivých sub-projektů ve vztahu k jejich finanční náročnosti a k definovaným cílům *Fondu partnerství*. Hrozí tak riziko, že nebyly vybrány nejvýhodnější projekty a že nebyly naplněny požadavky zákona o finanční kontrole²⁷. Řídicí dokumentace nevymezila dostatečně postup hodnotitelů při přidělování bodů hodnoceným projektům. Nebylo tedy možné ověřit, zda byly body přiděleny správně, ani ověřit, zda hodnotitelé doporučili kvalitní projekt. Rovněž to zvyšuje riziko, že ke všem žadatelům nebylo přistupováno stejným způsobem.
- MF umožnilo v druhém a sedmém cyklu pro předkládání žádostí jiné²⁸ složení hodnotící komise, než požadovala dohoda k *Fondu partnerství*. Složení těchto komisí nerespektovalo ani charakter posuzovaných žádostí, přestože to požadoval manuál fondu²⁹. Tyto odchylky nebyly švýcarskou stranou rozporovány.
- Kontrolní akce NKÚ zjistila nedostatky při provádění předběžné veřejnosprávní kontroly před vznikem závazku podle zákona o finanční kontrole³⁰. Pro část projektů MF kontrolu prokazatelně provedlo nikoliv před, ale až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace. Záznamy o předběžné kontrole neobsahovaly označení konkrétních projektů a schválené částky představovaly očekávané výdaje celého fondu na dané období, a nikoliv plánované výdaje projektů.
- MF nepožaduje předložení relevantní dokumentace k veřejným zakázkám projektů, a nemůže tedy ověřit soulad postupu se stanovenými podmínkami a návazně ani oprávněnost výdajů. Tento postup není v souladu s požadavky zákona o finanční kontrole na předběžnou kontrolu po vzniku závazku³¹ a vytváří riziko proplacení neoprávněných výdajů.
- V průběhu kontroly NKÚ zjistil případy, kdy MF nezažádalo prošetření nesrovnalostí³², přestože došlo k porušení podmínek, které samo uvedlo do rozhodnutí o poskytnutí dotace. Porušení se týkalo například nedodržení lhůt pro předložení monitorovacích zpráv příjemcem či nenahlášení změny v projektu. MF postupovalo odchýlně od stanovených podmínek také v případě neoprávněného výdaje uhrazeného z poskytnuté zálohy, kdy samo provedlo příslušnou korekci bez postoupení dalším orgánům.
- Dále byly zjištěny nedostatky v oblasti metodického nastavení financování z *Fondu partnerství*. MF například nemělo k dispozici všechny dokumenty k vyhodnocení oprávněnosti výdajů na cestovní náhrady. V rozhodnutích o poskytnutí dotace dále nebyla jednoznačně vymezena závaznost některých manuálů a příruček pro příjemce podpory a MF nemá žádný nástroj, kterým by mohlo jejich dodržování vymáhat.

27 Ustanovení § 25 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., které se týká povinností stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

28 Komise se měla skládat ze zástupců švýcarské strany, dotčených ministerstev, zástupců územních samospráv, sociálních partnerů a zástupců nevládních neziskových organizací. Na zasedání chyběl zástupce sociálních partnerů a nevládních neziskových organizací (II. cyklus), respektive zástupce sdružení měst a obcí (VII. cyklus).

29 Například v druhém cyklu členy komise nebyli zástupci sociálních partnerů a neziskových nevládních organizací. Předkladateli žádostí přitom byly převážně nevládní neziskové organizace.

30 Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 13 odst. 2, 4 a 7 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

31 Ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb.

32 Podle *Metodiky finančních toků a kontroly pro Program švýcarsko-české spolupráce* se nesrovnalostí rozumí „jakékoliv jednání nebo opomenutí směřující k neoprávněnému čerpání anebo užití prostředků dotace, zejména podvod, zpronevěra, uvedení klamavých údajů, porušení povinností vyplývajících z Dohody o projektu, porušení řádného využití dotace, porušení účelu nebo podmínek, za kterých byly prostředky zařazeny do státního rozpočtu nebo přesunuty rozpočtovým opatřením a v rozporu se stanoveným účelem nebo podmínkami vydány apod.“

Při kontrole dokumentace vzorku pěti sub-projektů³³ zjistil NKÚ ve čtyřech z nich selhání kontroly MF před platbou³⁴ a následné vyplacení neoprávněných výdajů v celkovém objemu 523 621 Kč³⁵. Toto porušení je nesrovnalostí ve smyslu *Metodiky finančních toků a kontroly pro Program švýcarsko-české spolupráce*. Jednalo se o tyto případy:

- MF vyplatilo dotaci ve výši 90 240 Kč na účast na odborné konferenci ve Švýcarsku včetně návštěv zdravotnických zařízení. Kontrolou bylo zjištěno, že se zástupci příjemce zúčastnili pouze části konference, neshlédli příspěvky švýcarských přednášejících ani nenavštívili zdravotnická zařízení³⁶. Konference nebyla primárně zaměřena na přenos informací ze švýcarského prostředí. Výstupem z této aktivity byl sborník obsahující anotace v rozsahu cca 6 řádků k jednotlivým prezentacím a odkazy na prezentace v angličtině volně přístupné na webových stránkách pořadatele konference. Vzhledem k průběhu aktivity a jejím výstupům nebyly výdaje vynaloženy v souladu s principem efektivnosti, a nebyly tedy ani oprávněné.
- V tomtéž projektu proplatilo MF výdaj za experty ve výši 104 159 Kč, přestože dle pokynu NKJ nebyl oprávněný. Nejednalo se totiž o službu poskytnutou partnerem projektu, ale dodavatelem na komerčním principu, což pravidla neumožňovala. Vzhledem k tomu, že podíl partnera projektu byl minimální i v rámci ostatních aktivit projektu, nebyla naplněna základní podmínka oprávněnosti podpory z *Fondu partnerství*, tj. podpora partnerství a spolupráce mezi švýcarskými a českými institucemi s cílem vzájemné spolupráce, přenosu informací a know-how. Celý projekt tak neměl být z *Fondu partnerství* vůbec financován. MF nedostatky nezjistilo a vyplatilo na realizaci projektu 397 896 Kč.
- MF nezjistilo při kontrole žádosti o platbu překročení limitu výdajů na publicitu a proplatilo neoprávněný výdaj ve výši 9 142 Kč. Dále MF proplatilo 5 953 Kč za občerstvení a jízdné. Tyto náklady neměly přímou vazbu na aktivity projektu. Stravování účastníků proběhlo v době, kdy neprobíhala žádná aktivita projektu, a jízdné se týkalo navazujícího projektu a aktivit, které projekt nezahrnoval.
- Příjemce v žádosti o platbu požadoval v rozporu s podmínkami proplacení výdaje za mzdové náklady na vlastního zaměstnance ve výši 67 787 Kč. Stejný příjemce nárokoval výdaje za partnera projektu ve výši 25 318 Kč, přestože k nim nedoložil požadované dodavatelské faktury. MF mu obě částky vyplatilo.
- MF schválilo proplacení částky ve výši 26 665 Kč za pořízení polohovacího lůžka pro účely demonstrace možností kompenzačních pomůcek v rámci jednodenní konference. Tento nákup nebyl oprávněným výdajem, protože nebyl schválen v projektu a nerespektuje principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

Fond na přípravu projektů

- Kontrolou byl zjištěn případ nestandardního postupu administrace žádosti o podporu. Přestože Ministerstvo vnitra z pozice žadatele nepožadoval podporu z *Fondu na přípravu projektů* již v záměru svého individuálního projektu³⁷, jak stanovovala pravidla v řídicí dokumentaci, MF žádost administrovalo a švýcarská strana sub-projekt schválila. Tento postup zakládá riziko nedodržení požadavků na transparentnost a rovný přístup k žadatelům.³⁸
- NKÚ zjistil nedostatky obdobného charakteru jako u *Fondu partnerství*. Šlo o nedostatky v oblasti nastavení systému kritérií pro hodnocení³⁹, závaznosti manuálů, provádění předběžné veřejnosprávní kontroly před vznikem závazku⁴⁰ a kontroly veřejných zakázek.

³³ Sub-projekty PF-007, PF-018, PF-073, PF-076, PF-096. Částka dotace vyplacená k datu kontroly: 3 580 427,60 Kč.

³⁴ Ustanovení § 11 odst. 2 a 3 zákona č. 320/2001 Sb.

³⁵ Částka zahrnuje příspěvek z Programu spolupráce i národní spolufinancování a zohledňuje vzniklé duplicity u projektu, který je celý neoprávněný.

³⁶ Nemohli se zúčastnit dopoledního programu konference, protože dorazili do místa konání až odpoledne. Dva z pěti účastníků odcestovali z místa konání poslední den ráno, a nemohli se tedy zúčastnit posledního dne konference. Zbylí účastníci odjeli večer, takže se nikdo ze zástupců příjemce nemohl se zúčastnit návštěv zdravotnických zařízení, které se konaly následující den.

³⁷ Z *Fondu na přípravu projektů* se financovaly výdaje související s vypracováním konečného návrhu projektu, jako např. zpracování dokumentace pro stavební povolení.

³⁸ Ve smyslu přílohy 1 kapitola 2 Rámcové dohody.

³⁹ Absence nastavení způsobu pro objektivní měřitelné vyhodnocení kritérií přiměřenosti výše podpory a položek rozpočtu, což vytváří riziko vzniku nevhodnosti při vyhodnocení potřebnosti dotace a výše dotace.

⁴⁰ Kontrolou bylo zjištěno, že MF provedlo předběžnou kontrolu před vznikem závazku až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, a nepostupovalo tedy v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. ani v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb.

U statutárního města Olomouc jakožto příjemce podpory NKÚ ověřil jeden ze sub-projektů *Fondu na přípravu projektů*. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky.

Na vzorku výdajů *Fondu technické asistence* v objemu přesahujícím 11,7 mil. Kč kontrola NKÚ nezjistila nedostatky.

5. Nadace Partnerství

Nadace Partnerství je zprostředkovatelem blokového grantu. Zprostředkovatele vybralo MF prostřednictvím veřejné zakázky a finanční toky probíhají na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace. Kontrolou byly zjištěny zejména tyto nedostatky:

- Kontrolní akce NKÚ zjistila v manuálu blokového grantu rozporné vymezení lhůt pro možnost doplnění a opravy průběžných zpráv a počet jejich oprav. Jedno z ustanovení manuálu uvádí možnost dvou doplnění/oprav, zatímco ustanovení jiné části připouští pouze jednu opravu. V případě neúspěšné opravy pak v prvním případě manuál zmiňuje, že bude taková situace posuzována jako nedosažení výstupů sub-projektu včetně uplatnění sankcí. V druhém případě ve stejné situaci manuál hovoří o možnosti znovu požádat o platbu po uplynutí šesti měsíců. V praxi však Nadace Partnerství umožnila konečným příjemcům provést více než jednu, respektive dvě opravy těchto zpráv.
- Obdobně Nadace Partnerství pokračovala v administraci sub-projektů, u kterých nebyla splněna podmínka přijetí grantu spočívající v zaslání podepsané smlouvy ve lhůtě 15 kalendářních dnů.
- U 61 sub-projektů 1.–3. výzvy bylo 39 záloh poskytnuto po uplynutí lhůty stanovené v řídicí dokumentaci. Tato zpoždění se pohybovala v rozmezí od jednoho do 117 dnů.
- NKÚ také provedl kontrolu na místě u konečných příjemců realizujících čtyři sub-projekty. Touto kontrolou byly zjištěny pouze méně významné nedostatky.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Předmětem kontroly byly peněžní prostředky určené na realizaci Programu švýcarsko-české spolupráce. K rozhodnému datu 14. 6. 2012 byly švýcarskou stranou odsouhlaseny projekty v objemu celé částky čistého⁴¹ příspěvku ve výši 104,28 mil. CHF (cca 2,2 mld. Kč⁴²).

Objem vyčerpaných prostředků k 31. 3. 2014 činil 14 747 520 CHF⁴³, což představuje cca 15 % z alokace peněžních prostředků. Období proplácení výdajů trvá do 14. 6. 2017.

Kontrolou NKÚ byl ověřen systém administrace prostředků v souhrnné hodnotě 8 099 342 CHF (cca 170 912 323 Kč⁴³). U konečných příjemců ověřil NKÚ výdaje v celkovém objemu 91 621 546 Kč (viz příloha kontrolního závěru).

Přes složitou organizační strukturu a časově náročný způsob schvalování projektů se podařilo České republice uzavřít v termínu závazky na celou alokaci Programu spolupráce. Vzhledem k relativně malému pokroku v čerpání peněžních prostředků a počtu dokončených projektů nemohl NKÚ vyhodnotit naplnění obecných cílů Programu švýcarsko-české spolupráce, kterými je přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi ČR a vyspělejšími zeměmi rozšířené EU a v rámci České republiky přispět ke snížení rozdílů mezi dynamickými městskými centry a regiony postiženými strukturálními změnami. Splnění uvedených cílů by mělo být dosaženo realizací projektů odsouhlasených švýcarskou stranou, jsou to např. projekty *Tramvajová trať Nové Sady* v Olomouci, *Veřejná doprava pro všechny – Město Beroun*, *Zabezpečení nového technologického centra Policie ČR*, *Modernizace a přístavba domova pro seniory* v Bílovci nebo *Domov pro seniory* v Rožnově pod Radhoštěm.

Kontrolní akcí byly zjištěny zejména následující systémové nedostatky:

1. Složitá vícestupňová organizační struktura Programu spolupráce na národní úrovni zahrnující zprostředkující subjekty zvyšuje časovou a personální náročnost.
2. Některé zprostředkující subjekty v praxi neprováděly delegované činnosti v celém rozsahu (Ministerstvo vnitra), nebo jejich činnost fakticky splývá s jinými povinnostmi (zprostředkující subjekt a zprostředkovatel v případě Ministerstva zdravotnictví).
3. Pravidla pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu jsou napříč Programem spolupráce nejednotná, což může způsobovat příjemcům potíže při realizaci projektů.
4. MF a MV nedodržovaly zákon o finanční kontrole v oblasti provádění veřejnosprávní kontroly.

Systémové nedostatky byly zjištěny také u dvou fondů, a to u *Fondu partnerství* a *Fondu na přípravu projektů*. V hodnocení projektových žádostí *Fondu partnerství* nebyl dostatečně vymezen postup hodnotitelů při přidělování bodů a nebyly stanoveny závazné indikátory, jejichž prostřednictvím by bylo možné posuzovat míru přínosu projektů. U *Fondu na přípravu projektů* nebyl nastaven objektivní měřitelný způsob vyhodnocování potřebnosti a přiměřenosti výše dotace a položek rozpočtu projektu. Ke kontrole veřejných zakázek v rámci těchto fondů nemělo MF k dispozici úplné podklady, a proto nemohlo ověřit soulad se stanovenými podmínkami. Na vzorku projektů byla zjištěna u MF individuální selhání kontrol před platbou a následně vyplácení neoprávněných výdajů ve výši 523 621 Kč v projektech *Fondu partnerství*. Tyto případy by mělo MF prošetřit v souladu s metodickými postupy pro oblast nesrovnalostí.

NKÚ upozorňuje na dlouhou dobu schvalování projektů, na kterou má podstatný vliv dvoukolový způsob hodnocení projektů, nutnost překladů dokumentů do a z anglického jazyka a také vícestupňová organizační struktura na národní úrovni. Administrativní a časovou zátěž zvyšuje i použitý způsob kontroly veřejných zakázek před jejich vypsáním.

⁴¹ Po odečtení částky 5,5 mil. CHF (5 % příspěvku) určené na náklady administrace švýcarské strany.

⁴² Přepočteno kurzem 21,102 CZK/CHF – průměrný kurz za rok 2013.

⁴³ Částka nezahrnuje čerpání z *Fondu na stipendia*, jehož zprostředkovatelem je švýcarská organizace CRUS, a jehož finanční toky neprocházejí přes Národní fond. Částka za blokový grant *Fond pro nestátní neziskové organizace* je přepočtena z Kč na CHF kurzem 18,10 CZK/CHF.

NKÚ na základě skutečností zjištěných v této kontrolní akci doporučuje pro zbývající období implementace Programu švýcarsko-české spolupráce anebo pro budoucí zahraniční pomoc obdobného charakteru:

- zjednodušit organizační strukturu na národní úrovni, zejména nevytvářet mezistupně v podobě zprostředkujících subjektů;
- ujednotit postupy pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu;
- prosadit menší počet odlišných typů pomoci, např. programy a projekty namísto programů, fondů, blokového grantu, individuálních projektů a sub-projektů, aby byla dosažena větší přehlednost pro žadatele a veřejnost;
- věnovat dostatečnou pozornost realizační fázi Programu spolupráce tak, aby bylo minimalizováno riziko nesplnění limitního termínu 14. 6. 2017 pro proplácení výdajů.

Kontrola byla věcně a časově koordinována se švýcarským Federálním kontrolním úřadem (Swiss Federal Audit Office), který provedl v ČR audit Programu spolupráce v první polovině roku 2013. Podrobné výstupy tohoto auditu nebyly do srpna 2014 švýcarskou stranou zveřejněny. Výsledkem spolupráce obou kontrolních institucí bude společná zpráva, která dle vzájemně odsouhlaseného harmonogramu bude zpracovávána od listopadu 2014.

Obdobné audity probíhají i v jiných státech, které Švýcarská konfederace podporuje na základě memoranda s EU (viz kap. I. tohoto kontrolního závěru). Jejich výstupy budou využity nejen v jednotlivých podporovaných zemích, ale mohou sloužit rovněž švýcarské straně jako podklad pro rozhodování o další budoucnosti této nenávratné finanční podpory.

Kontrola systému administrace provedená NKÚ

Prioritní oblast	Číslo	Typ pomoci	Zprostředkující subjekt / zprostředkovatel	Název	Kontrolovaná osoba	Schválená výše podpory	Proplacené žádosti o platbu
4.1	CH-001	Fond	CRUS ¹	Fond na stipendia Sciex-NMS ^{2h}	Dům zahraniční spolupráce	7 000 000,00 CHF	X ²
5	CH-002	Fond	MF	Fond technické asistence	MF	2 600 000,00 CHF	480 965,61 CHF
1.1	CH-003	Fond	MF	Fond partnerství	MF	5 050 000,00 CHF	1 636 571,36 CHF
5	CH-004	Fond	MF	Fond na přípravu projektů	MF	186 464,71 CHF ³	186 464,71 CHF
5	CH-006	Blokový grant	Nadace Partnerství	Blokový grant Fond pro nestátní neziskové organizace	Nadace Partnerství	6 585 564,00 CHF	5 519 230,47 CHF
2.2	CH-009	Fond	MŽP	Fond environmentální odbornosti	MŽP	1 000 000,00 CHF	260 333,67 CHF
4.2	CH-010	Program	MZ	Program Zdraví	MZ	11 180 000,00 CHF	15 776,56 CHF
Celkem						33 602 028,71 CHF	8 099 342,38 CHF

Zdroj: doklady předložené kontrole NKÚ.

- 1) Konference univerzitních rektorů ve Švýcarsku.
- 2) Finanční toky fondu zajišťuje přímo švýcarský zprostředkovatel.
- 3) Původně schválená výše podpory 2 mil. CHF, nevyčerpané prostředky byly přesunuty do jiných částí Programu spolupráce.

Přehled projektů/sub-projektů kontrolovaných NKÚ u příjemců podpory

Prioritní oblast	Číslo	Typ projektu	Zprostředkující subjekt/ zprostředkovatel	Název projektu	Kontrolovaná osoba	Schválená výše podpory	Proplacené žádosti o platbu
5	67-BG-007	sub-projekt	Nadace Partnerství	<i>Udržitelná péče o přírodní dědictví v Beskydech</i>	ČSOP SALAMANDR	2 982 392,00 Kč	1 803 377,33 Kč
5	67-BG-086	sub-projekt	Nadace Partnerství	<i>Mraveniště</i>	DOMINO cz, o. s.	2 475 316,00 Kč	2 227 784,00 Kč
5	70-BG-066	sub-projekt	Nadace Partnerství	<i>Vlašské ekocentrum – rekonstrukce</i>	Severomoravské regionální sdružení ČSOP	4 153 540,00 Kč	1 772 610,06 Kč
5	70-BG-076	sub-projekt	Nadace Partnerství	<i>Dům ELIM</i>	ELIM – křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Hranice	4 162 500,00 Kč	1 971 309,54 Kč
5	FPP-1/MŽP/38	sub-projekt	Nadace Partnerství	<i>Tramvajová trať Nové sady – zpracování konečného návrhu včetně překladu</i>	Statutární město Olomouc	449 963,00 Kč	385 758,90 Kč
2.1	CH-027	Individuální projekt	MŽP	<i>Tramvajová trať Nové sady Olomouc</i>	Statutární město Olomouc	154 815 816,79 Kč	83 460 706,17 Kč
1.2	CH-028	Individuální projekt	MV	<i>DVI tým PČR – teoretická a praktická příprava a technické zabezpečení</i>	MV	25 300 000,00 Kč	0
1.2	CH-029	Individuální projekt	MV	<i>Zabezpečení datového centra Policie České republiky</i>	MV	21 620 000,00 Kč	0
1.4	CH-030	Individuální projekt	MV	<i>Rozvoj globální analýzy a návrh integrovaného informačního systému pro trestní řízení a pro související procesy, resp. Rozvoj konsolidované IT infrastruktury Policie ČR</i>	MV	33 698 400,00 Kč	0
Celkem						249 657 927,79 Kč	91 621 546,00 Kč

Zdroj: doklady předložené kontrole NKÚ.

13/38

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo zemědělství* za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy *Ministerstva zemědělství* za rok 2013

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/38. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo zemědělství při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2013 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“).

Kontrolovaným obdobím byl rok 2013 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna v době od listopadu 2013 do května 2014.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které MZe podalo, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém XIII. zasedání, konaném dne 28. července 2014,

schválilo usnesením č. 11/XIII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MZe bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MZe je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu (dále také „OSS“), samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství* (dále také „kapitola 329 MZe“).

MZe bylo v roce 2013 zřizovatelem osmi organizačních složek státu a devíti příspěvkových organizací. Údaje od těchto podřízených organizací se promítají do příjmů a výdajů kapitoly státního rozpočtu 329 MZe. V roce 2013 bylo součástí MZe třináct krajských agentur pro zemědělství a venkov. Od 1. ledna 2013 vznikl podle zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, Státní pozemkový úřad, který od MZe převzal příslušnost hospodařit s majetkem České republiky ve stejném rozsahu nutném pro činnost zrušených pozemkových úřadů a Ústředního pozemkového úřadu.

Účetnictví MZe je členěno do čtrnácti účetních okruhů tvořených ústředím MZe a třinácti krajskými agenturami pro zemědělství a venkov.

V působnosti MZe je Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“) zřízený zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů.

V roce 2013 činil podíl příjmů MZe na celkovém souhrnu příjmů kapitoly 329 MZe 95,50 % a podíl výdajů MZe na celkovém souhrnu výdajů kapitoly 329 MZe byl 91,69 %. Podíl aktiv MZe na celkovém souhrnu vykázaných aktiv za kapitolu 329 MZe byl 11,65 %. Podíl nákladů z hlavní činnosti MZe na

celkovém souhrnu nákladů z hlavní činnosti kapitoly 329 MZe v roce 2013 byl 88,74 % a podíl výnosů z hlavní činnosti MZe na celkovém souhrnu výnosů z hlavní činnosti kapitoly 329 MZe v roce 2013 byl 94,76 %.

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví MZe a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce MZe (dále také „ÚZ“) sestavené k 31. prosinci 2013, na hodnotu údajů ve finančních výkazech MZe za rok 2013 a na závěrečný účet kapitoly 329 MZe za rok 2013.

Kontrola byla provedena u položek ÚZ a finančních výkazů výběrovým způsobem v návaznosti na jejich významnost a riziko vzniku významné nesprávnosti.

Tato kontrolní akce navazuje svým zaměřením na tři předchozí kontrolní akce¹, v jejichž rámci byly kontrolovány činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MZe a které měly vliv na hodnoty vykázané v ÚZ k 31. prosinci kontrolovaných let, na hodnotu údajů ve finančních výkazech² a na závěrečné účty kapitoly 329 MZe v letech 2008, 2009 a 2011.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2013

MZe sestavilo ÚZ v rozsahu dle § 18 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tj. sestavilo rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tato ÚZ obsahovala veškeré náležitosti dle § 18 odst. 2 zákona o účetnictví.

Tabulka č. 1 – Základní údaje účetní závěrky MZe k 31. prosinci 2013 (v Kč)

Ukazatel	Účetní hodnota
Aktiva (netto)	4 131 772 586,96
Pasiva	4 131 772 586,96
Náklady	48 115 422 110,23
Výnosy	39 298 518 038,67

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2013.

Tabulka č. 2 – Údaje za běžné účetní období z výkazu rozvaha k 31. prosinci 2013 (v Kč)

Aktiva (v netto hodnotě)			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní kapitál	Cizí zdroje	Pasiva celkem
2 525 453 665,42	1 606 318 921,54	4 131 772 586,96	2 537 276 925,07	1 594 495 661,89	4 131 772 586,96

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2013.

Tabulka č. 3 – Údaje za běžné účetní období z výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2013 (v Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření po zdanění
48 115 422 110,23	39 298 518 038,67	-8 816 904 071,56

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2013.

1 Kontrolní akce č. 09/08 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2009 *Věstníku NKÚ*), kontrolní akce č. 10/07 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2010 *Věstníku NKÚ*) a kontrolní akce č. 12/15 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2013 *Věstníku NKÚ*).

2 Finanční výkazy nejsou od 1. ledna 2010 součástí účetní závěrky.

Tabulka č. 4 – Údaje za běžné účetní období z přílohy ÚZ k 31. prosinci 2013, část A.4. (v Kč)

Podrozvahové účty	Účetní hodnota
P.I. Majetek účetní jednotky	6 197 012,18
P.II. Vyřazené pohledávky a závazky	202 772,80
P.III. Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou	0,00
P.IV. Další podmíněné pohledávky a ostatní podmíněná aktiva	11 257 635 540,46
P.V. Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	0,00
P.VI. Další podmíněné závazky a ostatní podmíněná pasiva	1 818 645 285,47

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2013.

1.1 Regulace účinná v roce 2013 a její vliv na ÚZ a na možnost vyjádřit se k její spolehlivosti

Od 1. ledna 2013 byl novelizován zákon o účetnictví a vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. S účinností od 1. ledna 2013 byla novelizována také vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do Centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), a to zejména v souvislosti se zpřesněním předávaných informací do Centrálního systému účetních informací státu (dále také „CSÚIS“).

Pro rok 2013 byly vydány dva nové české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky³. Jedná se o standard č. 709 – *Vlastní zdroje* a standard č. 710 – *Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek* (oznámení MF publikované ve Finančním zpravodaji č. 6/2012 čj. MF-91827/2012/28 pod číslem 24). Celkem tak v roce 2013 platilo deset českých účetních standardů (dále také „ČÚS“), z nichž část byla pro rok 2013 novelizována:

- ČÚS č. 701 – *Účty a zásady účtování na účtech* (oznámení MF publikované ve Finančním zpravodaji č. 8/2012 čj. MF-116836/2012/28 pod číslem 37),
- ČÚS č. 704 – *Fondy účetní jednotky* (oznámení MF publikované ve Finančním zpravodaji č. 8/2012 čj. MF-115 154/2012/28 pod číslem 35),
- ČÚS č. 706 – *Opravné položky a vyřazení pohledávek* (oznámení MF publikované ve Finančním zpravodaji č. 8/2012 čj. MF-94954/2012/28 pod číslem 30),
- ČÚS č. 707 – *Zásoby* (oznámení MF publikované ve Finančním zpravodaji č. 8/2012 čj. MF-94954/2012/28 pod číslem 31).

Části účetní závěrky, ke kterým se NKÚ nevyjadřuje

Novely právních předpisů a ČÚS neodstranily nejednoznačnosti a nejasnosti v oblastech, ve kterých dlouhodobě přetrvávají. Jde o oblast poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být následně kryty prostředky z rozpočtu Evropské unie, vykazování dlouhodobého finančního majetku a naplňování některých částí přehledu o změnách vlastního kapitálu.

- **Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z rozpočtu Evropské unie nebo prostřednictvím Národního fondu**

I po novele ČÚS č. 703 – *Transfery* (dále jen „ČÚS č. 703“) účinné od roku 2012 stále přetrvává stav, kdy tento standard nestanovuje závazné postupy účtování pro poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu určených na předfinancování výdajů ani pro jejich následnou úhradu z prostředků rozpočtu Evropské unie (dále také „EU“) nebo prostřednictvím Národního fondu.

3 Vybranými účetními jednotkami jsou podle § 1 odst. 3 zákona o účetnictví: OSS, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny. České účetní standardy č. 701 až 710 v bodu 1 uvádějí, že jejich cílem je stanovit postupy účtování podle zákona o účetnictví a vyhlášky č. 410/2009 Sb. pro některé vybrané účetní jednotky. Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 2 uvádí výčet vybraných účetních jednotek, na které se tato vyhláška vztahuje. Jedná se o vybrané účetní jednotky ve vymezení dle zákona o účetnictví, s výjimkou zdravotních pojišťoven. České účetní standardy č. 701 až 710 se tak vztahují na všechny zákonem stanovené vybrané účetní jednotky kromě zdravotních pojišťoven.

ČÚS č. 703 v bodu 3.1 písm. e) stanoví, že MZe, pokud poskytuje prostředky získané od subjektu se sídlem v zahraničí, je zprostředkovatelem zahraničního transferu. Další postup stanovený v ČÚS č. 703 (konkrétně v bodu 5.1.2) pro zprostředkovatele zahraničního transferu ale neodpovídá skutečné praxi předfinancování. ČÚS č. 703 stanovuje postupy účtování pro případ, že zprostředkovatel nejdříve získá peněžní prostředky určené ke zprostředkování a následně je odešle příslušnému subjektu. Způsob předfinancování ze státního rozpočtu je založen na tom, že peněžní prostředky jsou odeslány konečnému příjemci ze státního rozpočtu, v tomto případě z rozpočtu správce kapitoly, a až v následujících časových obdobích jsou na základě žádosti správci kapitoly refundovány z EU či Národního fondu. Postupy stanovené v ČÚS č. 703 jsou tak na předfinancování neaplikovatelné.

V ČÚS č. 703 není jednoznačně stanoveno, zda má být vybrána účetní jednotka v případě účtování transferů spolufinancovaných z EU v roli poskytovatele a příjemce, či v roli zprostředkovatele.

Přitom rozlišení, zda MZe ve smyslu ČÚS č. 703 v případě předfinancování výdajů ze státního rozpočtu vystupuje jako poskytovatel (při poskytnutí předfinancovaných prostředků) a příjemce (při následné refundaci prostředků od EU nebo Národního fondu) nebo jako zprostředkovatel, je zásadní pro určení toho, zda budou účtovány a vykázány:

- náklady a výnosy (vystupuje-li MZe jako poskytovatel a příjemce), a tedy zvolený způsob účtování ovlivní výši dosaženého výsledku hospodaření, nebo
- zúčtovací vztahy, tj. pohledávky a závazky (vystupuje-li MZe jako zprostředkovatel transferu prostředků ze zahraničí), a tedy zvolený způsob účtování neovlivní výši dosaženého výsledku hospodaření.

To vede vybrané účetní jednotky k nutnosti aplikovat účetní postupy založené na výkladovém řešení stanovené účetní regulace. MZe zvolilo pro účtování těchto prostředků roli poskytovatele a příjemce. Z uvedených důvodů nelze jednoznačně vyhodnotit soulad zvolených postupů účtování MZe s právními předpisy, a proto ani nelze vyhodnotit správnost vykázaných údajů. Přitom informace o těchto účetních případech jsou v účetní závěrce MZe významné.

NKÚ se proto nevyjadřuje ke správnosti účtování a vykázání položek ÚZ, které souvisejí s prostředky určenými k refundaci z EU či Národního fondu, ve výkazu zisku a ztráty v údajích za běžné účetní období. Jedná se o následující případy:

- V případě částky ve výši 46 381 233 272,48 Kč vykázané na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* se NKÚ nevyjadřuje k částce ve výši 32 838 205 768,17 Kč.
- V případě částky ve výši 32 468 567 746,11 Kč vykázané na účtu 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* se NKÚ nevyjadřuje k částce ve výši 30 833 610 449,27 Kč⁴.

• **Dlouhodobý finanční majetek**

Právní předpisy regulující účetnictví a výkaznictví OSS v oblasti majetkových účastí státu v obchodních společnostech nebyly ani pro rok 2013 dostatečné a jednoznačně aplikovatelné. OSS má ve svém finančním majetku vykazovat majetkovou účast státu v obchodní společnosti podle vlivu, který má v dané obchodní společnosti.

Pokud by měl být vykázán vliv OSS, je nutné vzít v úvahu, že je vždy omezen v rozsahu ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Práva akcionáře vykonává jménem státu, nikoliv jménem OSS, vládou písemně pověřený zaměstnanec ministerstva. V rozsahu nakládání s právy akcionáře má povinnost postupovat podle právních předpisů a podle písemných pokynů ministra. Některá práva však zákon č. 219/2000 Sb. nedelegoval ani na OSS ani na vládou pověřeného zaměstnance, ale pověřil jimi vládu. O některých úkonech tak rozhoduje vládou pověřený zaměstnanec pouze s předchozím souhlasem vlády. Žádné ministerstvo tedy nemůže svůj vliv uplatňovat ve smyslu § 66a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, tzn. vykonávat

4 V rozvaze tyto částky ovlivňují vykázaný konečný zůstatek na účtu 493 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období*, který následně vstupuje do přehledu o peněžních tocích a do přehledu o změnách vlastního kapitálu. V rozvaze je z předchozích účetních období ovlivněn i konečný zůstatek na účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období*, který následně vstupuje do přehledu o změnách vlastního kapitálu. V příloze ÚZ je v souvislosti s uvedenými skutečnostmi vykazován konečný zůstatek podmíněných pohledávek z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí.

hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na právní důvody a bez ovlivňování. Ve vztahu k OSS tak nelze hovořit o ovládající osobě. Odkaz na § 66a obchodního zákoníku v § 17 vyhlášky č. 410/2009 Sb., pokud jde o vymezení rozhodujícího vlivu, je proto nejen zavádějící, ale i nesprávný. Z uvedeného je zřejmé, že OSS je v disponování s těmito majetkovými účastmi státu v obchodních společnostech omezena, a dle názoru NKÚ toto omezení nelze dostatečně přesně kvantifikovat.

Pokud by měl být vykázán vliv státu, je to možné až v součtu za všechny účetní jednotky, jejichž prostřednictvím stát tento vliv vykonává. Roční účetní výkazy za Českou republiku zatím sestavovány nejsou, i když je tato povinnost v zákoně o účetnictví stanovena s účinností od 1. ledna 2010.

NKÚ se proto nevyjadřuje k vykázáním zůstatkům ve výkazu rozvaha na účtu 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem* ve výši 239 661 000 Kč a na účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* ve výši 348 016 930,72 Kč.

• **Přehled o změnách vlastního kapitálu**

Vyhláška č. 410/2009 Sb. v tomto výkazu pro sloupce „*zvýšení stavu*“ a „*snížení stavu*“ u jednotlivých položek stanovuje, že zobrazují jejich výši zvýšení či snížení v průběhu běžného účetního období. Při naplňování údajů, které jsou analytickým členěním syntetického účtu vykazaného v rozvaze, je výkaz naplňován z účetnictví, a to obraty strany „*má dát*“ a „*dal*“ těchto účtů. U údajů položek, které nepředstavují analytické členění a jsou převzaty ve výši konečných zůstatků syntetických účtů z výkazu rozvaha, nelze z ustanovení § 44 odst. 11 vyhlášky č. 410/2009 Sb. jednoznačně vyvodit, jakým konkrétním způsobem musí účetní jednotka při jejich naplňování postupovat. Zda mají být u těchto položek také naplněny oba sloupce, tj. jak „*zvýšení stavu*“, tak „*snížení stavu*“, či zda má být uveden jen rozdíl mezi těmito sloupci, tzn. rozdíl konečných zůstatků těchto účtů z výkazu rozvaha.

MZe naplnilo ve výkazu položky *B. Fondy účetní jednotky*, *C. Výsledek hospodaření* a *D. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření* v uvedených sloupcích sumou obrátů zachycenou v účetnictví na stranách „*má dát*“ a „*dal*“ příslušných účtů. Nejasnost aplikace § 44 odst. 11 vyhlášky č. 410/2009 Sb. vede k závěru, že postup MZe použitý při naplňování položek *B. Fondy účetní jednotky*, *C. Výsledek hospodaření* a *D. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření* v údajích o „*zvýšení stavu*“ a „*snížení stavu*“ nelze považovat za nesprávný.

Nejasnost aplikace právních předpisů fakticky vede k možnému používání různých způsobů pro naplnění údajů o „*zvýšení stavu*“ a „*snížení stavu*“ takových položek v přehledu o změnách vlastního kapitálu a způsobuje riziko nesrovnatelnosti údajů.

1.2 Nesprávnosti v účetní závěrce a hlavní příčiny těchto nesprávností

V účetní závěrce MZe k 31. prosinci 2013 v údajích za běžné účetní období byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 14 322 390,71 Kč. Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků některých účtů výkazu rozvaha, výkazu zisku a ztráty a položek přehledu o peněžních tocích, a to v důsledku toho, že MZe porušilo v roce 2013 některá ustanovení právních předpisů upravujících účetnictví a účetní výkaznictví OSS. Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona o účetnictví a podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

MZe tak v některých případech nevedlo v roce 2013 správné a úplné účetnictví ve smyslu zákona o účetnictví a dalších právních předpisů. Nedostatky byly zjištěny například v následujících případech:

• **Aktualizace informačního systému**

MZe v letech 2009–2013 účtovalo o aktualizacích informačního systému nekonzistentně, a to jako o drobném dlouhodobém nehmotném majetku, o dlouhodobém nehmotném majetku nebo o službě. Uvedené aktualizace informačního systému nebyly dlouhodobým majetkem, měly být zaúčtovány jako služba do nákladů. V důsledku toho MZe ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 013 – *Software* o 2 402 500 Kč, nadhodnotilo zůstatek účtu 432 – *Výsledek hospodaření minulých účetních období* o 5 440 500 Kč, podhodnotilo zůstatek účtu 493 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období* o 1 674 000 Kč, podhodnotilo zůstatek účtu 406 – *Oceňovací rozdíly při prvotním použití*

metody o 1 364 000 Kč a ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 1 674 000 Kč.

- **Zaměření skutečného stavu (pasportizace) části budovy**

MZe pasportizaci části budovy zaúčtovalo jako technické zhodnocení stavby. Zaměření skutečného stavu stavby ale k technickému zhodnocení nevedlo, neboť se nejednalo o modernizaci, rekonstrukci, přístavbu ani nástavbu stávající stavby, ale o technickou inventuru stavu. Pasportizace byla službou a měla být zaúčtována do nákladů. V důsledku toho MZe ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 021 – *Stavby* o 599 196,50 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 493 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období*. Ve výkazu zisku a ztráty nadhodnotilo zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 2 476 Kč a podhodnotilo zůstatek účtu 518 – *Ostatní služby* o 601 672,50 Kč.

- **Smluvní pokuta**

MZe předepsalo svému dodavateli smluvní pokutu za nedodržení smluvně dohodnutého termínu předání díla. Smluvní pokutu vykázalo na nesprávném (pohledávkovém) účtu. V důsledku toho ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 311 – *Odběratelé* o 702 000 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti*.

- **Odcizený automobil**

Kontrolou předložených inventurních soupisů bylo zjištěno, že dne 22. března 2013 došlo k odcizení služebního vozidla. MZe toto vozidlo nevyřadilo ze svého majetku a pokračovalo v jeho odpisování. V důsledku toho MZe ve výkazu rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 449 236 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 493 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období*. Ve výkazu zisku a ztráty MZe nadhodnotilo zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* o 22 152 Kč a podhodnotilo zůstatek účtu 547 – *Manka a škody* o 471 388 Kč.

- **Drobný dlouhodobý majetek**

MZe na položce *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* v přehledu o peněžních tocích vykázalo i výdaje na pořízení drobného dlouhodobého majetku, které na ni dle obsahové náplně položky *B. Peněžní toky z dlouhodobých aktiv* stanovené vyhláškou č. 410/2009 Sb. nepatří, neboť jsou vykázány v nákladech jako součást položky *Z. Výsledek hospodaření před zdaněním*. V důsledku toho byla položka *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* podhodnocena o 6 443 330,21 Kč a o stejnou částku byla nadhodnocena položka *A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace*.

2. Finanční výkazy MZe za rok 2013

V průběhu kontroly byl prověřován také výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, organizačních složek státu a státních fondů (dále také „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“).

Tabulka č. 5 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2013 (v Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Konečný rozpočet	Výsledek od počátku roku
32 978 108 000,00	39 406 260 070,60	58 103 247 954,68	47 998 526 901,54

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MZe za rok 2013.

2.1 Regulace účinná v roce 2013 pro oblast finančního výkaznictví OSS

Finanční výkazy byly v roce 2013 upraveny zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, a vyhláškou č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

2.2 Nesprávnosti ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byly identifikovány nesprávnosti dle jednotlivých položek rozpočtové skladby. Celková nesprávnost byla zjištěna ve výši 66 136 572,22 Kč. Nedostatky byly zjištěny například v následujících případech.

- **Opravy a udržování**

MZe výdaje na pořízení služeb vztahujících se k informačním systémům v celkové výši 61 409 269,06 Kč vykázalo nesprávně na rozpočtové položce 5171 – *Opravy a udržování*. Výdaje ale nesplňují obsahové vymezení této rozpočtové položky a měly být vykázány na rozpočtové položce 5169 – *Nákup ostatních služeb*.

- **Podpůrné služby**

MZe ve výdajích nesprávně na rozpočtové položce 5166 – *Konzultační, poradenské a právní služby* vykázalo různé služby v celkové výši 4 352 382,18 Kč. Jednalo se například o služby zajištění chodu podatelny, koordinace rozvoje registrů či podporu projektového řízení. Tyto výdaje nesplňovaly obsahové vymezení rozpočtové položky 5166 – *Konzultační, poradenské a právní služby* a měly být vykázány na rozpočtové položce 5169 – *Nákup ostatních služeb*.

- **Úroky z prodlení**

MZe ve výdajích vykázalo nesprávně úroky z prodlení ve výši 374 102,98 Kč na rozpočtové položce 5149 – *Ostatní úroky a ostatní finanční výdaje*. Správně měly být tyto výdaje vykázány na rozpočtové položce 5191 – *Zaplacené sankce*.

3. Závěrečný účet

Při kontrole závěrečného účtu kapitoly 329 – *Ministerstvo zemědělství* za rok 2013 (dále také „ZÚ 2013“) se kontrola zaměřila zejména na dodržení souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a dále na vybrané oblasti, kterými byly transfery, návratné finanční výpomoci, majetkové účasti státu v obchodních společnostech, bezúplatné převody a zálohy.

3.1 Soulad ZÚ 2013 s vyhláškou č. 419/2001 Sb.

Předložený ZÚ 2013 obsahoval průvodní zprávu, povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy. I přes přijatá opatření k nápravě nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 12/15 neobsahoval například rozbor rovnoměrnosti čerpání výdajů se zdůvodněním výkyvů v jednotlivých čtvrtletích roku, zhodnocení plnění přijatých opatření k výsledkům kontrol NKÚ a interního auditu, komentář rozpočtových opatření provedených v průběhu roku či komentář čerpání neinvestičních a investičních transferů podnikatelským subjektům ve vztahu ke skutečnosti minulého roku.

3.2 Jednotlivé vybrané oblasti

- **Transfery**

V oblasti transferů byly v průvodní zprávě ZÚ 2013 zjištěny drobné nedostatky. Některé skutečnosti sice nebyly zdůvodněny a komentovány v celém rozsahu tak, jak to stanovuje vyhláška č. 419/2001 Sb., ale nebyl zjištěn významný nesoulad číselných údajů uvedených v ZÚ 2013 oproti údajům vykázaným MZe za tuto oblast v účetní závěrce, ve finančních výkazech ani údajům zveřejněným na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR⁵.

- **Návratné finanční výpomoci**

K návratným finančním výpomocím poskytnutým v minulosti nevedlo MZe v ZÚ 2013 žádné informace požadované vyhláškou č. 419/2001 Sb. Nevedlo stav nesplacených návratných finančních výpomocí z rozpočtu kapitoly k 1. lednu 2013 ani výši jejich splátek v průběhu roku ani jejich konečný stav k 31. prosinci 2013. Přitom v ÚZ k 31. prosinci 2013 MZe vykázalo návratné finanční výpomoci ve výši 246 261 197,67 Kč⁶. Hodnota vlivu, který přechodně snižuje hodnotu těchto pohledávek, byla vykázána jako opravná položka⁷ ve výši 21 830 000 Kč. Po odečtení tohoto vlivu je v účetní závěrce vykázána hodnota 224 431 197,67 Kč⁸.

Pro srovnání je vykázán i stav ke konci minulého účetního období, a to ve výši 228 824 197,67 Kč⁹. Splátky návratných finančních výpomocí v průběhu roku 2013 byly dle údajů z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ve výši 4 393 000 Kč. Z údajů vedených v účetnictví bylo zjištěno, že MZe přijalo v roce 2013 i další peněžní prostředky, a to z titulu uspokojení pohledávek z nesplacených návratných finančních výpomocí přihlášených do konkursu v celkové výši 904 110,10 Kč (podrobněji viz bod 5 tohoto kontrolního závěru). Žádná z těchto skutečností nebyla v ZÚ 2013 uvedena ani komentována.

- **Majetkové účasti státu v obchodních společnostech**

Vyhláška č. 419/2001 Sb. nestanoví v jakém ocenění má účetní jednotka majetkové účasti státu v obchodních společnostech uvádět v ZÚ, zda v pořizovací ceně, v účetní hodnotě k datu účetní závěrky nebo ve jmenovité hodnotě. MZe v závěrečném účtu vykázalo majetkové účasti v pořizovacích cenách, popř. v cenách, které jsou vzhledem k nedostupnosti potřebných historických informací za pořizovací ceny považovány. Toto ocenění se o 96 880 600 Kč liší od jejich netto účetní hodnoty vykázané v účetní závěrce k 31. prosinci 2013. Rozdíl je ve výši vykázané opravné položky k majetkové účasti státu v jedné obchodní společnosti. Opravnou položku MZe v ZÚ 2013 nevedlo ani nekomentovalo.

- **Bezúplatné převody**

Kontrolou bylo zjištěno, že MZe v rozporu s vyhláškou č. 419/2001 Sb. neinformovalo v ZÚ 2013 o majetku v účetní hodnotě 21 333 201 Kč, který bezúplatně nabylo od statutárního města Opava.

- **Zálohy**

MZe v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. uvedlo v ZÚ 2013 informace o zálohových platbách. Kontrolou bylo ověřeno, že údaje uvedené v ZÚ 2013 souhlasí s údaji vykázanými v ÚZ MZe sestavené k 31. prosinci 2013.

4. Kontrola opatření přijatých MZe k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 12/15

K nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 12/15 přijalo MZe řadu opatření, která přispěla k odstranění většiny identifikovaných nesprávností. V kontrolovaném období 2013 přetrvávaly níže uvedené opakující se nedostatky.

4.1 Vklad pozemku do obchodní společnosti bez souhlasu vlády

Při kontrolní akci č. 10/07 bylo zjištěno, že MZe smlouvou o vkladu podniku ze dne 20. října 2004 (uzavřenou mezi Českou republikou – MZe a obchodní společností) vložilo do obchodní společnosti i pozemky, s jejichž vkladem nevyslovila vláda podle ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. souhlas. Jedním z nich byl pozemek parcelní číslo 391/34 v obci Praha v katastrálním území Řepy, který

6 Účetní hodnota brutto.

7 Opravná položka obecně vyjadřuje přechodné snížení hodnoty aktiva k datu účetní závěrky. V souladu s platnou účetní regulací se k těmto pohledávkám vytváří opravné položky ve výši 10 % hodnoty za každých ukončených 90 dnů po splatnosti pohledávky.

8 Účetní hodnota netto.

9 Účetní hodnota netto.

vznikl rozdělením pozemku parcelní číslo dle pozemkové knihy č. 163 v katastrálním území Řepy. Jeho vklad vláda¹⁰ neodsouhlasila z důvodu možných restitučních nároků¹¹.

Při kontrole opatření přijatých k nápravě bylo v rámci kontrolní akce č. 12/15 zjištěno, že MZe provedlo nápravu v této oblasti tím, že vládě předložilo materiál, ve kterém ji žádá o souhlas s vkladem pro ty pozemky, které byly v roce 2004 vloženy do obchodní společnosti bez jejího souhlasu. Součástí tohoto materiálu však **nebyla žádost o souhlas s vkladem pozemku parcelní číslo 391/34**¹². Vláda svým usnesením ze dne 16. února 2011 č. 123¹³ vyslovila souhlas pouze s vkladem pozemků uvedených v žádosti.

Přesto MZe uzavřelo s obchodní společností dne 16. ledna 2012 smlouvu o upsání akcií, v jejímž důsledku byly vloženy do základního kapitálu obchodní společnosti nejen pozemky odsouhlasené vládou, ale opět i pozemek parcelní číslo 391/34¹⁴, pro jehož vklad MZe souhlas vlády nemělo. Z informace o výzvách podaných oprávněnými osobami dle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) zveřejněné na internetových stránkách Státního pozemkového úřadu¹⁵ bylo zjištěno, že o pozemek parcelní číslo 163 dle pozemkové knihy v katastrálním území Řepy, ze kterého vznikl i pozemek parcelní číslo 391/34, požádala v roce 2013 oprávněná osoba.

4.2 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu

V ZÚ 2013 MZe opět neuvodlo všechny skutečnosti, které požaduje vyhláška č. 419/2001 Sb., a to v rozsahu uvedeném v bodě 3 tohoto kontrolního závěru.

5. Porušení rozpočtové kázně

MZe na účet cizích prostředků přijalo dne 31. května 2013 částku ve výši 117 754,06 Kč, dále dne 22. července 2013 přijalo částku ve výši 950,76 Kč a dne 14. srpna 2013 přijalo částku ve výši 785 405,28 Kč. Jednalo se o peněžní prostředky v celkové výši 904 110,10 Kč, které MZe přijalo z titulu uspokojení pohledávek z nesplacených návratných finančních výpomocí přihlášených do konkursu. Převod uvedených částek byl MZe proveden až v lednu a květnu 2014, tzn. po uplynutí několika měsíců po jejich příjmu na bankovní účet.

Podle názoru NKÚ se tím MZe dopustilo porušení rozpočtové kázně podle § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb., neboť prostředky přijaté z titulu uspokojení pohledávek přihlášených do konkursu neodvedlo do státního rozpočtu do 10 pracovních dnů po jejich přijetí na bankovní účet, jak to požaduje ustanovení § 45 odst. 10 zákona č. 218/2000 Sb.

6. Ostatní zjištění

• Rozdíly v údajích ÚZ oproti údajům zveřejněným v informačním portálu MONITOR

Kontrolou bylo zjištěno, že existují rozdíly mezi údaji vykázanými v přehledu o změnách vlastního kapitálu jako součástí ÚZ MZe podepsané ministrem zemědělství a údaji, které byly zveřejněny na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR. Rozdíly byly zjištěny v položkách *A.I.4. Investiční transfery* a *A.I.6. Ostatní*. V ÚZ MZe vykazovalo na položce A.I.4 ve sloupci „zvýšení stavu“ částku ve výši 113 512 739 Kč a v informačním portálu MONITOR je zveřejněna na této položce nulová hodnota¹⁶.

¹⁰ Usnesení vlády ze dne 14. ledna 2004 č. 52, o souhlasu se založením obchodní společnosti Státní zkušebna zemědělských, potravinářských a lesnických strojů, akciová společnost.

¹¹ Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku v § 29 stanoví: „Majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.“

¹² Žádost o souhlas s vkladem byla sepsána jen pro parcelní číslo 381, 382, 384/2, 385, 386, 387, 391/1, 391/6, 391/7, 391/21, 391/26, 391/27, 393/24 a 393/31.

¹³ Usnesení vlády ze dne 16. února 2011 č. 123, o souhlasu s vkladem majetku do obchodní společnosti Státní zkušebna zemědělských, potravinářských a lesnických strojů, akciová společnost.

¹⁴ Účetní hodnota pozemku p. č. 391/34 byla 717 200 Kč. Ocenění tohoto pozemku pro vklad do obchodní společnosti bylo dle znaleckého posudku ve výši 1 739 210 Kč.

¹⁵ Dle stavu zveřejněného ke dni 14. dubna 2014 (viz <http://www.pfcr.cz/spucr/page.aspx?KategorieID=10901>).

¹⁶ Viz <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/statni-rozpocet/oss-sf/00020478>.

Na položce A.1.6 vykázalo MZe v ÚZ ve sloupci „zvýšení stavu“ částku ve výši 78 222 734,55 Kč a v informačním portálu MONITOR byla zveřejněna částka 191 735 474 Kč¹⁷.

Uvedené rozdíly se promítly i do části C¹⁸ přílohy účetní závěrky, a to v položce C.1. V ÚZ MZe je na této položce vykázána částka ve výši 113 512 739 Kč a v informačním portálu MONITOR¹⁹ je zveřejněna nulová hodnota. Rozdíly byly způsobené tím, že MZe do CSÚIS zaslalo účetní záznamy ve stanoveném termínu²⁰, ale následně je ještě opravilo a po 6 dnech od původního předání do CSÚIS je zaslalo znovu. Tyto opravené údaje však již zveřejněny nebyly. Z uvedeného je zřejmé, že informace zveřejněné v informačním portálu MONITOR nemusí být vždy shodné s údaji sestavené účetní závěrky.

• **Likvidační zůstatek státního statku**

MZe na účet cizích prostředků přijalo dne 30. ledna 2012 peněžní prostředky ve výši 16 349 174,42 Kč. Jednalo o likvidační zůstatek státního statku. Dle zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku je zakladatel povinen likvidační zůstatek převést do státních finančních aktiv. Lhůta pro převod těchto peněžních prostředků ale není v tomto zákoně ani v zákoně č. 218/2000 Sb. ani ve vyhlášce č. 52/2008 Sb.²¹ explicitně stanovena. MZe tím, že peněžní prostředky přijaté na účet cizích prostředků v lednu 2012 nepřevedlo ani k datu ukončení kontroly do státních finančních aktiv, porušilo povinnost stanovenou v § 15 písm. j) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku.

• **Vybrané nákladové účty pro klíčové analytické ukazatele**

Klíčové analytické ukazatele jsou „...nově zaváděným prvkem v systému sledování a vyhodnocování výkonnosti účetních jednotek v rámci účetních jednotek státní správy...“²² Pro vstup do těchto ukazatelů jsou přebírány z účetních závěrek vybrané majetkové účty²³ v brutto hodnotě a nákladové účty²⁴. Ukazatele mají měřit mzdovou náročnost, provozní nákladovost a majetkovou nákladovost účetních jednotek.

Provozní nákladovost „... vyjadřuje korunovou hodnotu ročního objemu ovlivnitelných nákladů z činnosti připadající na jednoho pracovníka příslušné organizační složky státu. (...) Ukazatel slouží ke vzájemnému srovnání a posouzení meziročního jednotkového vývoje ovlivnitelných nákladů z činnosti v rámci resortů, organizačních složek státu a jejich účetních jednotek a celkových kapitol státního rozpočtu s tím, že výstupem ukazatele je časově vymezené posouzení a vyhodnocení jednotkového vývoje ovlivnitelných nákladů z činnosti příslušného účetního subjektu.“²⁵

V rámci kontroly byly výběrovým způsobem prověřeny nákladové účty vstupující za MZe do měření provozní nákladovosti²⁶. V účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2013 vykázalo MZe tyto náklady²⁷ v celkové výši 981 411 649,05 Kč.

V případě MZe jsou prokazatelně neovlivnitelné náklady ve výši 30 799 789 Kč vykázány na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*. Jde o náklady vynaložené na základě právních předpisů. V kontrolovaném vzorku se jednalo o náhrady za majetkové újmy v souvislosti s nebezpečnou nákazou (dle § 67 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů) nebo o náhrady za majetkové újmy na základě mimořádného rostlinolékařského opatření (dle § 76 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a změně některých souvisejících zákonů). Z konečného

17 Viz <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/statni-rozpocet/oss-sf/00020478>.

18 Doplňující informace k položkám rozvahy C.I.1. *Jmění účetní jednotky* a C.I.3. *Transfery na pořízení dlouhodobého majetku*.

19 Viz <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/statni-rozpocet/oss-sf/00020478>.

20 Dle vyhlášky č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).

21 Vyhláška č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

22 Viz <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/financni-parametry-vykonnosti/kan-provozni-nakladovost>.

23 Viz <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/financni-parametry-vykonnosti/kan-majetkova-nakladovost>.

24 Viz <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/ucetni-vykaznictvi-statu/pokyny-a-sdeleni/2014/seminar--prezentace-klicovych-analyticky-17319>.

25 Viz <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/financni-parametry-vykonnosti/kan-provozni-nakladovost#14244>.

26 Viz <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/financni-parametry-vykonnosti/kan-provozni-nakladovost>.

27 Účet 501 – *Spotřeba materiálu*, 502 – *Spotřeba energie*, 511 – *Opravy a udržování*, 512 – *Cestovné*, 513 – *Náklady na reprezentaci*, 518 – *Ostatní služby*, 541 – *Smluvní pokuty a úroky z prodlení*, 542 – *Jiné pokuty a penále*, 543 – *Dary*, 547 – *Manka a škody*, 549 – *Ostatní náklady z činnosti* a 558 – *Náklady z drobného dlouhodobého majetku*.

zůstatku účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti*, který byl k 31. prosinci 2013 vykázán v celkové výši 72 155 373,40 Kč, je to 42,69 % nákladů, které nejsou MZe ovlivnitelné. Z celkových posuzovaných nákladů vstupujících do ukazatele pro měření provozní nákladovosti je to 3,14 %.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontrolní akce č. 13/38 bylo prověřit, zda MZe při sestavení závěrečného účtu, při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2013 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

MZe je organizační složkou státu, která je v souladu se zákonem o účetnictví povinna účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které se předkládají v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

Účetní závěrka

V účetní závěrce MZe k 31. prosinci 2013 byla kontrolou NKÚ zjištěna v údajích za běžné účetní období celková nesprávnost ve výši 14 322 390,71 Kč. Nejvýznamnější nesprávnosti byly zjištěny ve výkazu rozvaha a v přehledu o peněžních tocích.

Spolehlivost účetní závěrky jako celku je nutné posuzovat z hlediska významnosti. Pro posouzení spolehlivosti účetní závěrky byla stanovena významnost (materialita)²⁸, tj. hodnota nesprávností, u kterých je možné přiměřeně očekávat, že jednotlivě nebo v součtu ovlivní ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky, ve výši 1 mld. Kč.

Možnost vyjádřit se ke spolehlivosti údajů účetní závěrky jako celku s ohledem na jejich významnost však byla limitována stavem právních předpisů účinných pro oblast účetnictví v roce 2013 a možnostmi vyhodnotit správnost jejich aplikace MZe²⁹. Ustanovení platných právních předpisů a ČÚS v oblasti účtování a vykazování transferů spolufinancovaných ze zahraničí, které mají být následně kryty prostředky z rozpočtu Evropské unie, dlouhodobého finančního majetku a pro naplňování některých částí přehledu o změnách vlastního kapitálu, byla i v roce 2013³⁰ u organizačních složek státu nejednoznačná a nejasně aplikovatelná³¹.

Uvedené oblasti byly v průběhu kontroly identifikovány a vyčísleny u MZe v celkové výši více než 64 mld. Kč, což je částka, která představuje více než 64násobek stanovené hladiny významnosti.

Možnost vyjádřit se ke spolehlivosti údajů účetní závěrky byla tak ve významném rozsahu omezena. NKÚ se proto ke spolehlivosti účetní závěrky MZe k 31. prosinci 2013 nevyjadřuje.

Nejednoznačnosti a nejasnosti předpisů pro účetnictví není možné dávat k tíži účetní jednotce. Proto je současně vhodné uvést, že nesprávnosti v účetní závěrce MZe k 31. prosinci 2013, zjištěné v oblastech nezatížených nejednoznačností a nejasností právních předpisů v celkové výši 14 mil. Kč, nebyly významné.

28 Hladina významnosti pro účetní závěrku jako celek byla stanovena v souladu s dlouhodobě uplatňovaným postupem NKÚ pro posuzování spolehlivosti účetních závěrek organizačních složek státu vycházející z mezinárodní uznávané nejlepší praxe na úrovni cca 2 % z celkových nákladů MZe k 31. prosinci 2013.

29 V souladu s bodem 21 mezinárodního standardu ISSAI 200 *Základní principy finančního auditu* (zveřejněno na <http://www.issai.org/media/69910/issai-200-english.pdf>).

30 NKÚ na problematiku nejednoznačnosti předpisů pro účetnictví upozorňuje již od roku 2011, např. v kontrolních závěrech z kontrolní akce č. 10/20 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2011 *Věstníku NKÚ*), kontrolní akce č. 11/29 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ*), kontrolní akce č. 12/15 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2013 *Věstníku NKÚ*), kontrolní akce č. 12/30 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*).

31 Tak, jak je uvedeno v části II. tohoto kontrolního závěru.

Finanční výkazy

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2013 byla zjištěna nesprávnost v celkové výši 66 136 572,22 Kč vzniklá v důsledku nesprávné aplikace druhového třídění položek rozpočtové skladby.

Ostatní zjištění

• Použití údajů vykázaných na vybraných nákladových účtech pro klíčové analytické ukazatele

Na příkladu MZe je možné demonstrovat, že na nákladových účtech, které jsou stanoveny jako vstupní údaje pro posuzování provozní nákladovosti, nemusí být vždy účtovány pouze náklady, které jsou příslušnou účetní jednotkou ovlivnitelné. Pokud by měl být podle tohoto ukazatele řízen rozpočtový proces³², je nutné vzít tuto skutečnost v úvahu.

• Rozdíly v údajích ÚZ oproti údajům zveřejněným v informačním portálu MONITOR

Účetní záznamy jsou účetními jednotkami v souladu s obecně závaznými právními předpisy zasílány do CSÚIS. Tyto údaje byly MZe do CSÚIS zaslány a k určitému datu z něj byly převzaty ke zveřejnění na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR³³. Údaje MZe následně opravené a opakovaně předané do CSÚIS nebyly již po tomto datu převzaty do informačního portálu MONITOR. V této souvislosti tak lze identifikovat riziko, že údaje zveřejněné v informačním portálu MONITOR³⁴ nemusí být vždy v souladu s údaji v CSÚIS. Pro údaje v CSÚIS je v této souvislosti ještě nutné zdůraznit, že v souladu s vyhláškou č. 383/2009 Sb. jsou do něj předávány konsolidační účetní záznamy. Nejde tedy o účetní závěrku jako takovou dle zákona o účetnictví, tzn. s okamžikem sestavení účetní závěrky, s podpisovým záznamem statutárního orgánu a okamžikem jeho připojení³⁵.

Porušení rozpočtové kázně

Podle názoru NKÚ se MZe v roce 2013 dopustilo porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb. ve výši 904 110,10 Kč tím, že příjmy státního rozpočtu neodvedlo ve lhůtě 10 pracovních dnů od jejich přijetí do státního rozpočtu, což je v rozporu s § 45 odst. 10 tohoto zákona.

Závěrečný účet

Při hodnocení souladu závěrečného účtu kapitoly 329 MZe s vyhláškou č. 419/2001 Sb. byly zjištěny drobné nedostatky v průvodní zprávě. Za závažný nedostatek považuje NKÚ skutečnost, že MZe neuvedlo v průvodní zprávě informace o návratných finančních výpomocích. Jejich stav byl ke konci roku 2013 dle údajů ÚZ MZe ve výši více než 246 mil. Kč a vliv snižující hodnotu těchto pohledávek činil více než 21 mil. Kč.

Za systémově závažnou pak NKÚ považuje skutečnost, že v souladu s obecně závaznými právními předpisy nejsou od roku 2012 sumáře účetních závěrek za kapitolu státního rozpočtu povinnou přílohou závěrečného účtu. Informace z účetních závěrek, ať agregované nebo konsolidované, tak nejsou součástí výsledné zprávy o hospodaření za uplynulý rozpočtový rok, které touto stanovenou formou podávají správci jednotlivých kapitol státního rozpočtu. Tím jsou uživatelé připraveni o důležitý zdroj informací o hospodaření kapitol státního rozpočtu jako celku³⁶.

32 Viz usnesení vlády České republiky ze dne 23. října 2013 č. 798, k dalšímu zapojení výkonových ukazatelů do rozpočtového procesu.

33 Viz <http://monitor.statnipokladna.cz/2013>.

34 MONITOR je přitom (na <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/informacni-systemy/liissp--monitor>) prezentován jako: „... specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Prezentované informace pocházejí ze systému Státní pokladny (IISSP – Integrovaný informační systém státní pokladny) a jsou pravidelně aktualizovány. Aktualizace dat probíhá jednou za čtvrtletí z Centrálního systému účetních informací státu a jednou za měsíc z Rozpočtového informačního systému. MONITOR dále zajišťuje zveřejňování účetních závěrek organizačních složek státu podle § 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.“

35 Viz Stanovisko Nejvyššího kontrolního úřadu k návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2013 (zveřejněné na <http://www.nku.cz/cz/publikace/stanovisko-nku-k-navrhu-statniho-zaverecneho-uctu-cr-za-rok-2013-id7124/>).

36 Viz např. Stanovisko Nejvyššího kontrolního úřadu k návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2011 (zveřejněné na <http://www.nku.cz/cz/publikace/stanoviska-statni-rozpocet.htm>).

Na příkladu ocenění majetkových účastí státu v obchodních společnostech je možné demonstrovat, že údaje uvedené v závěrečném účtu³⁷ se mohou lišit od údajů (ocenění) v účetní závěrce, aniž by to bylo možné hodnotit jako porušení vyhlášky č. 419/2001 Sb. Takové skutečnosti snižují vypovídací schopnost informací uvedených v závěrečném účtu. Ze zveřejněného návrhu ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti³⁸ je zřejmé, že majetkové účasti státu v obchodních společnostech jsou přitom jednou z důležitých informací, která je určena ke zveřejnění i podle požadavků Evropské unie.

Transparentnost a účetní odpovědnost

Jak vyplývá z důvodové zprávy k návrhu ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti, jedním z prvků odpovědnosti je i transparentnost. Ta by měla být zvyšována mezinárodní harmonizací vládního účetnictví na aktuální bázi a tím i zlepšována srovnatelnost údajů ve veřejném sektoru.³⁹

Obecně je nutné transparentnost chápat nejen ve smyslu zveřejňování údajů, ale také ve smyslu transparentnosti jednotlivých procesů veřejné správy. Při plánovaném stanovení závazných standardů⁴⁰ pro přímý výkon státní správy by východiskem pro definování jejich finanční nákladové rovnice měly být údaje z účetnictví.

Z těchto skutečností je zřejmá nutnost posilovat u subjektů veřejné správy účetní odpovědnost. To je také jeden ze zásadních cílů prosazovaných směrnicí Rady 2011/85/EU z 8. listopadu 2011, o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.⁴¹

37 V souladu s § 29 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou správci kapitol státního rozpočtu povinni závěrečný účet své kapitoly po jeho projednání v Poslanecké sněmovně uveřejnit v elektronické podobě způsobem umožňující dálkový nebo nepřetržitý přístup.

38 Viz <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9KGM74YC>.

39 Viz zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 6. března 2013 k *Zavedení harmonizovaných účetních standardů pro veřejný sektor členských států* (zveřejněno na <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=CS&f=ST%207677%202013%20INIT>).

40 Viz <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2014-07-09>.

41 Viz zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 6. března 2013 k *Zavedení harmonizovaných účetních standardů pro veřejný sektor členských států* (zveřejněno na <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=CS&f=ST%207677%202013%20INIT>).

Část C

Informace a dokumenty**Jednací řád Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu****Článek I.****Úvodní ustanovení**

- (1) Kolegium Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „Kolegium“) je orgánem Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „Úřadu“) a tvoří jej prezident Úřadu, viceprezident Úřadu a členové Úřadu.
- (2) Jednací řád Kolegia upravuje činnost Kolegia a stanoví pravidla, jimiž se jednání Kolegia řídí. Obsahuje zejména svolání a průběh jednání Kolegia, formu rozhodování, způsob hlasování a způsob zveřejňování opačného názoru.

Článek II.**Svolání jednání Kolegia**

- (1) Kolegium svolává zpravidla jednou za měsíc prezident Úřadu, v případě jeho nepřítomnosti viceprezident Úřadu. Pokud nevykonává prezident Úřadu ani viceprezident Úřadu po přechodnou dobu svoji funkci, svolává Kolegium nejstarší člen Úřadu.
- (2) Jednání Kolegia musí být svoláno vždy, požádá-li o to nadpoloviční většina všech členů Kolegia.
- (3) K zajištění organizačních a administrativních úkonů spojených s činností Kolegia jmenuje po projednání v Kolegiu prezident Úřadu ze zaměstnanců Úřadu tajemníka Kolegia.
- (4) Svolání jednání Kolegia se uskutečňuje písemnou pozvánkou s uvedením návrhu programu jednání, která musí být členům Kolegia doručena alespoň 5 dnů před stanoveným dnem jednání. Současně s pozvánkou člen Kolegia obdrží písemné podklady k těm bodům navrhovaného programu, které se vztahují zejména k činnostem uvedeným v článku IV. odst. 1 až 3.
- (5) Ustanovení odstavce 4 tohoto článku se nepoužije v případě naléhavé potřeby, když o neodkladném svolání jednání Kolegia rozhodne prezident Úřadu, popřípadě osoba oprávněná ke svolání Kolegia podle odst. 1.

Článek III.**Podklady pro jednání Kolegia**

- (1) Předkladatelem materiálů na jednání Kolegia jsou členové Kolegia.
- (2) Materiály, které mají být zařazeny na program nejbližšího jednání Kolegia, předloží předkladatel v písemné podobě tajemníkovi Kolegia nejpozději 6 dnů před stanoveným dnem jednání Kolegia, a to včetně vypořádání připomínek, pokud bylo provedeno připomínkové řízení.

Článek IV. Jednání Kolegia

- (1) Kolegium schvaluje:
- a) plán kontrolní činnosti;
 - b) návrh rozpočtu Úřadu předkládaný Poslanecké sněmovně, jeho změny, závěrečný účet rozpočtové kapitoly Úřadu a účetní závěrku¹ Úřadu sestavenou k rozvahovému dni;
 - c) všechny kontrolní závěry, z nichž vychází stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu;
 - d) výroční zprávu;
 - e) kontrolní závěry, které si stanoví při schvalování plánu kontrolní činnosti nebo které mu přikáže prezident Úřadu;
 - f) jednací řády Kolegia a senátů Úřadu a jejich změny;
 - g) kárný řád a jeho změny;
 - h) organizační řád a jeho změny.
- (2) Kolegium rozhoduje:
- a) o provedení změn v plánu kontrolní činnosti;
 - b) o odvolání proti rozhodnutí o námitce proti kontrolnímu protokolu, je-li kontrolní protokol podkladem pro kontrolní závěr projednáváný Kolegiem;
 - c) o námitce podjatosti, pokud ji vznesla kontrolovaná osoba proti členu Úřadu; takový člen Úřadu je z hlasování o námitce podjatosti vyloučen.
- (3) Kolegium projednává návrh pracovního řádu Úřadu, a jeho změny, předkládaný prezidentem Úřadu a doporučuje mu jeho schválení.
- (4) Kolegium určuje způsob nakládání s kontrolními závěry, které obsahují skutečnosti, na které se vztahuje zvláštní zákon².
- (5) Kolegium zřizuje senáty Úřadu při schvalování plánu kontrolní činnosti, popřípadě při rozhodnutí o jeho změnách. Současně určuje předsedu a členy senátu.
- (6) Na program jednání Kolegia mohou být zařazeny otázky spojené s projednáním podkladů pro činnost Kolegia uvedenou v odstavcích 1 až 5 tohoto článku a další otázky ovlivňující kontrolní činnost Úřadu.

Článek V. Průběh jednání Kolegia

- (1) Jednání Kolegia je neveřejné.
- (2) Kolegium je usnášeníschopné při účasti nadpoloviční většiny svých členů.
- (3) Jednání Kolegia se kromě členů Kolegia zúčastňují tajemník Kolegia, zapisovatel, popřípadě další osoby přizvané k projednávání jednotlivých bodů programu jednání Kolegia v souladu s odst. 9 a 10.
- (4) Jednání Kolegia řídí prezident Úřadu, v případě jeho nepřítomnosti viceprezident Úřadu, popřípadě nejstarší člen Úřadu podle článku II. odst. 1 (dále jen „předsedající“).
- (5) Všichni účastníci jednání Kolegia se zapisují do prezenční listiny.
- (6) Předsedající zahajuje jednání Kolegia oznámením o usnášeníschopnosti Kolegia podle prezenční listiny, navrhne dva ověřovatele zápisu z členů Kolegia a nechá je schválit přítomnými členy Kolegia.

¹ Vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Směrnice prezidenta NKÚ o vytváření podmínek pro schvalování účetní závěrky NKÚ Kolegiem NKÚ.

² Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

- (7) Po zahájení jednání Kolegia předsedající předkládá návrh programu včetně změn oproti rozeslané pozvánce. Kterýkoli člen Kolegia může navrhnout další změnu v pořadí i obsahu jednání Kolegia. O návrzích změn i o celku programu nechá předsedající hlasovat.
- (8) Kolegium projedná případné námitky proti znění zápisu z předešlého jednání Kolegia a rozhodne o nich.
- (9) Členové Kolegia mohou podle potřeby přizvat k účasti na jednání Kolegia i další osoby, zejména zaměstnance Úřadu.
- (10) Předsedající nechá schválit účast osob přizvaných k projednávání jednotlivých bodů programu jednání Kolegia podle odst. 9 tohoto článku. Poučí je o povinnosti zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se při projednávání příslušného bodu programu jednání Kolegia dozvěděly.
- (11) Ke každému bodu programu předsedající nebo pověřený člen Kolegia uvede zpravodajské shrnutí včetně případného návrhu usnesení.
- (12) Po zpravodajském shrnutí následuje rozprava, ve které předsedající členům Kolegia uděluje slovo podle pořadí, v jakém se o slovo přihlásili.
- (13) O předložených procedurálních návrzích nechá předsedající hlasovat bez rozpravy okamžitě po jejich předložení.
- (14) V rozpravě k jednotlivým bodům programu jednání Kolegia mohou vystoupit také osoby přizvané podle odstavce 9 tohoto článku, pokud je k vyjádření jejich stanoviska předsedající vyzve.
- (15) Nehlásí-li se již členové Kolegia do rozpravy, předsedající rozpravu uzavře, shrne její výsledky a navrhne usnesení. Pokud podají někteří členové Kolegia pozměňovací návrhy k návrhu usnesení, předsedající nejprve nechá hlasovat o pozměňovacích návrzích v pořadí, v jakém byly předneseny, a po projednání všech pozměňovacích návrhů nechá hlasovat o usnesení jako o celku.

Článek VI.

Rozhodování Kolegia, zveřejňování opačného názoru

- (1) Kolegium rozhoduje hlasováním formou usnesení. Předsedající před zahájením hlasování upozorní, že bude přikročeno k hlasování.
- (2) Usnesení je přijato, hlasuje-li pro něj nadpoloviční většina přítomných členů Kolegia; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.
- (3) Členové Kolegia hlasují buď pro návrh usnesení, nebo proti návrhu usnesení, a to zpravidla zvednutím ruky. Každý z členů Kolegia má právo požádat, aby v písemném záznamu o hlasování bylo uvedeno, jak hlasoval.
- (4) Člen Kolegia, který nesouhlasí s rozhodnutím Kolegia ve věcech uvedených v § 45 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, může uplatnit právo na zveřejnění opačného názoru od přijatého usnesení, pokud hlasoval proti návrhu. Toto právo musí uplatnit v průběhu jednání Kolegia, na kterém bylo dané usnesení přijato, a znění opačného názoru musí být uvedeno v zápise z jednání Kolegia.

Článek VII.

Zápis z jednání Kolegia

- (1) O průběhu jednání Kolegia se pořizuje písemný zápis a zvukový záznam. Zvukový záznam slouží výhradně k pořízení zápisu z jednání Kolegia, popřípadě ke kontrole úplnosti a přesnosti zápisu z jednání Kolegia. Slouží pro potřeby členů Kolegia, tajemníka Kolegia a zapisovatele. Zvukový záznam se uchovává do doby nejbližšího jednání Kolegia.
- (2) Za vyhotovení a rozeslání zápisu odpovídá tajemník Kolegia. Tajemník Kolegia určuje z řad zaměstnanců sekretariátu Kolegia zapisovatele jednotlivých jednání Kolegia.
- (3) Při zahájení jednání Kolegia může předsedající rozhodnout o pořízení úplného písemného záznamu z jednání.
- (4) Zápis, zvukový záznam a úplný písemný záznam jsou neveřejnými dokumenty a musí být zajištěny proti úniku informací.
- (5) V zápise se uvede datum a místo jednání Kolegia, jména přítomných členů Kolegia a přizvaných osob, jména ověřovatelů zápisu, schválený program jednání, stručný popis průběhu jednání k jednotlivým bodům programu a usnesení přijatá Kolegiem k jednotlivým bodům programu s uvedením počtu hlasů pro nebo proti jejich přijetí, údaj o ukončení jednání Kolegia.
- (6) Zápis z jednání Kolegia podepisují předsedající, oba ověřovatelé zápisu, tajemník Kolegia a zapisovatel. Nedílnou součástí zápisu z jednání Kolegia je prezenční listina všech účastníků jednání Kolegia. Zápis musí být rozeslán členům Kolegia prostřednictvím elektronické pošty nejpozději do 4 kalendářních dnů od konání jednání Kolegia. Přizvaným osobám se rozesílá příslušná část zápisu projednávaného bodu, k němuž byly přizvány.
- (7) Námitky proti znění zápisu mohou členové Kolegia uplatnit nejpozději na následujícím jednání Kolegia. O případných námitkách proti znění zápisu Kolegium rozhodne hlasováním.
- (8) Zápisy z jednotlivých jednání Kolegia se v daném kalendářním roce číslovají v pořadí, jak po sobě následují.

Článek VIII.

Zrušovací a závěrečné ustanovení

- (1) Zrušuje se jednací řád Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu, který byl schválený na 1. zasedání Kolegia dne 22. 7. 1993, ve znění změny schválené na 15. zasedání Kolegia dne 24. září 2002³.
- (2) Tento jednací řád Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu nabývá účinnosti dnem 28. července 2014.

Ing. Miloslav Kala,
prezident

Nejvyššího kontrolního úřadu

³ Podle znění zveřejněného v částce 1 *Věstníku NKÚ* z r. 1993, se zapracováním textu změny jednacího řádu Kolegia NKÚ schválené na XV. zasedání Kolegia NKÚ dne 24. září 2002 a publikované v částce 3 *Věstníku NKÚ* z r. 2002.

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu

Ročník XXII (2014)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 04 PRAHA 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 282, fax: 233 044 282

E-mail: vestnik@nku.cz

Vychází čtvrtletně

Částka za III. čtvrtletí 2014 vyšla dne 30. září 2014

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)

